

1790

3

42

VIII. 3. 34.

E3.

1117000

CÆREMONIALE

CONTINENS RITUS ELECTIONIS

ROMANI PONTIFICIS GREGORII PAPÆ XV.

JUSSU EDITUM

CUI PRÆFIGUNTUR

Constitutiones Pontificiæ, & Conciliorum Decreta
ad eam rem pertinentia.

ROMÆ MDCCXCIX.

TYPIS LAZZARINI.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1000 S. MICHIGAN AVE.
CHICAGO, ILL. 60607

TEL: 773-936-5000
FAX: 773-936-5001

WWW.CHICAGO.EDU
WWW.LIBRARY.CHICAGO.EDU

CHICAGO, ILL. 60607
CHICAGO, ILL. 60607

CHICAGO, ILL. 60607
CHICAGO, ILL. 60607

CHICAGO, ILL. 60607
CHICAGO, ILL. 60607

I N D E X CONSTITUTIONUM

Quæ hoc Volumine continentur :

- C**ONSTITUTIO Symmachi PAPÆ , quæ incipit *Si quis* ,
contra tractantes de Electione Romani Pontificis PAPA
superstite, eoque inconsulto . fol. 1.
CONSTITUTIO Nicolai PAPÆ II. *In Nomine Domini* , de iis ,
ad quos Electio Romani Pontificis pertinet . 2.
CONSTITUTIO Alexandri III. *Licet de vitanda* , qua à duobus
partibus Cardinalium Romanum Pontificem eligi debere,
statuitur . 4.
CONSTITUTIO Gregorii X. *Ubi periculum* , qua locus , ac tem-
pus electioni præfiguntur ; Conclavis etiam usus insti-
tuitur . 5.
CONSTITUTIO Clementis V. *Ne Romani* , qua declaratur
Constitutio Gregorii X. , & nonnulla de potestate cætus
Cardinalium , Sede Vacante , adjiciuntur . 10.
CONSTITUTIO , seu Bulla Clementis VI. incipit *Licet in Con-*
stitutione , qua multa circa Conclavis usum , locum ,
servos Cardinalium , cibos , & alia eodem pertinentia ,
declariantur . 12.
CONSTITUTIO , seu Bulla Julii II. *Cum tam Divino* contra si-
moniacè electos ; necnon simoniacè eligentes . 14.
CONSTITUTIO , seu Bulla Pauli IV. *Cum secundum Apostolum*
contra tractantes de Electione Romani Pontificis , PAPA
vivente , eoque inconsulto . 18.
CONSTITUTIO , seu Bulla Pii PAPÆ IV. *In eligendis* , in qua
de exequiis defuncti Pontificis , de Potestate Sac. Collegii
Cardinalium , & Officialium Romanæ Curiae , Sede Va-
cante , agitur . 24.
CONSTITUTIO , seu Bulla Gregorii PAPÆ XV. *Æterni Patris* ,
111

in qua tres tantum formæ Electionis Romani Pontificis approbantur, & Scrutinium per secreta Scedularum suffragia fieri præcipitur. 36.

CONSTITUTIO ejusdem Gregorii PAPÆ, incipit *Decet*, qua præsens Cæremoniale confirmatur. 49.

CONSTITUTIO, seù Bulla Urbani VIII. *Ad Romani Pontificis*, confirmatio Bullæ Greg. XV. de Electione Rom. Pont. & Cærem. contin. illius Ritus. 73.

CONSTITUTIO, seù Bulla Alexandri VII. *Inter cæteras*, de bonis Ecclesiæ non alienandis. 194.

Sequuntur in fine.

CONSTITUTIO, seù Bulla Innocentii XII. *Romanum decet Pontificem*, Moderatoria Donationum, & Distributionis Redituum Ecclesiasticorum in Consanguineos, vel Affines Romani Pontificis &c.

RIFORMA delle Spese solite farsi in tempo di Sede Vacante, e per il Conclave.

CONSTITUTIO, seù Bulla Clementis XII. *Apostolatus Officium* diversas continens ordinationes pro directione Conclavis, ac rerum Sede Apostolica Vacante agendarum.

CHIROGRAFO con diversi Ordini, e Riforme, che riguardano il Conclave, ed il tempo della Sede Vacante.

CONSTITUTIONES ROMANORUM PONTIFICUM ET DECRETA CONCILIORUM

Ad Electionem PAPÆ pertinentia.

SYMMACUS PAPA
IN CONCILIO ROMANO.

SUMMARIUM

*PAPA superstite, & eo inconsulto, non potest tractari de futuræ
Pontificis Electione, sub poenis hic contentis.*

I quis, PAPA superstite, pro Romano Pontificatu cuiquam quolibet modo favorem præstare convincitur, loci sui honore privetur, & infra. Si quis Presbyter, aut Diaconus, aut Clericus PAPA incolumi, & eo inconsulto, aut subscriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pœtacia promittere, aut sacramentum præbere tentaverit, aut aliquod certè sutragium polliceri, vel de hac causa privatis conventiculis factis deliberare aliquid, atque decernere præsumperit, loci sui dignitate, vel communionem privetur, & infra.

*Revelantibus delinquentes contra suprapositum Concilii Romanæ
Decretum impunitas datur, & remuneratio promittitur.*

§. Propter occultas fraudes, & conjurationum secretas insidias, quas sententia hujus distinctionis persequitur, si quis ad Ecclesiasticam pertulerit notitiam consilia eorum, qui contra hanc Synodum de Pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione convicerit, particeps hujusmodi actionis, non solum purgatus ab omni culpa sit, sed etiam remuneratione, quæ non indigna sit, sublevetur.

A

NE

*Edita Ann. 1523
lut. 499. & refertur in cap.
si quis PAPA
dist. 79.*

NICOLAUS PAPA II.

IN CONCILIO APUD LATĒRANUM HABITO.

S U M M A R I U M

Ponuntur causa hujus Decreti.

Edita Ana.
Dom. 1099. &
refertur distin.
23.

IN Nomine Domini Nostri JESU CHRISTI, & Salvatoris, ab Incarnationis ejus anno millesimo quinquagesimo nono, mense Aprili, indictione duodecima, præpositis sacrosanctis Evangeliiis, præsidente quoque Reverendissimo, ac Beatissimo Papa Nicolao in Basilica Lateranensis Patriarchii, quæ cognominatur Constantiniana: confidentibus etiam Reverendissimis Episcopis, Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus: idem Venerabilis Pontifex auctoritate Apostolica decernens de Electione Summi Pontificis inquit: Novit Beatitudo vestra dilectissimi Fratres, & Coepiscopi, inferiora quoque membra non latuit, defuncto bonæ memoriæ D. Stephano prædecessore nostro, hæc Apostolica Sedes, cui auctore Deo servio, quot adversa pertulerit, quot denique per simoniacæ hæresis trapezitas repetitis malleis, crebrisque tusionibus subjacuit: adeo quidem, ut columna Dei viventis tam penè videretur nutare, & sagena summi Piscatoris, procellis intumescens, cogere in naufragii profunda submergi, unde si placet Fraternitati vestræ, debemus, auxiliante Deo, futuris casibus prudenter occurrere, & Ecclesiastico statui, ne recidiva, quod absit, mala prævaleant, præcavere.

Electio PAPÆ pertinet in primis ad Cardinales Episcopos, qui Metropolitanæ vice funguntur, deinde ad Clericos Cardinales, reliquosque Clerus, & populus consensum tantum electionis præstant.

§. Quapropter instructi prædecessorum nostrorum, aliorumque Sanctorum Patrum auctoritate, decernimus, atque statuimus, ut obeunte hujus Romanæ Ecclesiæ universalis Pontifice, in primis Cardinales Episcopi diligentissimè simul de electione tractantes, mox Christi Clericos Cardinales adhibeant; sicque reliquus Clerus, & Populus ad consensum novæ electionis accedant, nimirum præcaventes, ne venalitatæ morbus aliqua occasione surrepat, & ideo religiosissimi viri præduces sint in promovenda Pontificis electione, reliqui autem sequaces. Certus verò, atque legitimus hinc electionis ordo perpenditur, si perspectis diversorum Patrum regulis, sive gestis, etiam illa Beati Leonis Papæ prædecessoris nostri sen-

sententia, recolatur. Nulla (inquit) ratio finit, ut inter Episcopos habeantur, qui nec a Clericis sunt electi, nec a plebibus expetiti, nec a comprovincialibus Episcopis cum Metropolitanis iudicio consecrati; sed quia Sedes Apostolica cunctis in orbe terrarum, præfertur Ecclesiis, atque ideo super se Metropolitanum habere non potest, Cardinales Episcopi procul dubio Metropolitanis vice funguntur, qui videlicet electum Antistitem, ad Apostolici culminis apicem provehant consecrandum.

Eligi debet PAPA de gremio Ecclesiæ Romanæ si reperitur idoneus, alioquin ex alia Ecclesiâ eligendus est.

§. Eligatur autem de ipsius Ecclesiæ gremio, si reperitur idoneus, vel si de ipsa non invenitur, ex alia sumatur; salvo debito honore, & reverentia dilecti filii nostri Henrici, qui in præsentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente speratur, & jam sibi concessimus, sicut successibus illius, qui ab hac Apostolica Sede personaliter hoc jus impetraverint.

Si non potest ob impedimenta eligi PAPA in Urbe, potest alibi a Cardinalibus, & aliis, de quibus supra, licet paucis, eligi.

§. Quod si pravorum, atque iniquorum hominum ita perversitas invaluerit, ut pura, sincera, atque gratuita fieri in Urbe non possit electio, Cardinales Episcopi cum religiosis Clericis, catholicisque laicis, licet paucis, jus potestatis obtineant eligendi Apostolica Sedis Pontificem, ubi congruerit.

Si electus PAPA ob impedimenta, de quibus hic, non potest inthronizari, nihilominus est verus PAPA, & potest regere Ecclesiam Romanam, & de omnibus facultatibus ejus disponere.

§. Plane postquam electio fuerit facta, si bellica fuerit tempestas, vel qualiscunque hominum conatus, malignitatis studio resistit, ut is, qui electus est, in Apostolica Sede juxta consuetudinem, inthronizari non valeat, electus tamen sicut verus PAPA obtinet auctoritatem regendi Romanam Ecclesiam, & disponendi omnes facultates illius, quod Beatum Gregorium ante suam consecrationem cognovimus fecisse.

Electus PAPA contra formam hujus Decreti, punitur, ut hic, cum suis fautoribus.

§. Quod si quis contra hoc decretum nostrum synodali sententia promulgatum, quasi per seditionem, vel præsumptionem, aut quolibet ingenio electus, aut etiam ordinatus, seu inthronizatus fuerit,

fuerit, auctoritate divina, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, perpetuo anathemate cum suis auctoribus, & fautoribus, & sequacibus a liminibus Sanctæ Ecclesiæ separatus abjiciatur, sicut Antichristus, & invasor, & destructor totius Christianitatis, nec aliqua super hoc ei audientia reservetur, sed ab omni ecclesiastico gradu in quocunque fuerat prius sine retractatione deponatur, cui quisquis adhæserit, vel qualemcumque tanquam Pontifici reverentiam exhibuerit, aut in aliquo eum defendere præsumpserit, pari sententia sit mancipatus, quod si quis hujus nostræ Sanctæ Decretalis sententiæ temerator extiterit, & Romanam Ecclesiam sua præsumptione confundere, & perturbare contra hoc Statutum tentaverit, perpetuo anathemate, & excommunicatione damnetur, & cum impiis qui non resurgent in iudicio, reputetur, Omnipotentis iram contra se sentiat, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, quorum Ecclesiam præsumit confundere, in hac vita & in futura furorem sentiat; fiat habitatio illius deserta, & in tabernaculis suis non sit, qui inhabitet: fiant filii ejus orphani, & uxor ejus vidua, commotus commoveatur ipse, & filii ejus mendicent, & ejiciantur de habitationibus suis, scrutetur etiam foenerator omnem substantiam ejus, & diripiant alieni labores ejus: Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa sint ei contraria, & omnium Sanctorum quiescentium merita illum confundant.

*Observatoribus hujus Decreti, PAPA præcatur Dei gratia
& peccatorum veniam.*

§. Observatores autem hujus nostri decreti, Omnipotentis gratia protegat, & auctoritas Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli ab omnium peccatorum vinculis absolvat.

ALEXANDER III.

IN CONCILIO LATERANENSI.
SUMMARIUM

Electum in Romanum Pontificem a duobus partibus Cardinalium, nulla exceptione obstante est PAPA, Electus autem a minori numero, gerens se pro PAPA, incidat unà cum sibi adherentibus in poenas hic contentas.

Edit. Ann. salu-
tur. 1180. &
refertur in ca-
pit. licet de
Elect.

LICER de vitanda discordia in Electione Romani Pontificis manifesta satis a Prædecessoribus nostris constituta manaverint; quia tamen sæpe post illa, per improbe ambitionis audaciam, gra-
vem

vem passa est Ecclesia scissuram, nos etiam ad malum hoc evitandum, de consilio Fratrum nostrorum, & sacri approbatione Concilii, aliquid decrevimus adjungendum.

Statuimus ergo, ut si fore (inimico homine superfeminante zizaniam) inter Cardinales de substituendo Summo Pontifice non potuerit esse plena concordia, & duabus partibus concordantibus, pars tertia concordare noluerit, aut sibi alium præsumpserit nominare, ille absque ulla exceptione ab universali Ecclesia Romanus Pontifex habeatur, qui a duabus partibus electus fuerit, & receptus. Si quis autem de tertiæ partis nominatione confusus, quod de ratione esse non potest, sibi nomen Episcopi usurpaverit, tam ipse, quàm ii, qui eum receperint, excommunicationi subjaceant, & totius Sacri Ordinis privatione mulcentur, itaut viatici etiam eis (nisi tantum in ultimis) communio denegetur, & si non resipuerint, cum Dathan, & Abyron (quos terra vivos absorbit) accipiant portionem. Præterea si a paucioribus, quàm a duobus partibus aliquis electus fuerit, ad Apostolatus Officium, nisi major concordia intercesserit, nullatenus adsumatur, & prædictæ poenæ subjaceat, si humiliter noluerit abstinere.

Ex hoc tamen nullum Canonicis Constitutionibus, & aliis Ecclesiis præjudicium generetur, in quibus majoris, & sanioris partis debet scientia prævalere; quia quod in eis dubium venerit, superioris poterit judicio deffiniri. In Romana verò Ecclesia speciale aliquid constituitur, quia non poterit ad Superiorem recursus haberi.

GREGORIUS X.

IN CONCILIO LUGDUNEN.

SUMMARIUM

Ponitur causa Constitutionibus, & juris veteris conservatio.

UBI periculum majus intenditur, ibi proculdubio est plenius consulendum. Quam gravibus autem sit onusta dispendiis. quot, & quantis sit plena periculis Ecclesiæ Romanæ prolixa vacatio, exacti consideratio temporis edocet, & considerata prudenter illius temporis discrimina manifestant. Hinc nos evidens evocat ratio, ut (dum reformandis etiam minoribus nostra solerter vacat intentio) ea, quæ periculosiora sunt, nequaquam absque remedio

Editi Ann. Faust. 1272. refertur in cap. ubi periculum de Elect. in 6.

medio reformationis accommode relinquamus. Ideoque omnia, quæ pro evitanda discordia in electione Romani Pontificis, a nostris sunt prædecessoribus, & præcipuè a fel. record. Alexandro Papa III. salubriter instituta, omnino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim illis detrahare intendimus, sed quod experientia deesse probavit, præsentì Constitutione supplere.

Ponitur quomodo debeat fieri Romani Pontificis Electio quando moritur in Civitate, in qua cum sua Curia residebat.

§. Hoc Sacro Concilio approbante statuimus, ut si eundem Pontificem (in Civitate, in qua cum sua Curia residebat) diem claudere contingat extremum, Cardinales, qui fuerint in ipsa Civitate præsentès, absentes expectare decem diebus tantummodo teneantur, quibus elapsis (si absentes venerint, si non) ex tunc omnes conveniant in Palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti singuli singulis tantummodo servientibus Clericis, vel Laicis, prout, duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens necessitas id suggerit indulgeri, duos habere permittimus, eisdem electionis arbitrio reservato. In eodem autem Palatio unum Conclave nullo intermedio pariete, seu alio velamine, omnes inhabitent in communì, quod, reservato libero ad secretam cameram aditu, ita claudatur undique, ut nullus illud intrare valeat, vel exire. Nulli ad eisdem Cardinales aditus pateat, vel facultas secretè loquendi cum eis, nec ipsi aliquos ad se venientes admittant, nisi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi præsentium, pro iis tantum, quæ ad electionis negotium pertinent vocarentur. Nulli etiam fas sit ipsis Cardinalibus, vel eorum alicui, nuncium mittere, vel scripturam. Qui vero contra fecerit, scripturam mittendo, vel nuntium, aut cum aliquo ipsorum secretè loquendo, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. In Conclavi tamen prædicto aliqua fenestra competens dimittatur, per quam eisdem Cardinalibus ad victum commodè necessaria ministrentur, sed per eam nulli ad ipsos patere possit ingressus; verum si, quod absit, intra tres dies postquam, ut prædicitur, Conclave præfatum iidem Cardinales intraverint, non fuerit ipsi Ecclesiæ de Pastore provisum, per spatium quinque dierum immediate sequentium, singulis diebus tam in prandio, quàm in coena uno solo ferculo sint contenti: quibus (provisione non facta) decursis, ex tunc tantummodo panis, vinum, & aqua

aqua ministrantur eisdem, donec eadem provisio subsequatur. Provisionis quoque hujusmodi pendente negotio, dicti Cardinales, nihil de Camera Papæ recipiant, nec de aliis eidem Ecclesiæ tempore vacationis obvenientibus undecunque, sed ea omnia ipsa vacatione durante, sub ejus (cujus fidei, & diligentiae Camera eadem est commissæ) custodia maneant, per eum dispositioni futuri Pontificis reservanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc a receptione quorumlibet reddituum ad eos spectantium abstinere, donec a receptis taliter plenariam satisfactionem impendant. Idem quoque Cardinales accelerandæ provisioni sic vacent attentius, quod se nequaquam de alio negotio intromittant, nisi forsan necessitas adeo urgens incideret, quod eos oporteret de terra ipsius Ecclesiæ defendenda, vel ejus parte aliqua providere, vel nisi aliquod tam grande, & tam evidens periculum immineret, quod omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sanè, si aliquis ex prædictis Cardinalibus Conclave prædictum, (ut supra exprimitur) non intraverit, aut intrans, absque manifesta causa infirmitatis exierit, ipso minimè requisito, nec in ejusdem electionis negotio ulterius admittendo, per alios ad eligendum Summum Pontificem liberè procedatur. Si verò infirmitate superveniente, idem Conclave ex eis aliquem exire contingat, ipsa etiam infirmitate durante, poterit ejus suffragio non requisito, ad electionem procedi, sed si ad alios (post sanitatem sibi redditam) seù ante, redire voluerit, vel etiam si alii absentes, quos per decem dies diximus expectandos, supervenerint, re integra, videlicet, antequam eidem Ecclesiæ sit de Pastore provisum in eodem negotio, in illo statu, in quo ipsum invenerit, admittantur, præmissa tam de clausura, quàm de servientibus, cibo, ac potu, & reliquis cum aliis servaturi.

Quid juris, quando moritur Romanus Pontifex extra Civitatem, in qua erat Curia.

§. Porro, si quando Romanum Pontificem extra Civitatem prædictam (in qua erat cum sua Curia residens) contigerit ab hac luce migrare, teneantur Cardinales in Civitate, in cujus Territorio, sive districtu idem Pontifex obiit, convenire, nisi sit forsitan interdicta, vel contra Ecclesiam Romanam in aperta rebellionem persistat, quo casu in alia viciniore conveniant, quæ similiter nec inter-

interdicto subjaceat, nec sit (ut prædicatur) apertè rebellis . In hac etiam Civitate tam quoad expectationem absentium , quàm quoad habitationem communem , clausuram , & cætera omnia in domo Episcopali , vel alia qualibet ab eisdem Cardinalibus deputanda , eadem observentur , quæ superius obeunte dicto Pontifice in ea , in qua cum sua Curia residebat , sunt expressa .

Dat executores huic juri cum poenis .

§. Præterea (quia parum est jura condere , nisi sit qui eadem tueatur) adjiciendo sancimus , ut Domini , alique Rectores , & Officiales Civitatis illius , in qua Romani Pontificis electio fuerit celebranda , auctoritate nostra , & ejusdem approbatione Concilii , potestate sibi tradita , præmissa omnia , & singula plene , ac inviolabiliter sine fraude , ac dolo aliquo , faciant observari , nec Cardinales ultra , quàm præmittitur , arcere præsumant . Super his autem taliter observandis statim , audito Summi Pontificis obitu , coram Clero , & populo universo Civitatis ipsius ad hoc specialiter convocandis , præstent corporaliter juramentum . Quod si præmissa diligenter non observaverint , aut fraudem in eis , vel circa ea commiserint , cujuscumque sint præminentiae , conditionis , aut status , omni cessante privilegio , eo ipso sententiam excommunicationis incurrant , & perpetuo sint infames , nec unquam eis portæ dignitatis pateant , nec ad aliquod publicum officium admittantur . Ipsos insuper feudis , & bonis cæteris , quæ ab eadem Romana Ecclesia , vel quibuslibet aliis Ecclesiis obtinent , ipso facto decernimus esse privatos ; ita quod ad Ecclesias ipsas plenè , ac liberè revertantur , administratorum earundem Ecclesiarum arbitrio sine contradictione aliqua disponenda ; Civitas verò prædicta , non solum sit interdicto supposita , sed & Pontificali dignitate privata .

Obtestatur Cardinales , ut in Electione Romani Pontificis deponant omnem privatum affectum , & cassat omnia pacta , obligationes , & juramenta , quæ data , vel facta essent de aliquo eligendo .

§. Cæterum quia cum arbitrium , vel inordinatus captivat affectus , vel ad certum aliquod obligationis cujusque necessitas adiigit , cessat electio , dum libertas adimitur eligendi , Cardinales eosdem obsecrantes per viscera misericordiae Dei nostri , per asperisionem sui pretiosi Sanguinis obtestamur , ut pensantes attentius quid eis imminet cum agitur de creatione Vicarii JESU CHRISTI , succes-

foris

foris Petri, Rectoris universalis Ecclesiæ, gregis Dominici directoris, omni privatæ affectionis inordinatione deposita, & cujuslibet pactionis, conventionis, obligationis necessitate, nec non conditi, & intendimenti contemplatione cessantibus, non in se reciprocent considerationis intuitum, vel in suos, non quæ sua sunt, quærant, non commodis privatis intendant, sed nullo arctante ipsorum in eligendo iudicium, nisi Deo, puris, & liberis mentibus nuda electionis conscientia utilitatem publicam liberè prosequantur; omni conatu, & sollicitudine, prout possibilitas patitur, id acturi tantummodo, ut eorum ministerio acceleretur utilis, & pernecessaria totius mundi provisio, ideò celeriter eidem Ecclesiæ sponso dato. Qui autem secus egerint, divinæ subiaceant ultioni, eorum culpa (nisi gravi propter hoc peracta poenitentia) nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones, conventiones, obligationes, conditi, & intendimenta omnia, sive iuramentum, sive cujuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innixa, cassamus, irritamus, & viribus decernimus omnino carere, ita quod nullus ad illa observanda quomodolibet sit adstrictus, nec quisquam ex eorum transgressione notam vereatur fidei non servatæ, sed non indignæ laudis titulum potius mereatur, cum lex etiam humana testetur, Deo magis transgressiones huiusmodi, quam iurandi observationes acceptas.

Monet omnes Fideles, ut statim audita Summi Pontificis morte ejus celebrent exequias, & quotidie orent pro vigili, concordia, & utilit provisione Romana Ecclesiæ. Prelati autem in suis predicationibus ipsos subditos ad hoc hortentur, & eis frequentiam orationum, & observantiam jejuniorum indicent.

§. Quia verò fidelibus non est tam de sollicita quantumcumque intentione fidendum, quam de instantia orationis humilis, & devotæ sperandum, huic adjicimus sanctioni, ut in omnibus Civitatibus, cæterisque locis insignibus, ubi primum de memorati Pontificis obitu certitudo claruerit, a Clero, & Populo, solemnibus pro eo exequiis celebratis, singulis diebus (donec de ipsius Ecclesiæ provisione indubitanter rumor pertulerit veritatem) humiles preces fundantur ad Dominum, apud eum devotis orationibus insistatur, ut ipse, qui concordiam facit in sublimibus suis, sic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, quod provisio celer, concors, & utilis (prout animarum salus exigit, &

totius Orbis requirit utilitas) ex ipsorum unanimitate sequatur . Et ne tam salubre præsentis sanctionis edictum , ignorantie negligi prætextu contingat , districtè præcipimus , ut Patriarchæ , Archiepiscopi , Episcopi , & alii Ecclesiarum Prælati , cæterique quibus concessum est proponere verbum Dei , Clerum , & Populum , propter hoc specialiter frequentius congregandos , in suis sermonibus ad supplicum precum suffragia pro celeri , & sælici exitu tanti negotii frequentanda solerter hortentur , & ipsis eadem auctoritate non solum orationum frequentiam , sed observantiam (prout circumstantiæ pensandæ suaserint) juniorum indicant .

C L E M E N S V.

IN CONCILIO VIENNENSI.

S U M M A R I U M

Cætus Cardinalium sede vacante jurisdictionem Papalem non exercet nisi in quantum permittit Concilium Lugdunense , nec illud , vel ejus partem alterare potest .

Edita Anno
salut. 1310.
refertur inter
Clementinas ,
ne Romani de
Electionibus .

NE Romani electioni Pontificis indeterminata opinionum diversitas aliquod possit obstaculum , vel dilationem afferre . Nos inter cætera præcipuè attendentes , quod lex superioris per inferiorem tolli non potest , opinionem astruere (sicut accepimus) satagentem , quod Constitutio fel. record. Gregorii Papæ X. Prædecessoris nostri , circa electionem præfatam edita in Concil. Lugdunen. per cætum Card. Romanæ Ecclesiæ (ipsa vacante) modificari possit , corrigi , vel immutari , aut quicquam ei detrahi , sive addi , vel dispensari quomodolibet circa ipsam , seu aliquam ejus partem , aut eidem etiam renunciari per eum tamquam veritati non consonam , de Fratrum nostrorum consilio reprobamus , irritum nihilominus , & inane decernentes , quicquid potestatis , aut jurisdictionis ad Romanum , dum vivit , Pontificem pertinentis (nisi quatenus in Constitutione prædicta permittitur) cætus ipse duxerit (eadem vacante Ecclesia) exercendum .

Officium Camerarii , vel Pœnitentiariorum PAPÆ duret eo mortuo , quod si deficiant , poterit cætus Cardinalium pro tempore vacationis alios subrogare .

§. Eo tamen proviso , quod si ejusdem Ecclesiæ Camerarium , aut Majorem , vel aliquos alios ex Pœnitentiariis (quorum officium

cium per obitum ejusdem Pontificis nolumus expirare) per mortem , vel aliàs deficere quovis modo contingat , valeat idem cætus ad tempus vacationis hujusmodi pro numero deficientium , vel ampliori etiam , quantum ad Pœnitentiarios (si hoc eidem cætui concorditer expedire videbitur) alios subrogare .

Determinans Diœcesim intelligi id , quod in Concilio dicitur de Territorio , & Districtu , statuit moriente PAPA extra curiam , ipsius electionem fieri debere in loco , ubi erat causarum , & literarum audientia , licet suspensa , nisi prius ordinatum esset de curia transferenda .

§. Sanè , cum juxta Constitutionem prædictam , PAPA extra Civitatem , in qua cum sua erat curia , moriente , in Civitatè , in cuius Districtu , seu Territorio moritur , sit regulariter successoris electio celebranda , Districtus , seu Territorii nomine , Diœcesim hoc casu intelligendam fore censemus . Eo autem adjecto , quòd si in certo loco causarum , & literarum Apostolicarum audientia remanente , Papam alibi mori contingat , non ibi , sed ubi prædicta fuerit audientia , memorata electio celebretur , etiamsi eadem audientia tempore mortis hujus vacare noscatur , nisi forte ante mortem eandem ordinatum esset per Papam de curia transferenda , quo casu servetur provisio Constitutionis prædictæ .

Providet casui , quo contingeret Cardinales omnes exire Conclave .

§. Porro si Romano non electo Pontifice , Cardinales omnes simul , vel successive (quod absit) exire contingeret Conclave deputatum eisdem : hi (ad quos pertinet executio Constitutionis prædictæ) illos ex ipsis , quibus infirmitas corporis , aut nota debilitas excusationem non dabit , idem Conclave (quam cito poterunt) reintrare compellant : Pœnas in dicta Constitutione contentas (nisi hoc fecerint) incurfuri . Cardinales autem hujusmodi Conclave reintrantes , ad electionem jam dictam procedant , & aliàs Constitutionem præfatam observent , secundum statum , in quo erant in eodem Conclavi , quando ipsum , ut præmittitur , exiverunt .

Statuit Cardinales per exceptionem excommunicationis , suspensionis vel interdicti , ab electione non repelli .

§. Cæterum , ut circa electionem prædictam eo magis vitentur dissensiones , & schismata , quo minor eligentibus aderit disse-

dendi facultas, decernimus, ut nullus Cardinalium cujuslibet excommunicationis, suspensionis, aut interdicti prætextu, a dicta valeat electione repelli: juribus aliis circa electionem eandem hætenus editis, plenè in suo robore duraturis.

*Electos, & alios (qui mittere, vel ire tenentur ad Curiam)
adstringi ad id, Sede vacante.*

§. Verùm, quia tam ex provisis remediis, quàm ex orationibus ad Deum super hujusmodi negotio effundendis, quod breviter hujusmodi celebretur electio, præsumendum est probabiliter, & sperandum. Statuimus, ut electi, & alii (qui ex quacunque causa ad Sedem Apostolicam venire, vel mittere sunt adstricti), ad ipsam cum vacat, ac si non vacaret, venire, vel mittere teneantur.

B U L L A CLEMENTIS PAPÆ VI.

S U M M A R I U M

*Refertur dispositio decretalis Gregorii X. in Concil. Lugdunen.
de Electione Romani Pontificis, circa locum, servos
Cardinalium, Conclave, & cibos.*

Edita Anno Sa-
luti. 1351.

L I C E T in Constitutione a fel. record. Gregorio Papa X. prædecessore nostro super electione Romani Pontificis edita in Concilio Lugdunensi inter cætera caveatur expressè, quod si eundem Pontificem in Civitate, in qua cum sua curia residebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales in Palatio, in quo idem Pontifex habitabat, omnes conveniant, & in eo singuli, singulis tantummodo (nisi illi, quibus ex patenti necessitate duo permittuntur haberi) contenti servantibus Clericis, vel Laicis, prout elegerint, unum conclave nullo intermedio pariete, vel alio velamine inhabitent in communi. Et quod diebus certis non facta provisione de Pastore decursis, panis, vinum, & aqua tantum eisdem Cardinalibus, donec subsequetur provisio, ministretur.

*Cardinales in Conclavi possunt habere duos
Servos Clericos, vel Laicos.*

§. Quia tamen sicut frequenti multorum assertionem, & in Cardinalatu constitutorum percepimus, nonnulli ex Cardinalibus in observatione Constitutionis ipsius gravati aliàs nimium extiterunt,
multi

multi quoque ex ipsis duos in dicto Conclavi habuerint servientes, non absque scrupolo conscientiae, propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti necessitate duo permittuntur haberi, in dicta Constitutione, ut praemittitur contentorum. Nos providere super his cupientes, ex his, & certis aliis causis rationabilibus, quae nostrum ad id animum induxerunt, rigorem Constitutionis ipsius, & etiam ad Fratrum nostrorum supplicationem, in his providimus temperandum, auctoritate Apostolica statuentes, quod Cardinales postquam Conclave huiusmodi, seu clausuram pro dicta electione celebranda Intraverint, singuli duos servientes tantum Clericos, vel Laicos, possint habere, prout duxerint eligendos.

Cardinales in Conclavi in prandio, & in coena unum ferculum tantum possunt habere cum aliis, quae ad condimentum, vel saporem pertinent, & nullus Cardinalis potest vesci de alterius ferculo.

§. Ac etiam singulis, praeter panem, vinum, & aquam in prandio, & in coena, unum dumtaxat ferculum, seu missum carniunius speciei tantummodo, aut piscium, seu ovorum, cum uno potagio de carnibus, vel piscibus principaliter non confectis, & decentibus salsamentis habere valeant, ultra carnes salitas, & herbas crudas, ac caseum, fructus, sive electuaria; ex quibus tamen nullum specialiter ferculum conficiatur, nisi ad condimentum fieret, vel saporem. Nullus verò eorum de alterius ferculo vesci possit.

Cardinales in Conclavi possunt habere velamina simplicium cortinarum, ut honestius possint quiescere in suis lectis.

§. Liceat etiam eis ex decencia honestatis habere in clausura huiusmodi, cum in lectis quiescendi causa, vel dormiendi esse voluerint, dumtaxat intermedia, seu velamina simplicium tantummodo cortinarum.

Derogatur Constitutionibus contrariis.

§. Praedictis & sel. mem. Clementis Papæ V. prædecessoris nostri, & aliis Constitutionibus Apostolicis contrariis, quibus per hoc in aliis derogare nolumus, non obstantibus quibuscumque.

Nulli ergo &c. Dat. Avenione octavo idus Decembris Pontificatus nostri Anno Decimo.

BULLA

B U L L A

J U L I I P A P Æ I I.

S U M M A R I U M

Electio PAPÆ per simoniam est nulla, & sic electus qua mvis in concordia Cardinalium, & horum nemine discrepante, est Apostaticus, & ut simoniacus, & Hæresiarcha habetur, & est privatus omnibus officiis, beneficiis cujuscunque generis, atque etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia prædicta inhabilis efficitur, & contra ipsum a quocunque Cardinali potest opponi de simoniæ labe, & sicut de vera, & indubitata hæresi.

Edita Anno Sa-
lut. 1503.

CUM tam divino, quàm humano jure, in spiritualibus præcipue, detestabiliter sit simoniæ labe prohibita, & longe magis in electione Romani Pontificis Vicarii JESU CHRISTI D. N. abominabilis sit, & universali Ecclesiæ perniciofa. Nos, qui regimini ejusdem universalis Ecclesiæ meritis imparibus annuente Domino præsidemus, cupientes, quantum cum Deo possumus in præmissis pro tantæ rei necessitate, ac periculi magnitudine, ut tenemur, imposterum salubriter providere, de Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & unanimi consensu, ac nostra perpetuò valitura Constitutione, Apostolica auctoritate, & de potestatis nostræ plenitudine, statuimus, ordinamus, decernimus, & definimus, quod si, quod Deus pro sua clementia, & ineffabili bonitate avertat, contigerit, postquam Nos, vel Successores nostros successivè, ipse Deus ab hujusmodi universalis Ecclesiæ regimine absolverit, humani generis inimico procurante, & ambitione, vel cupiditate ad hoc inclinante, seu impellente, electionem Romani Pontificis ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquò, seu aliquibus de cætu Cardinalium quomodolibet votum dantibus, per simoniacam hæresim in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cujuscunque generis, castra, officia, vel beneficia, seu promissiones, & obligationes, commissam, per se, vel alium, seu alios quomodocunque; & qualitercunque etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium unanimi concordia, quomodolibet etiam per viam assumptionis, unanimiter nemine discrepante, etiam sine scrutinio facta, celebrari, vel fieri, non solum hujusmodi electio, vel assumptio, eo ipso nulla existat, & nullam eidem sic electo, vel assum-

pto,

pto, administrandi in spiritualibus, & temporalibus facultatem tribuat, sed etiam contra dictum sic electum, vel assumptum, de simoniaca labe, a quocumque Cardinali, qui eidem electioni intervenit, opponi, & excipi possit, sicut de vera, & indubitata hæresi, ita quod a nullo pro Romano Pontifice habeatur, quinimo ipse sic electus, a priori suo Cardinalatus, & alio quocumque honore, Ecclesiis Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, Monasteriis, dignitatibus, & aliis quibuscunque beneficiis, & pensionibus, quæ tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut alias quomodocumque eo ipso, absque alia declaratione, privatus exultat, & idem electus non Apostolicus, sed Apostaticus, & tanquam simoniacus, & hæresiarcha, & ad prædicta omnia, & singula perpetuò inhabilis habeatur.

Electio PAPÆ per simoniam, non convalidatur per inthronizationem, temporis cursum, adorationem, aut obedientiam Cardinalium.

§. Nec hujusmodi simoniaca electio per subsequentem ipsius inthronizationem, seu temporis cursum, aut etiam omnium Cardinalium adorationem, seu obedientiam, ullo unquam tempore, convalescat.

Licet omnibus Cardinalibus, Clero, Populo Romano, & omnibus Officialibus ab obedientia PAPÆ electi per simoniam impune discedere.

§. Liceatque omnibus & singulis Cardinalibus etiam illis, qui huic simoniacæ electioni, seu assumptioni consenserint, etiam post inthronizationem, & adorationem, seu obedientiam, ac etiam universo Clero, & Populo Romano, nec non subditis, & S. Angeli de Urbe, ac quarumvis aliarum Romanæ Ecclesiæ arcium Præfectis, Castellanis, Capitaneis, & aliis Officialibus quocumque homagio, seu juramento, vel cautione præstitis non obstantibus, & talis electi, etiam inthronizati, obedientia, & devotione, impune, & quandocumque discedere (ipsis Fidei Romanæ Ecclesiæ, & obedientiæ futuri Romani Pontificis canonicè intrantis nihilominus strictis permanentibus) & eum, ut magum, ethnicum, publicanum, & hæresiarcham evitare.

Cardinales possunt contra electum PAPAM per simoniam implorare auxilium brachii secularis si se ingesserit in administratione, nec ob id schismatici fiunt.

§. Ad cujus quoque confusionem possint Cardinales, qui præfatæ electioni se opponere voluerint, si præsumperit se regimini uni-

universalis Ecclesiæ, prætextu talis electionis ingerere; auxilium brachii secularis contra eum implorare. Nec tales ab ejus obedientia abscedentes, tanquam tunicæ Domini scissores, aliquarum, propter dictum discessum poenarum, seu censurarum ultioni subjaçant.

Imponitur poena privationis beneficiorum, & dignitatum quorumcumque etiam Cardinalatus, Cardinalibus eligentibus PAPAM per simoniam.

§. Cardinales verò, qui eum sic simoniacè elegerint, a suis ordinibus, & etiam Cardinalatus titulis, & honore, ac quibuscumque Patriarchalibus, Archiepiscopalibus, Episcopalibus, & aliis Prælaturis, ac dignitatibus, & beneficiis, quæ in titulum vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, seu ad quæ jus tunc habebant, absque alia declaratione privati existant, nisi ab illo penitus, & cum effectu discesserint, & reliquis Cardinalibus, qui hujusmodi simoniæ non consenserint, infra terminum octo dierum, postquam fuerint ab eis requisiti, personaliter si fieri poterit, aliàs per edictum publicum, se absque fictione, vel fraude univerint, & conjunxerint. Et tunc si præfatis aliis Cardinalibus se univerint, & conjunxerint, in pristinum statum, & ad pristinos honores, & dignitates etiam Cardinalatus, ac Ecclesias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac restituti, & repositi, ab hujusmodi simoniæ labe, & censuris, ac poenis Ecclesiasticis quibuscumque absoluti eo ipso existant.

Imponuntur poena contra mediatores electionis PAPÆ per simoniam.

§. Mediatores verò, proxenetæ, trapezitæ, tam Clerici, quàm Laici cujuscumque dignitatis, qualitatis, & ordinis fuerint, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, sive Episcopali, vel alia seculari, mundana, sive ecclesiastica dignitate præditi, etiam quorumcumque Regum, & Principum Oratores, vel Nuncii, hujus simoniacæ electionis participes, sint omnibus suis Ecclesiis, beneficiis, prælaturis, & feudis, ac aliis quibuscumque honoribus, & bonis eo ipso privati, & ad similia inhabiles, ac etiam active, & passive intestabiles, & eorum bona ipso facto, ad instar reorum criminum læsæ Majestatis, Fisco Apostolicæ Sedis applicentur, & devolvantur, si prædicti delinquentes Ecclesiastici fuerint, vel aliàs Romanæ Ecclesiæ subditi. Bona verò, & feuda taliter delinquentium, non subditorum secularium, in partibus existentia, Fisco secularis

cularis Principis, in cuius territorio bona sita fuerint, ipso facto similiter applicentur. Ita tamen quod si infra tres menses, a die, quo notum fuerit, illos simoniam commisisse, vel participasse, Principes dicta bona Fisco suo actualiter non applicaverint, ex tunc illa Fisco Ecclesiæ Romanæ applicata censeantur, & sint eo ipso, absque aliqua similiter declaratione.

Annulantur omnes obligationes simoniacæ, intervenientes in electione Romani Pontificis.

§. Promissiones quoque, & obligationes, sive sponsiones propterea quodcumque, etiam ante tempus dictæ electionis, etiam extra personas Cardinalium per quoscunque alios quomodocunque factæ, cum quavis inexcogitabili solemnitate, & forma, etiam jurata: conditionales, sive eventuales, & in forma excommisurarum ex quacunque causa etiam depositi, mutui, cambi, confessionis de receptis, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permutationis, vel alterius cujuscunque contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ factæ, sint nullæ, & invalidæ, & ad exigendum inefficaces, nullusque illarum vigore cogi, vel constringi possit in iudicio, vel extra, liceatque omnibus ab illis impune absque aliquo metu, sive perjurii nota, recedere.

Cardinales non complices in electione PAPÆ simoniacæ alium possunt eligere, & Concilium convocare.

§. Et insuper liceat Cardinalibus, qui electioni prædictæ simoniacæ interfuerint, & a præfato sic electo discesserint, adhibitis secum aliis Cardinalibus, qui huiusmodi simoniacæ electioni consenserunt, & postea eisdem Cardinalibus in dicta simonia non complicibus se univerint, si se cum eisdem unire voluerint, alioquin sine eis ad alterius nihilominus Pontificis Electionem, non expectata, alia sententia declarationis simoniacæ electionis huiusmodi, eadem tamen præsentis nostræ Constitutione semper in suo robore permanente, liberè, aliàs tamen canonicè, devenire, & Concilium etiam generale indicare, & convocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.

Derogatur Constitutionibus contrariis.

§. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & præcipuè fel. rec. Alexandri Papæ III. quæ incipit: *Licet de vitanda discordia*, & aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, etiam in Conciliis generalibus editis, cæterisque contrariis quibuscunque.

C Ex-

*Excommunicantur Card. si contrafecerint huic Constitutioni,
additur decretum irritans, & alia solita clausula,
& Constitutio jubetur publicari.*

§. Inhibentes postremo omnibus, & singulis S. R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum Sacro Collegio, ne Apostolica Sede vacante, prædictis contravenire, vel contra præmissa, vel aliquod præmissorum statuere, disponere, & ordinare, vel aliquo modo facere, seu attentare præsumant quocunque exquisito colore, vel causa, sub excommunicationis latæ sententiæ poena, quam ipso facto incurrant, & a qua nonnisi per Romanum Pontificem canonicè electum absolvi possint, nisi in mortis articulo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, si secus super his, vel aliquo præmissorum a quoquam scienter, vel ignoranter, etiam per Nos contigerit attentari.

Ut autem præsentis Constitutionis, decreti, statuti, ordinationis ac inhibitionis nostræ hujusmodi tenor, ad omnium notitiam deducatur, volumus præsentis litteras nostras in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ, ac acie Campi Floræ affigi, nec aliam earundem literarum publicationis solemnitatem requiri, aut expectari debere, sed hujusmodi affixionem pro solemnī publicatione, & perpetuo robore sufficere.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Constitutionis, ordinationis, statuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumperit, indignatione omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinto 19. Kal. Febr. Pontificatus Nostri anno secundo.

B U L L A P A U L I P A P Æ IV.

S U M M A R I U M

*Detestatur crimen ambitus, rationibus, & auctoritatibus divini
& humani juris.*

Edita Ann. L.
lut. 1558.

CUM secundum Apostolum nemo debeat sibi honorem assumere, sed qui tamquam Aaron vocatur a Deo; faciliè ab omnibus

bus judicari potest, quàm graviter excedant, errent, & peccent, qui tàm inferiores, quàm superiores dignitates Ecclesiasticas, & ipsam denique Beati Petri Sedem, ac Apostolicæ dignitatis culmen, & apicem, a Deo Optimo Maximo, a quo omnia bona procedunt, nulla prorsus humana ope, nec cujusvis auxilio, consilio, vel favore interveniente, provenire non arbitrantur, sed illas tanquam venales, aut alias in dispositiones mortalium constitutas, diversis modis, & mediis ambire, & assequi, seu potius usurpare præsumunt. Nam ut Romanæ, & cujuslibet alterius, tam ante, quàm post Domini Dei, & Redemptoris Nostri JESU CHRISTI in terris adventum, bene institutæ Reipublicæ de ambitu, & contra ambitus reos sanctissime promulgatas, & inviolabiliter observatas leges ad præsens omittamus, nunc hujusmodi detestabile ambitus scelus etiam jure divino gravissimè punitur, cum Absalon, qui Regnum Genitoris sui adhuc viventis ambebat, ex mulo, cui infederat elevatus, capillis capitis sui quercui suspensus remansit, & à Joab tribus lanceis in corde transixus fuit? Nonne illud Sac. Conciliorum a Sancta Dei Ecclesia receptorum, & approbatorum auctoritas diversimode detestatur, & punit, cum quemcumque Presbyterum, aut Diaconum, seu Clericum, qui Papa incolumi, & eo inconsulto, subscriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctatiam promittere, seu Sacramentum præbere tentaverit, aut aliquod suffragium polliceri, vel de hac causa privatis conventiculis factis, aliquid deliberare, & decernere præsumperit, loci sui dignitate, & communione privandum, anathematisque poena plectendum censeat, & propter occultas fraudes, & conjurationum hujusmodi secretas insidias, si quis harum actionum particeps, consilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Ecclesiæ deferat, & rationabili probatione vincat, eum non solum ab omni culpa purgatum, remanere, verum etiam remuneratione non indigna sublevari velit, & statuatur, & exinde non modò Sacrorum Canonum, sed etiam sæcularium legum interpretes peritissimi, & probatissimi, ambientes Papatum, aut super eo, Papa vivente, & inconsulto, tractantes, seu conventicula facientes, crimen læsæ Majestatis in pr. cap. ; & simoniacæ hæreseos incurrere decreverint, non sine clara, & aperta ratione; cum omnis tractatus de loco, dignitate, & bono alicujus viventis, eo non consentiente, ab utroque jure prohibeatur, & reprobetur, præsertim cum inde præstetur votum captandæ mor-

Alludit ad
Constitutionē
editam in Con-
cilio Rom.
sub Symmacho
PAPA de qua
supra.

tis, quod Sacri Canones, & venerandæ leges passim abhorrent, & detestantur? Accedit quod cum inter Pontificem, & Ecclesiam, contrahatur spirituale conjugium, quod fortius est carnali, gravissimæ pænæ ex utriusque juris censura imponuntur iis, qui constante matrimonio, de alio conjuge tractare præsumunt. Quare cum, peccatis exigentibus, plures in dies B. Petri Sedem, Nobis viventibus, & inconsultis ambire, & conventicula superinde facere dignoscantur, & ad hoc suffragia S. R. E. Cardinalium obtinere, & quodammodo subharrare procurent, & satagent.

Confirmat, & innovat omnes Constitutiones, & Decreta Conciliorum contra ambientes PAPATUM emanata.

§. Nos cupientes hujusmodi detestabilia ambitus, & illi conjuncta simoniacæ hæreseos, & læsæ Majestatis crimina, non solum nostris, sed etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium temporibus, perpetuo abolere, & non solum ex usu, sed etiam ex mentibus hominum, præsertim in electione Romani Pontificis, qui Dñi Dei, & Salvatoris JESU CHRISTI in terris Vicarius existit, radicitus evellere, & in præmissis pto tantæ rei necessitate, & periculi magnitudine, ut tenemur, salubriter providere, habita super his cum Venerabilibus Fratribus nostris ipsius S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, & unanimi assensu, hac nostra perpetuo valitura Constitutione, Apostolica auctoritate, & de nostræ Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac privationis, & qualvis alias sententias, censuras, & pœnas dudum a Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, aut Sac. Concil. seu Sanctorum Patrum nostrorum decretis, statutis, capitulis, canonibus, constitutionibus, & ordinationibus, contra sic ambientes quomodolibet latas, & promulgatas approbamus, & innovamus, ac perpetuo observari, & in viridi observantia, si forsitan in ea non sint, reponi, & esse debere.

Ponuntur pœna gravissima contra tractantes de Electione futuri Pontificis vivente PAPA, & eo inconsulto.

§. Nec non quoscunque in præmissis, tam nostro, quàm successorum nostrorum prædictorum tempore, publicè, vel occulte, aut aliàs quomodolibet delinquentes, cujuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentiae existant, etsi Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia majori Ecclesiastica dignitate,

leu

seu Cardinalatus honore, vel Mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, sive excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet sententias, censuras, & poenas prædictas incurere volumus, atque decernimus. Et nihilominus considerantes dignum esse, ut quos Dei timor a malo non revocat, ecclesiasticæ saltem coerceat severitas disciplinæ, de similibus consilio, & assensu, ac auctoritate, & plenitudine potestatis volumus, & declarando statuimus, & ordinamus, & decernimus, quod sententiis, censuris, & poenis prædictis in suo robore, & efficacia remanentibus, ac effectum suum sortientibus, omnes, & singuli, tam clerici, quàm utriusque sexus laici, qui per se, vel alios Nobis viventibus, & inconsultis, vel scriptis, aut nunciis, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo hactenus tractarunt, vel tentarunt, seu imposterum Romano Pontifice vivente, & inconsulto tractabunt, vel tentabunt, etiam si, ut præfertur qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis præditi existant, sint ipso jure, & facto, absque alia desuper ferenda sententia, excommunicati excommunicatione majori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione, & maledictione hujusmodi per alium, quàm per Nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, præterquam in mortis articulo absolvi non possint, incurrerintque, & incurrant respective crimen simoniacæ hæreseos, & læsæ Majestatis in primo capite, ac privationem omnis etiam Episcopalis, Archiepiscopalis, & Patriarchalis, ac cujusvis alterius majoris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, nec non Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omnium, & singularum Ecclesiarum, Cathedralium quoque, ac Prioratum, aliorumque beneficiorum, & Officiorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura sæcularium, ac quorumvis Ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, nec non quorumvis fructuum, reddituum, & proventuum Ecclesiasticorum, ac pensionum annuarum super similibus fructibus, redditibus, & proventibus reservatorum, & assignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, Feudorum, & bonorum spiritualium, & temporalium, vel mixtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, nec non jurium patronatus, & jurisdictionum quarumcumque: careantque voce activa, & passiva, ac effecti sint, & efficiantur respective perpetuo inhabiles, & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, jurium, & legiti-

timo.

timorum actuum, perpetuaque infamia ubique gentium sint notati, & notentur respective, nec infamia hujusmodi ab eis aboleri, neque ipsi ullo unquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, jura, & actus hujusmodi, nisi ex speciali verbo, & mandato Nostro, seu Romani Pontificis pro tempore existentis, nostra, seu illius manu propria subscripto, ac specifica, & individua, reatus, & culpæ suæ qualitate expressa, restitui possint.

Easdem poenas gravissimas extendi ad complices hujus delicti, nisi revelaverint hujusmodi delictum.

§. Quodque similes sententias, censuras, & poenas respective incurrerint, & incurrant ipso jure, & facto, ac sine alicujus sententiæ prolatione, omnes, & singuli etiam, ut præmittitur, qualificati, & dignitatibus hujusmodi præditi, cujusvis sexus, & ordinis existant, qui per se, vel alium, seu alios a die nostræ ad summi Apostolatus apicem assumptionis, usque in hanc diem in præmissis, aut eorum aliquo quodvis auxilium, consilium, vel favorem, seu operam, verbis, vel scriptis, aut re, vel facto, seu promissione, pollicitatione, suasionem, vel his omnibus insimul, aut quovis alio modo, directè, vel indirectè, principaliter, vel incidentaliter præstiterunt, seu in futurum quovis etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum tempore præstabunt, aut in præmissis mediatores, proxenetæ, nuncii, mandatarii, procuratores, seu trapezitæ fuerunt, vel imposterum, ut præfertur, erunt, seu alias in præmissis quovis modo intromiserunt, vel immiscuerunt, seu imposterum etiam tempore successorum hujusmodi habebunt, nisi ea nobis, aut successoribus nostris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel successores prædictos commissum fuerit, per se, vel alium, seu alios cum primum commode potuerint, revelaverint, etiamsi in præmissis aliquo aliud auxilium, consilium, vel favorem, aut opem non præstiterint.

Venia conceditur & premium revelantibus hoc crimen.

§. Nos enim iis, qui præmissa revelaverint, etiamsi complices fuerint, non solum veniam, sed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam successores nostros præfatos facturos esse confidimus, ad hoc ut eorum judicio participes tanti criminis valeant coerceri.

Impu-

Impugnantes hanc Constitutionem ut illicitam, injustam, aut iniquam, variis puniuntur poenis.

§. Et si quis ullo unquam etiam dictorum successorum nostrorum tempore, præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque, injusta, illicita, vel iniqua existere, aut in toto, vel in parte non valere, seu aliquo tempore non valitura esse, vel a Nobis sic fieri non potuisse, aut non debuisset ausu temerario asserere præsumpserit, cujuscumque dignitatis existat, etiam si Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipso jure, & facto anathematis mucrone percussus sit, & contra eum tanquam vere schismaticum, & hæreticum inquiri, & tanquam talis puniri, ejusque memoria damnari possit.

Derogatur contrariis Constitutionibus, publicatio committitur cum solitis clausulis.

§. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non cujuscumque Conclavis capitulis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque etiam derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis, quibuscumque personis sub præsentibus comprehensis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac simili potestatis plenitudine, aut consistorialiter, seu alias quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma servanda esset, tenores hujusmodi, ac si verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus cæterisque contrariis quibuscumque.

Ut autem præsentis literæ ad omnium, quorum interest notitiam de lucantur, nec aliquis earum ignorantiam prætere valedat, volumus eas in Basilica Principis Apostolorum de Urbe, & Can-

Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ, per aliquos ex Curforibus nostris publicari, earumque copiam inibi affixam dimitti, nec non publicationem, & dimissionem copię affixę hujusmodi sufficere, & omnes, quos eadem literę tangunt arcare perinde, ac si eis personaliter intimatę, & notificatę fuissent.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę approbationis, innovationis, declarationis, statuti, ordinationis, derogationis, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis hoc autem attentare pręsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Romę apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicę millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo, Pontificatus nostri anno quarto.

B U L L A P I I P A P Œ IV.

S U M M A R I U M.

*Quanta maturitate, ac diligentia fieri debeat
Romani Pontificis electio.*

Edita Anno Sa-
lus. 1562.

IN eligendis Ecclesiarum Prælatis, quibus & humana, & divina ministeria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, testantur Patrum nostrorum sacratissimę Constitutiones, quas illi magna severitate de Episcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt: propterea quod a bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, ecclesiastica disciplina, denique animarum eis commissarum salus proficeretur, a malis vero contra, nonnisi mala, nempe avaritia, negligentia, falsus, & animarum periculum possit expectari: Quod si in quibuslibet Ecclesiarum Pastoribus tantopere providendum est, ne quis assumatur indignus. majorem certe & perspicaciorem diligentiam in Rom. Pont. eligendo, qui cæteris Pastoribus est pręfutura, & totius Dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

*Recensentur Pontifices, qui Constitutiones ediderunt
de Romani Pontificis electione.*

§. Hac sancta meditatione permoti prędecessores nostri, & pręsertim fel. rec. Alexander III. Gregorius X. Clemens IV. Clemens V., & Julius II. nonnullas Constitutiones sanxerunt ad providen-

videndum, ut summorum Pontificum electiones liberè, & rectè & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolabuntur, nisi sit, qui eas assidue retineat, & conservet; verendumque sit, ne aliquando propter earum Constitutionum transgressionem suborti abusus longius serpant, & progrediantur.

Cardinales absentes per decem dies expectantur, & interim fiunt exequia Pontificis mortui, quarum expensa taxantur.

§. Nos quantum cum Deo possumus futuris calibus, & periculis occurrere volentes, eorundem prædecessorum nostrorum Constitutiones, tum innovando, tum declarando, & pro rerum, & temporum necessitate supplendo, de Fratrum nostrorum unanimi consilio, atque assensu definimus, statuimus, & declaramus, ut cum Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præsentés, decem tantummodo diebus juxta dicti Gregorii prædecessoris Constitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinales absentes expectare teneantur, & interim solitas novem continuorum dierum exequias omnino peragant, nec ullo prætextu vitæ rursus differant. E ne quid impedimento esse possit, quominus exequiæ ipsæ nono die absolvantur, si quando per observantiam alicujus magni, & præcipui festi Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitteri debere, dies illi sic intermissi in numerum novem dierum nihilominus computari debeant, & impensa, quæ in eis pro exequiis faciendâ esset inter pauperes Christi distribuatur. Ac ut superfluis quoque sumptibus, qui jam in immensum excreverunt, modus imponatur, funus simplicius quam consueverit fiat, itaut illius ratione (præter regalia Populo Romano præstari solita) decem millium ducatorum summam pannis lugubribus, & regalibus, tam Camerarii, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quam aliorum quorumcumque Ministrorum, & Officialium, ac aliis omnibus omnino computatis, impensa non excedat. Summa autem decem millium hujusmodi, vel si Collegio visum fuerit etiam minor, ac nullo modo major, per tres Cardinales antiquiores, unum videlicet de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata distributionis aliàs fieri solitæ, inter prædictos omnes, & singulos dividatur.

Lapsis decem diebus post Missam de Spiritu Sancto Card. ingrediuntur Conclavæ, & ad negotium electionis procedunt & singulis diebus fieri debet scrutinium, & licet etiam in primo scrutinio accedere.

§. Lapsis verò decem diebus a die obitus Pontificis, ingressus
D Con-

Conclavis nullatenus prorogetur, aut differatur; sed sequenti die Missa de Spiritu Sancto celebrata, siue Cardinales absentes venerint, siue non, qui fuerint præsentés statim Conclave ingredi teneantur, & ingredientiés ipsi absque mora aliqua, omiſſa omnino capitulorum confectiōe primis diebus fieri solitorum, in electionis negotio procedant, & singulis diebus scrutinium fiat, & in primo scrutinio etiā accedere liceat.

*Nolentes ingredi Conclave pœnam Gregorianam
Constitutionis incurrunt.*

§. Si qui verò forte intrare noluerint, vel ingressi absque manifesta infirmitatis causa, juramento Medicorum, & a majori parte Cardinalium per secreta suffragia approbata, exiverint, dictæ Constitutionis Gregorii X. pœnam incurrant.

*Cardinales præsentés in Conclavi, & extra, lapsis decem
diebus possunt eligere Pontificem.*

§. Declarantes nihilominus, quod postquam Card. præsentés aliis Cardinalibus etiā de latere Legatis, aut ex alia quacumque etiā publica causa, etiā cum licentia Summi Pontificis absentibus, ulterius non expectatis, post tamen lapsum dictorum decem dierum a morte Pontificis, electionem siue intra, siue extra Conclave fecerint, electio sic facta ex itineris, aut alterius etiā probabilis, & notorii ipsorum Card. absentium impedimenti prætextu, impugnari minime valeat, cum publica utilitas ex matura electione proveniens, cuiusvis alteri rationi præferri debeat.

Potestas Sacri Collegii Sede vacante ponitur.

§. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in iis, quæ ad Pont. Max. dum viveret pertinebant, nullam omnino potestatem, aut Jurisdictionem habeat, neque gratiam, neque iustitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi; sed ea omnia futuro Pontifici reservare teneatur. Neque de statu temporali S. R. E. neque de pecuniis Cameræ Apostolicæ, aut Datarii, vel pro solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quavis causa (cassibus infraſcriptis dumtaxat exceptis) quicquam disponere, nec contra dictam Gregorii Constitutionem pro seipsis aliquid percipere, nec æs alienum ultra necessarios sumptus præsentibus comprehensos contrahere debeat, neque Camerarius, Theſaurarius, Datarius, Depositarius, Castellanus Arcis S. Angeli, aut alii Officiales contra harum Constitutionum tenorem Collegio obedire

tenean-

teneantur, siue debeant: quinimo si eis talibus obtemperaverint, aut ipsi Cardinales, vel Officiales eorum officiis contra præmissa aliquid attentare præsumpserint, de suo proprio Cameræ Apostolicæ plenarie satisfacere, & pecunias erogatas restituere, ac quævis damna ad eligendi Pontificis arbitrium refarcire cogantur. Quod autem expendi possit, erit præfata decem millium ducatorum summa: illud item quod pro victu Familiæ Pontificiæ ante Conclavis ingressum, ac post ingressum, pro pauperum Officialium Palatii tantum per Camerarium, & Priores Ordinum describen. victu, ac etiam pro elemosinis Sede vacante fieri consuetis, itemque pro defensione terrarum Eccl. vel partis earum, nec non pro regalibus Pop. Rom. & illius Magistratibus, ac Custodia Urbis, & Conclavis, illiusque provisionibus opportunis necessarium erit. Quæ verò impensa pro defensione Terrarum, & Locorum Ecclesiæ, & securitate, ac provisionibus Conclavis facienda sit, Cardinales præsentēs per secreta suffragia ordinare debeant, itaut majoris partis sententia obtineat id, quod observandum erit, etiam in Gubernatoribus Urbis, tam ultra Pontem, quam citra, & aliis Officialibus, etiam pro Status Ecclesiastici regimine si opus fuerit eligendis. Si verò ultra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus juxta ordinationem Gregorii X., aut saltem duabus illorum tertiis parribus per secreta suffragia videretur celeriter occurrendum, tunc Collegium juxta majoris partis sententiam similiter per secreta suffragia de remedio opportuno, ac provide de necessaria impensa providere possit, & debeat.

*Tres Cardinales antiquiores, unus ex quolibet ordine, & Camerarius occurrentes necessitates proponunt in Congregationibus.
& curam habent clausura Conclavis.*

§. Statuimus etiam quod tres Cardinales antiquiores, unus videlicet ex quolibet ordine, unà cum Camerario post Pontificis obitum reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes necessitates in Congregationibus Generalibus proponendi, & ut Conclave bene undique claudatur, curandi jus habeant.

Potestas trium Cardinalium, de qua in precedenti §. expirat tertio die, & transit ad sequentes in ordine, singulis tribus diebus, manente semper potestate Camerarii.

§. Ipsorum autem officium tertia die post Conclavis ingressum

omnino expiret, eorumque loco, tres alii sequentes in ordine, quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem potestate succedant.

Ponitur potestas Camerarii, & ejus Officialium Sede vacante.

§. Camerarii quoque, & Majoris Pœnitentiarii officia, quæ etiam Sede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, ut non solum ea, quæ præsentî Constitutione prohibentur, & quæ Pontifice vivente exercere non consueverunt, seu a quibus pro ejusdem Pontificis reverentia, aut alias quomodolibet abstinebant, minime usurpent; sed Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, alii-que Ministri, & Officiales Cam. Apost. exactiõni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac provisionibus ratione Sedis vacantis juxta præmissa necessario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea a solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum solidatione, extractionibus frumentorum, remissionibus delictorum, assécurationibus delinquentium, & quibuscumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quàm justitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omnino abstinere debeant.

Ponitur potestas Pœnitentiarii, & ejus Officialium.

§. Pœnitentiarii verò, & ejus Officiales ea tantum facere, & expedire valeant, quæ ad forum conscientie pertinent, in reliquis officium eorum conquietat, itaque a quibuscumque matrimonialibus, & aliis dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, nec non quibuscumque aliis expeditionibus forum (quod ajunt) fori, mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus, omnino abstineant: alioquin in quibus tam Camerarius, quàm Pœnitentiarius, & alii prædicti etiam de licentia, aut mandato totius Collegii contrafecerint, ea nulla, & irrita sint, ac nemini suffragentur. Et nihilominus eorum excessus, & inobediencie rationem Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Litteris etiam nostris super reformatione Cameræ, & Pœnitentiariæ hujusmodi editis in suo robore permanfuris.

Datarii Officium expirat morte PAPÆ.

§. Datarii verò ministerium per ejusdem Pontificis obitum omnino expiret, itaut non solum datas per eum antea notatas extendendi potestatem minime habeat; sed quascumque supplicationes gratiarum, & justitiæ penes eum, aut ejus Ministros adhuc
exi-

existentes, etiam si datæ fuerint Collegio Cardinalium, statim sub sigillo claufas præsentare teneatur futuro Pontifici reservandas. Quod si contra præmissa quisquam, ac cujusvis etiam Cardinalis instantiam attentare præsumperit, irritum, & inane existat, & nihilominus falli crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

*Potestas Cardinalium, & Prælatorum Signatura Gratia,
& Justitia conquiescit.*

§. Prohibentes insuper, ne Card., & Prælati Signaturæ Gratiarum, & Justitiæ Præfecti, Sede vacante supplicationes, & commissiones aliquas, etiam si supplicantes, parvas datas, ut moris est antea obtinuerint, signare valeant: sed officia eorum omnino cessare intelligantur. Quod si aliter fecerint, pro excessibus hujusmodi, futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cella Conclavis forte distribuuntur.

§. Mandamus quoque quod Cellæ Conclavis, Card. forte distribuuntur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut desuper ædificare, vel illas dilatare; sed quilibet, etiam Decanus, sit sua forte contentus.

Apud Conclave habitare, vel morari prohibitum.

§. Post Conclavis verò ingressum interdicimus, & expresse prohibemus sub officiorum, & beneficiorum privationis poena, atque etiam sub alia arbitrio Gubernatoris ad custodiam Conclavis deputari soliti infligenda, ne quis immediate supra, aut infra Conclave, seu a lateribus habitare, vel morari possit. Quæ loca muris claudi, & a Præsidentibus custodiæ Conclavis, ac a dicto Gubernatore sæpius visitari debeant. Et si qua fraus commissa fuerit, teneatur ipse Gubernator sub perjurii poena eo ipso incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes hujusmodi Cardinalibus pro tempore deputatis revelare, curareque ut delinquentes ipsi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclavis clausura a Card. deputatis visitari debet.

§. Teneantur quoque Card. pro tempore deputati Cellas Card. & alia Conclavis loca sæpius visitare, & diligenter perquirere, ne in ipsius Conclavis muris, aut laquearibus, seu pavementis vetita foramina fiant. Et si quid tale deprehensum fuerit, auctores privationis officiorum, & beneficiorum, ac aliis etiam corporalibus, & severissimis poenis, Gubernatoris, ac etiam futuri Pontificis arbitrio

bitrio afficiantur, & confocii de præmissis eisdem poenis teneantur; nisi statim, si intra Conclave fuerint eisdem Card. deputatis, si verò extra Conclave, Gubernatori, & Prælati præpositis revelaverint. Qui quidem Gubernator, & Prælati sub perjurii poena in hoc invigilare, & opportune providere debeant.

Numerus servorum Cardinalium diffinitur.

§. Quilibet autem Card. in Conclavi duobus servientibus Clericis, vel Laicis contentus sit, infirmis autem, & graviter affectis a majori parte Collegii per secreta suffragia tertius ad summum indulgeri possit.

Conclavista a Cardinalibus approbandi.

§. Qui servientes familiares domestici, & continui commensales ipsius Cardin. ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non Mercatores, Ministri Principum, Domini temporales, & jurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Card. etiamsi expensis eorum viverent: & de qualitatibus Conclavistarum, Card. deputati ante Conclavis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denuo diligenter providere debeant.

Sacrista, Magistri Cœremoniarum, & alii Officiales

Conclavis determinantur.

§. Sacrista quoque cum uno Clerico coadjutore in officio Sacristiæ, duo quoque Magistri Cœremoniarum Conclave ingre-
diantur, Missis celebrandis, & aliis, quæ ad ipsos pertinet vacaturi. Adsit præterea unus Religiosus, pro Confessionibus audiendis a majori parte Card. per secreta suffragia eligendus, unus Collegii Secretarius tantum, duo Medici, unus Chirurgus, unus Aromatarius cum uno, aut duobus servientibus, unus Faberlignarius, unus Cementarius, duo Barbitonfores cum uno aut duobus servientibus. Item octo, aut decem servientes publicæ utilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclave, & similibus necessariis ministrandis, qui omnes a Collegio Card. non tamen ex familia alicujus Card. per fabas secretas eligantur, ita tamen ut is obtineat qui plura vota tulerit, & eis salaria de publico persolvantur. Quod si ultra præfatas personas in Conclavi aliquis inventus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis uspiam se occultasse deprehendatur, ignominiosè expellatur, & infamiâ notetur, & officiis atque beneficiis privetur: conscii ve-

id sub eadem poena illos Collegio revelare teneantur, præmium reportaturi si indicaverint.

*Clauso Conclavi prohibentur colloquia cum iis ,
qui sunt extra Conclave .*

§. Clauso Conclavi nulli ad colloquium , etiam extra portam Conclavis , etiam Principum Oratores , nisi ex magna , & urgenti causa a majori parte Collegii approbanda , admittantur . Et si quis forte (quod absit) clam ipsum Conclave , & aliunde quam per ostium ingrediatur , omni honore , gradu , ac officio , & beneficio ipso facto privatus existat , & tradatur Curiae sæculari acerrimis poenis puniendus .

Litteræ , & signa clauso Conclavi similiter prohibentur .

§. Litteras verò , aut cujusvis generis scripta ad eos , qui in Conclavi erunt , seu nuncium , vel notam , aut signum mittere , seu recipere , aut contra , è Conclavi ad eos , qui foris erunt nullo modo liceat : qui contrafecerint , quacumque dignitate , etiam si Cardinalatus honore præfulgeant , poenæ excommunicationis lætæ sententiæ subjaceant , absolvendi facultate , præterquam in mortis articulo , soli Pont. Max. reservata , a quo nihilominus pro qualitate delicti , ultra dictam excommunicationis poenam puniendi erunt .

Excommisæ super Electione Romani Pontificis damnantur .

§. Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponfiones , quas excommisæ vocant , fieri , & si fortè contra præsentium tenorem factæ fuerint , illas nullas , & irritas in judicio , & extra fore , & omninò cenferi ; & contrafacientes , ac proxenetas arbitrio Gubernatoris , & futuri Pontificis puniri debere decernimus .

Cardinales unico ferculo moderato , & in propria Cella vescantur .

§. Cardinales autem primo ipso die , quo Conclave ingressi fuerint , tam in prandio , quàm in coena uno ferculo unius speciei tantum , eoque moderato , & aliàs juxta Constitutionem præfati Clem. VI. qualificato contenti sint , & esse debeant , nec quisquam in alterius Cella , vel de alterius ferculo vescatur .

*Prælati custodes Conclavis inspicere debent epulas , ne litteræ , nota ,
vel signa unà cum eis intus Conclave mittantur .*

§. Prælati quoque ad custodiam Conclavis deputati sub poena perjurii , & suspensionis a Divinis , maxima , & exquisita diligentiâ

tiâ utantur in inspiciendis , & perscrutandis epulis , & aliis rebus : ac personis Conclave intrantibus , & de eo exeuntibus , ne , sub earum rerum velamine , litteræ , aut notæ , vel signa aliqua transmittantur. Quod si tale quid inventum fuerit, Familiares Cardin. aut alii delinquentes poenam privationis officiorum , & beneficiorum , ac inhabilitatis ad obtenta , & obtinenda incurrant . Et ulterius per Gubern. carceribus mancipentur , exindè nisi de mandato novi Pontificis minimè relaxandi , sed ejus arbitrio acrius puniendi , omni facultate Collegio Card. in favorem quorumcumque , qui in præmissis , vel eorum aliquo deliquerint omninò interdicta .

Conclavistæ discedentes non ingrediantur ulterius .

§. Conclavistæ verò , & quicumque alii servientes , Conclave ex causa infirmitatis manifestæ , & notabilis a Medicis medio juramento probatæ , & de consensu deputatorum , quorum etiam conscientiam desuper oneramus , & non aliter exituri , nullo modo reverti possint , sed eorum loco alii eodem prorsus tempore , quo infirmi exhibunt ingrediantur .

Cardinalis non Diaconus non habet votum in Electione .

§. Statuimus etiam , & declaramus , quod si fortè aliquis Card. saltem in Diaconatus ordine constitutus non fuerit , is nullatenus ad eligendum admitti debeat .

*Monitio ad Card. circa ea , quæ debent servare
in Electione faciendâ .*

§. Cardinales autem per viscera misericordiæ D. N. JESU CHRISTI enixè rogamus , & hortamur , ac eis nihilominus sub divini interminatione judicii præcipimus , & mandamus , ut attendentes magnitudinem Ministerii , quod per eos tractatur in dandis suffragiis , ac aliis omnibus , & singulis Electionem quomodolibet concernentibus , omni dolo , ac fraude , factionibus , & animorum passionibus remotis , ac Principum sæcularium intercessionibus , cæterisque mundanis respectibus minimè attentis ; sed solùm Deum præ oculis habentes , sese purè , liberè , sincerè , quietè , & pacificè gerere , & habere debeant , nec pro ipsius Pontificis Electione conspirationes , condicta , pactiones , & alios illicitos tractatus inire ; signa , aut contrasigna votorum suorum alteri dare , minusve aliquibus inferre , tumultus excitare , aut alia facere , per quæ electio retardetur , vel minùs liberè suffragia præstentur per se , vel alium directè , vel indirectè , quovis colore , vel
inge-

ingenio audeant, vel præsumant. Quòd si secùs fecerint, aut contra prohibita in præsentì Constitutione aliquid admiserint, ultrà divinam ultionem arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animadverti possit.

Executores Bullæ deputantur.

§. Quia verò parum est jura condere, nisi forent, qui executioni ea demandarent; statuimus, & ordinamus, ut Prælati, Rectores, Officiales Urbis, ac Principum Oratores, Illustres Viri, quos omnes a Collegio pro custodia Conclavis eligi continget (eligere autem Collegium debet eos, qui ad id magis idonei videbuntur) præmissa omnia plenè, & inviolabiliter, ac sine fraude, & dolo aliquo observari faciant, de quo corporale juramentum coram ipso Collegio ante ingressum Conclavis, & quoties opus fuerit, præstare teneantur: quæ quidem nisi fecerint, vel si in eis dolum, & fraudem commiserint, prædictas poenas, & cæteras in dicta Constit. Gregorii X. contentas incurrant.

Cardinales non possunt mutare hanc Constitutionem.

§. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos ultrà, quam præmittitur, Card. arctari, neque præsentès has nostras Constitutiones per Collegium Card. ullo modo alterari, corrigi, aut immutari posse, sed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclavis ingressum legi, & jurari eo modo, quo leguntur, & jurantur Constitutiones Julii II. & aliorum prædecessorum nostrorum, quorum Constitutionibus, & poenis in eis contentis ultrà præmissa, per hanc nostram Constitutionem derogare non intendimus, sed magis eas confirmare, innovare, & comprobare.

Cardinales non excluduntur ab Electione ob Censuras.

§. Et ne dissensionis occasio, aut schismatis oriatur, volumus censurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Card. a Pontificis electione activè, vel passivè excludi nullo modo posse, quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantùm, illis aliàs in suo robore permanfuris suspendimus, & suspensas esse volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas, eum solum afficere, qui deliquerit, non autem alios Conclavi durante cum eo conversantes.

Ponuntur clausula executiva, & derogatoria.

§. Ac præsentēs nostras ubicunque electionem Summi Pontificis etiāsi extrā Urbem fieri contigerit locum habere, & observari debere.

§. Ac insuper illas in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostol. ac in acie Campi Floræ per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Card. etiā absentes, & futuros, & alios quoscunque, quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam prætereundum posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis, ac aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscunque.

§. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, statutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, septimo Id. Octobris, Pontificatus nostri Anno tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

† Ego R. Card. de Carpo Episc. Ostien.

† Ego F. Card. Pisa Episc. Portuen. manu propria.

† Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculan.

† Ego Jo: Card. Moronus Episc. Prænestinus.

†

† Otto Truchses de Waldburg Episc. Card. Albanen.

† Ego T. Card. Crispus.

† Ego Jo: Mi. Card. Saracenus.

† Ego Jo: Card. Sancti Vitalis.

† Ego Jac. Card. Puteus.

† Ego Jo: B. Cicada Card. S. Clemen.

† Ego B. Card. Tranen.

† Ego Scipio Card. Pisarum,

† Ego

- † Ego Jo: Card. Reumanus.
- † Ego Jo: Ant. Card. Capisuccus.
- † Ego F. M. Card. Alexandrinus.
- † Ego Clemens Card. Aracoeli.
- † Ego Jo: Ant. Card. Sancti Georgei.
- † Ego Aloysius Card. Cornelius.
- † Ego Bernardus Card. Salviatus.
- † Ego Ph. Card. Aburd.
- †
- † Ego M. Ant. Card. Amulius.
- † Ego R. Card. Navagerius.
- †
- † Ego A. Card. Farnesius Vice-Canc.
- † Ego G. As. Card. Cam.
- † Ego Jo: Card. Urbin.
- † Ego Hier. Card. Simoncellus.
- † Ego Vitellotius Card. Vitellus.
- † Ego Carolus Card. Borromeus.
- † Ego Franciscus Card. Gonzaga.
- † Ego Ind. Avalos Card. Avalos.
- †
- †
- †

Cæs. Glorierius :

Franc. de Lyon :

Anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Indictione quinta, die verò 21. mensis Octobris. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. PII divina Providentia PAPÆ IV. Anno tertio superscriptæ Literæ Apostolica affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis superscriptis, ut est moris, inibi earundem copiis dimissis affixis per nos Andreæ de Curia, & Franc. Faya ejusdem S. D. N. PAPÆ Cursf.

Pro Mag. Cursf. Franciscus Rogerius Cursf.

B U L L A

GREGORII PAPÆ XV.

De Electione ROMANI PONTIFICIS .

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

AD PERPETUAM REI MEMORIAM .

S U M M A R I U M

Ponuntur Causæ Constitutionis .

Edita Anno
Domini 1621.

TERNI Patris Filius, Magister, & Legislator Christus Dominus, cujus omnis actio, nostra est instructio, licet portaret omnia verbo virtutis suæ, nec esset quicquam absconditum ab oculis ejus, tamen priusquam ad Apostolatus munus duodecim Apostolos eligeret, & nominaret, quod aliàs unquam fecisse in scripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei, & antequam B. Petro ovium suarum curam committeret, tertium repetita interrogatione, trinam extare æterni amoris ejus professionem; Nos scilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Pastorum electione adniti debeamus, ut boni eligantur, & fideles; præsertim verò in B. Petri successoris, qui Orbis est lumen, Doctor Gentium, & Pastor Pastorum; Quapropter satis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negotium, cautiùs, & meliùs transigendum conducunt, omitti debere; salus enim non unius membri, sed totius corporis agitur, cum de capite consulitur. Igitur, & si diversis sel. rec. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & Sanctorum Patrum decretis salubriter provisum est, ut ejus electio ritè, & rectè peragatur; & in ea non caro, & sanguis, aut humana sapientia, quæ stultitia est apud Deum, dominetur, sed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, ut dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam, experientiâ compertum est salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam, ne in extremo die prætermissi officii in re tanti momenti a nobis ratio a districto Judice exigatur, quod mul-

torum

torum etiam votis, & postulationibus multum expetitur est, Sancti Spiritus adspirare gratia, faciendum decrevimus.

Ponuntur tres formæ Electionis ROMANI PONTIFICIS,

scilicet per scrutinium, per compromissum,

& per quasi inspirationem.

§. Matura itaque cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione habita, de eorundem Fratrum consilio pariter, & assensu, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, statuimus, decernimus, & declaramus in posterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse, quàm in Conclavi, & eo clauso, ac post celebratum in eo prima die Sacrosanctum Missæ solitum Sacrificium, cui Cardinales interesse, & in eo communicare consueverunt, ac per secreta schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi præsentium: præterquàm si omnes, & singuli Cardinales similiter in Conclavi præsentibus, nemine dissentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi potestatem, ut vice omnium Ecclesiæ Catholicæ providerent de Pastore, aut nisi communiter ab omnibus, & singulis Cardinalibus, qui itidem in Conclavi præsentibus erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo præcedente de persona speciali tractatu, per verbum ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum, fuerit celebratum.

In Electione per viam scrutinii, vel scrutinii, & accessus,

& per viam compromissi nemo potest eligere seipsum.

§. Numerum autem suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi præsentium, ut electio per viam scrutinii, sive scrutinii, & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, ut in duabus tertiis partibus, suffragium electi non numeretur, nec quisquam sive scrutinii, sive scrutinii & accessus, sive compromissi viâ procedatur, seipsum eligere, seu suffragium sibi dare nullatenus possit: Electi tamen persona, si in Conclavi sit, debeat in numerum Cardinalium computari.

In scrutinio, vel scrutinio, & accessu

neccessaria est publicatio suffragiorum.

§. Rursus nemo per viam scrutinii, seu scrutinii, & accessus habeatur pro electo, nisi publicatis omnibus suffragiis, & electi, si numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam schedulis apertis,

De

*De pluribus electis in suffragiorum paritate ,
vel imparitate .*

§. Ac si contingat plures in schedulis nominatos , duas tertias partes suffragiorum tulisse in suffragiorum paritate neuter sit electus , in imparitate verò , qui numero suffragiorum superior erit , dummodò duas tertias partes , etiam in uno suffragio excellat , electus censeatur .

*Juramentum præstandum per Cardinales
in suffragio ferendo .*

§. Insuper in unoquoque scrutinio antequam schedula in calicem mittatur , a quolibet Cardinale Juramentum alta , & intelligibili voce fiat , his verbis : TESTOR CHRISTUM DOMINUM , QUI ME JUDICATURUS EST , ME ELIGERE QUEM SECUNDUM DEUM JUDICO ELIGI DEBERE , ET QUOD IDEM IN ACCESSU PRÆSTABO . Et hoc Juramentum a nullo omittatur .

*De qualitate , inscriptione , & signis schedularum
pro suffragiis .*

§. Suffragiorum autem schedulæ hujusmodi tam scrutinii , quam accessus , ubi fieri potuerit , impressæ omnino esse debeant , ubi non potuerit , unius tantum manu scriptæ sint ; ita videlicet , ut tam impressæ , quam ita scriptæ , ea omnia , quæ in schedulis hujusmodi exprimi solent , contineant , præter sola nomina , seu denominationes eligentis , & electi , & infrascripta signa , quæ omnia manu ejusdem eligentis scribantur , & nomen quidem eligentis in prima parte schedulæ , electi verò in sequenti , & rursus electi , quantum fieri poterit caractere alterato , ita ut cognosci non possit ; eaque schedulæ pars , in qua erit eligentis nomen claudatur , ac sigillo ad hoc parato , ac secrete habito , non autem eo , quo quisque uti solet , obsignetur . Ut autem videri possit , ne qui alicui accessit eidem in scrutinio suffragium dederit , schedulæ omnes duobus aliis signis in ultima parte signantur , numero nempe aliquo , & brevi dicto Sacræ Scripturæ vel alio hujusmodi , quæ signa in utraque schedula tam scrutinii , quam accessus eadem sint .

De complicatione , obsignatione , & aperitione .

§. Postea vero pars illa schedulæ , ubi hæc signa erunt , etiam complicitur , & obsignetur , ne a Scrutatoribus videri possit , nisi postquam fuerit per scrutinium , & accessum , electio perfecta ; quo casu schedulæ accessus a Scrutatoribus ea in parte , ubi duo prædicta

cta

et sunt signa, aperiuntur, iisque inspectis, & earum sigillis, aliæ schedulæ cum iisdem signis notatæ, & in scrutinio datæ reperiantur, ut videlicet, an duo hæc signa, & sigillum, eadem sint cognoscatur, & deindè duo suffragia ab eodem Cardinali uni data non fuisse apparet.

Quando suffragium accessus sit nullum, & quando schedula aperiatur in ea etiam parte, ubi est nomen Eligentis.

§. At si inter schedulas scrutinii nulla reperietur iisdem signis notata, quibus schedula accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in scrutinio nominaverit, utroque casu suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen Eligentis resignari non possit, nisi contingat, ut sigillum, & alia duo prædicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicujus alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente.

Nomen Electi quomodo in schedulis scribendum, & ubi debeat inscriptio schedularum fieri.

§. Quod autem attinet ad nomen Electi, illud eo modo a Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, ubi in Conclavi notari suffragia solent. Præterea, ut secreto cautius consulatur, schedulæ suffragiorum conficiantur, una, seu pluribus in mensis, in media Cappella constitutis, ita a Cardinalibus remotis, & circumseptis, ut quid scribatur ab aliis videri non possit. Si quis verò ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit, is suffragium suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum ultimus Scrutatorum accedat.

Quando sit locus accessus, & quando, & quomodo fieri debeat.

§. Et ut accessus secretè etiam peragatur, scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium. in eo non fuerit celebrata statim antequam ad alios actus deveniatur, Cardinales schedulam pro accessu formatam, prædictis in mensis conficere, sicut in scrutinio teneantur. Porro usus schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in scrutinio voluerit, ejus nomen scribet, qui vero noluerit, ne cognosci possit, eum nulli accedere, in loco nominis scribat, NEMINI.

Tam in scrutinio, quàm in accessu plures nominare non licet, & accessus, cui fieri possit.

§. Nulli autem tam in schedula scrutinii, quàm accessus, plures nominare liceat, alioquin suffragium, in quo plures fuerint nominati,

minati, nullum sit, accedere tamen uni ex nominatis a se in dicta schedula, vel alii, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in Conclavi præsentium numeretur.

Semel licet accedere in uno scrutinio, & per accessum non receditur a nominato in scrutinio.

§. Neque in quolibet scrutinio, nisi semel accedere liceat; neque per accessum, ab alterius nominatione, in scrutinii schedula facta, recedi decernimus, & declaramus.

Numeratio schedularum quomodo fiat, & quid Juris si numero Cardinalium schedula non respondeant.

§. Insuper antequàm schedulæ, sive scrutinii, sive accessus, a Scrutinatoribus aperiuntur, omnes ab iis diligentissimè palam numerentur, & si plures repertæ fuerint, quàm sint Cardinales, in Conclavi præsentibus, omnes comburantur, & iterùm ad suffragia statim deveniatur.

Pœna contra non servantes supradicta in hac Constitutione.

§. Si quis autem aliquid ex supra expressis non servaverit, aut quomodocumque directè, vel indirectè in aliquo contravenerit, sententiam excommunicationis ipso facto incurrat.

De Infirmis Card. quomodo suffragia ferant in scrutinio & accessu.

§. Præterea statuimus, & ordinamus, quod si aliquem infirmitas impediaverit ad scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, sorte ante scrutinium, ut infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per ultimum Diaconorum extracti, cum capsula perforata, sed inani, & palàm a Scrutinatoribus clausa, cujus clavis super Altare remaneat, & schedulam impressam illi deferre, ipseque illam, sicut alii Cardinales, prævio Juramento superscripto, secretè conficere teneatur, deindè in capsulam conjiciat, eaque per eosdem Cardinales relata, & aperta, in Calicem schedula mittatur. Publicato deindè scrutinio, si accessus agendus erit, ut etiam Infirmi accedere possint, unum ex foliis, in quibus nomina Cardinalium, & suffragiorum numerus notantur, a tribus Cardinalibus prædictis sumatur, & palàm recognito numero suffragiorum, quæ quisque in scrutinio tulerit, ad Infirmum unà cum alia impressa schedula, pro accessu parata, & cum eadem capsula ab iis deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat,

omnia-

omniaque, & singula servantur, quæ de scrutinii schedula supra ordinata sunt, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ poena. At si quis scribere valetudine impediatur, per alium, prævio juramento ab eo qui scribet præstando, de servando secreto, quod sub eadem excommunicationis poena servari mandamus, scribere liberè possit.

Scrutatores, & Deputati pro votis infirmorum suscipiendis, ac Recognitores & quomodo extrahantur, & quam poenam incurrant, si aliquid secreti revelent; & de officio Recognitorum, & combustione schedularum.

§. Ad hæc Scrutatores tres, sicut & tres alii Cardinales, qui ad infirmorum suffragia deferenda proficiscuntur, ex omnibus Cardinalibus præsentibus in Conclavi, nulla ordinis servata distinctione, sorte immediatè ante quodlibet Scrutinium per ultimum Diaconorum extrahantur, & qui semel extracti fuerint, in vas iterum conjiciantur, alioquin si quis contrafecerit, sicut si Scrutatores, vel Recognitores aliquid secreti in exercendo suo officio cognoverint, & illud revelaverint, eandem latæ sententiæ excommunicationem incurrant. Finito scrutinio, & accessu, sive electio sequuta sit, sive non sit, tres alii Cardinales, sorte pariter, ut supra extrahendi, schedulas omnes recognoscere debeant, sigillo tamen, & duobus aliis signis, si aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & singulæ schedulæ, sive sequuta, sive non sequuta Electione, postmodum statim palàm comburantur.

Quoties in die, & quando fieri debeat scrutinium, vel compromissum, & de poena non observantium statuta in hoc §.

§. Similiter ne electio protrahatur, statuimus, & ordinamus, ut sub simili excommunicationis poena, eo ipso incurrenda, scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita ut etiam perficiatur, manè scilicet post solitam Missam, & prima quidem die tantum post Cardinalium sacram peractam Communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, post Hymnum *Veni Creator Spiritus*, & orationem de Spiritu Sancto: idemque si compromissi viâ eligatur observari debeat: atque ad scrutinium, cum tertium pulsata per loca solita Conclavis campanula de more fuerit, omnes, & singuli Cardinales convenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ poena.

Pactiones, promissiones, signa, & alia hujusmodi prohibentur Cardinalibus sub pœnis, de quibus hic.

§. Cardinales præterea omnino abstineant ab omnibus pactionibus, conventionibus, promissionibus, intendimentis, condictis, fœderibus, aliisque quibuscumque obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum, seu schedularum, aut alias tam verbo, quàm scripto, aut quomodocumque dandis, aut petendis, tam respectu inclusionis, quàm exclusionis, tam unius personæ, quàm plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut hujusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto intervenerint, etiam juramento adjecto, nulla, & irrita, neque ad eorum observantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non servatæ decernimus, & declaramus: & contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innodamus; tractatus tamen pro electione habendos vetare non intelligimus.

Edita Anno
Dom. 1621.

Quæ nullam reddant Electionem ROMANI PONTIFICIS, & de pœnis eligentium, & electorum contra formam hujus Constitutionis.

§. Quod si electio hujusmodi alibi celebrata fuerit quàm in Conclavi clauso, vel aliter, quàm per secreta schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi præsentium, in scrutinio, seu scrutinio, & accessu, Electi suffragio non computato, vel per viam compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in Conclavi præsentibus, nemine dissentiente initi, & ita ut nemo seipsum elegerit, vel quasi per inspirationem nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium præsentium in Conclavi, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & invalida eo ipso, absque ulla declaratione, & ita electo nullum jus tribuat: quinimmò is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tam ipse, quàm eligentes, ejusque fautores, & complices sententiam excommunicationis, & anathema, aliasque censuras, & pœnas infaustas Sedis Apostolicæ a Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrat, a qua, sicut ab alia quacumque in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infrà imponenda, & irroganda pœna excommunicationis, tam ipsi, quàm quilibet alius, sive S. R. E. Cardinalis, sive alia persona cujuscumque gradus, conditionis, dignitatis, & præminentiae, a nullo, ne-

que

que etiam a Majori Pœnitentiario, cujuscumque facultatis vigore, præterquam a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, absolvi possit, & tam ipse, ejusque complices, & fautores, quàm alii quicumque etiam S. R. E. Cardinales Constitutionis in aliquo transgressores, aliis gravissimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio, irrogandis.

*Præcipit observari secretum in electione ROMANI PONTIFICIS,
& prohibet Card. mutationem, aut alterationem
hujus Constitutionis.*

§. Postremò statuimus, & districtè præcipiendo mandamus, ut S. R. E. Card., quæcumque secretum violare quomodolibet poterunt, omnia evitare, & cavere omninò teneantur, cum intentio & mens nostra sit, ut electionis hujusmodi tam sanctum negotium, si fiat per scrutinium, seu scrutinium, & accessum, ut præfertur, secretissimè transigatur; ac proinde iisdem omnibus & singulis S. R. E. Card. & eorum Sacro Collegio inhihemus, ne contra hæc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præsumant quovis prætextu, causa, vel exposito colore sub eadem excommunicationis pœna ipso facto incurrenda.

Deputantur hujus Constitutionis executores.

§. Ut autem hujusmodi nostra Constitutio inviolabilius observetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Congregationibus agendis præpositi sunt, & cum his S. R. E. Camerarius, illam in omnibus, & per omnia observari procurent, & faciant.

Cardinales censuris irretiti non excluduntur ab electione

ROMANI PONTIFICIS.

§. Volumus etiam, & decernimus, censurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcumque prætextu, vel causâ Cardinales a Summi Pont. electione activa, & passiva excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum hujusmodi electionis tantùm, illis aliàs in suo robore permanentibus, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclavi durante, qui cum iis conversati fuerint.

*Monitio ad Card. circa ea, quæ advertere debeant
in electione ROMANI PONTIFICIS.*

§. Cæterum, & si opus non esse in Domino confidimus, ta-

men pro officii nostri debito, & rei de qua agitur gravitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S. R. E. Cardinales, ut attente considerent personæ quam sustinent, officium, & dignitatem, quàm sacrum præterea, & quanti momenti sit opus, quod tractant, & nihil quod non deceat nihil a re alienum committant, sed cogitent, quàm perniciosum futurum sit universæ Ecclesiæ, Christi sanguine acquisitæ, si malè administretur; ac proinde exuant omnes mundanas curas, & induant solum Dominum Nostrum JESUM CHRISTUM: memores nihil prodesse homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur. Denique, animum advertant se in Conclavi clausos editissima in specula constitutos esse, & factos spectaculum Deo, & hominibus, a Domino, cujus negotium gerunt, supplicii, vel gloriæ sempiternæ retributionem citissimè laturos.

*Derogatur Constitutionibus, & Decretis Conciliorum,
& aliis huic Constitutioni contrariis.*

§. Non obstan. quatenus opus sit, fel. rec. Alexandri Papæ III. prædecessoris nostri in Concilio Lateranensi edita, quæ incipit: *Licet de vitanda*, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, etiam in Conciliis generalibus promulgatis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis etiam in corpore Juris clausis, quibus omnibus, & singulis, quatenus pariter opus sit, eorum omnium, & singulorum tenores, perinde ac si ad verbum exprimerentur, pro expressis, & insertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliàs in suo robore permansuris, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

*Quoties, & quando juranda fit per Cardinales
hac Constitutio.*

§. Volumus quoque præsentis nostras coram omnibus in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclavis ingressum, & cum quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum aliis similibus Constitutionibus legi, & juramentum super illius observatione præstari, & ita præcipimus, & mandamus.

*Restringitur derogatio, de qua in §. 24., & judicatur successoribus
Pontificibus observantia hujus Constitutionis.*

§. Quibus Constitutionibus, & poenis in eis contentis, nisi in superius expressis, per hanc nostram derogare non intendimus, sed

cas

eas in sui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam, Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni studio curaturos, ut quæ nostris hujusmodi, & in eis salubriter statuta sunt, inviolabiliter, ac etiam si opus fuerit, per poenarum ipsarum contra transgressores executionem, observentur.

Publicatio hujus Constitutionis præcipitur, & alia consueta clausula executoria adduntur.

§. Denique volumus, easdem præsentés in Valvis Basilicarum, S. Joannis Lateran. ac Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, nec non in Acie Campi Floræ per Cursores nostros affigi, & publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & singulos Cardinales tam absentes, quàm præsentés modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullamque harum ignorantiam prætereundè posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis cæterisque contrariis quibuscumque non obstantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obsecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & Suspensionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo primo, decimo septimo Kalen. Decembris, Pontificatus Nostri Anno primo.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Eccles. Episc.

† Antonius Card. Saulus, Episc. Ostien. promitto, voveo, & juro.

† Franciscus Maria Cardinalis a Monte, Episc. Portuen. promitto, voveo, & juro.

† Franciscus Card. Sfortia, Episc. Tuscul. , promitto, voveo, & juro.

† A. Card. Montaltus S. R. E. Vice-Cancellarius, Episc. Albanen. promitto, voveo, & juro.

† Odoardus Card. Farnesius, Episc. Sabinen. promitto, voveo, & juro.

† Octavius Card. Bandinus, Episc. Prænestinus, promitto, voveo, & juro.

†

- †
† *Andreas Card. Perettus*, promitto, voveo, & juro.
† *B. Cardinalis Bevilacqua*, promitto, voveo, & juro.
†
† *F. Tit. S. Praxedis Presb. Card. de Sourdís*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego Jo: Baptista Tit. SS. Marcellini, & Petri Card. Detus*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego Dominicus SS. Apostolorum Presb. Card. Gymnasius*, promitto, voveo, & juro.
†
† *Ego Carolus Tit. S. Casarei Presb. Card. Madrutius*, promitto, voveo, & juro.
†
† *Ego S. Tit. S. Chrisogoni Presb. Card. Burghesius major Pœnitentiarius*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego M. Tit. S. Onuphrii Presb. Card. Barberinus*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego Jo: Garfia Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presb. Card. Millinius*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego M. Tit. SS. Quirici, & Julite Presb. Card. Lantes*, promitto, voveo, & juro.
†
† *Ego M. Angelus Tontus Tit. S. Petri ad Vincula Presb. Card. Nazarenus*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego F. Tit. S. Augustini Presb. Card. Verallus*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego Jo: Baptista Tit. S. Cecilia Presb. Card. Lenius*, promitto, voveo, & juro.
†
†
† *Ego Dominicus Tit. S. Martini in Montibus Presb. Card. Riva-rola*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego P. Tit. S. Maria de Populo Presb. Card. Philonardus*, promitto, voveo, & juro.
† *Ego P. Paulus Tit. SS. Nerei, & Achillei Presb. Card. Crescensius*, promitto, voveo, & juro.

†
†

†

†
† Ego Gaspar Tit. S. Crucis in Jerusalem Presb. Cardinal. Borgia ,
promitto , voveo , & juro .

†
† Ego Robertus Tit. S. Alexii Presb. Card. Ubaldinus , promitto ,
voveo , & juro .

† Ego Tiberius Tit. S. Prisca Presb. Card. Mutus, promitto , voveo,
& juro .

† Ego Gabriel Tit. S. Pancratii , Presb. Card. de Trejo , promitto ,
voveo , & juro .

†

†

†

† Ego Petrus Tit. S. Thoma in Parione Presb. Card. Comporeus ,
promitto , voveo , & juro .

† Ego Matthaeus Tit. S. Marci Presb. Card. Priolus , promitto , vo-
veo , & juro .

† Ego S. Presb. Card. S. Susanna , S. R. E. Bibliothecarius , promit-
to , voveo , & juro .

†

†

†

†

† Ego Guido Tit. S. Joannis ante Portam Latinam Presb. Card. Ben-
tivolus , promitto , voveo , & juro .

† Ego Petrus Tit. S. Salvatoris in Lauro Presb. Card. Valerius, pro-
mitto , voveo , & juro .

† Ego lt. Federicus Presb. Card. de Zollerem , promitto , voveo , &
juro .

†

† Ego Caesar Tit. S. Petri in Monte Aureo Presb. Card. Gherardus ,
promitto , voveo , & juro .

† Ego Fr. Desiderius Tit. S. Clementis Presb. Card. de Cremona, pro-
mitto , voveo , & juro .

† Ego Stephanus Tit. S. Mariae in Via Presb. Card. Pignatellus, pro-
mitto , voveo , & juro .

† Ego Jo: Card. Ludovicius, Tit. S. Mariae de Transpontina S. R. E.
Cam. , promitto , voveo , & juro .

† Ego

† Ego Franciscus Tit. S. Matthai in Merulana Presb. Card. Sacra-
tus, promitto, voveo, & juro.

†

† Ego M. Ant. Tit. S. Eusebii Presb. Card. Gozadinus, promitto,
voveo, & juro.

† Ego Alexander S. Maria in Via Lata Diaconus Card. Esten., pro-
mitto, voveo, & juro.

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Franciscus S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Card. Boncom-
pagnus, promitto, voveo, & juro.

† Ego Hypolitus S. Maria Nova Diaconus Card. Aldobrandinus, pro-
mitto, voveo, & juro.

†

Jo: Beninus.

N. Odor.

Registrata in Secretaria Brevium.

Anno a Nativitate D. N. JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo vige-
mo primo, Indictione quarta, die vero vigesima sexta mensis No-
vembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini No-
stri D. GREGORII Divina Providentia PAPÆ XV. Pontificatus su-
o anno primo introscripta Litera Apostolica publicata, & affixa fue-
runt ad Valvas Basilicarum S. Joannis Lateranensis, Principis
Apostolorum de Urbe, ac Cancellaria Apostolica, & in Acie Campi
Flora, dimissis ibidem earundem Litterarum originalibus appensis
per aliquod temporis spatium, & exinde amotis, deinde dimissis ea-
rundem Litterarum copiis affixis, ut moris est per nos Augustinum
Bracherium, & Brandimartem Latinum prelibati SS. Domini No-
stri PAPÆ Cursores.

Octavius Spada Magister Curs.

CÆRE-

CÆREMONIALE

Continens Ritus Electionis ROMANI PONTIFICIS

GREGORII PAPÆ XV.

Jussu editum, & auctoritate confirmatum.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ECET ROMANUM PONTIFICEM, quæ ad Ecclesiæ Catholicæ felix regimen salubriter a se statuuntur, ut quàm facillimè observentur, pastoralis sollicitudine providere, & ea, per quæ a se decreta debitum fortiantur effectum, stabilire. Siquidem postquam novam Constitutionem de ROMANI PONTIFICIS electione, ob causas in ea expressas, divina adspirante gratia edidimus; ne ejus usus, & observantia, veteri Rituali Ecclesiæ Romanæ ferè inutili ob eandem Constitutionem reddito, proprii Cæremonialis directione destitueretur, novum, prout sequitur, confici mandavimus. Quod, cum post nonnullorum S. R. E. Cardinalium, quibus negotium commissimus, diligens, ut res postulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & a Nobis approbatum; ut illud cum omnibus, & singulis in eo contentis inviolabiliter observetur, ex nostri Pastoralis officii debito providendum censuimus. Tenor autem illius est qui sequitur.

Litterarum
confirmationis
Proœmium.

G

CÆ-

CÆREMONIALE.

Tenor Cæremonialis, & primò de Exequiis Romani Pontificis.

De impensis exequiarum.

De Missa Spiritus Sancti in Ecclesia S. Petri.

De ingressu Conclavis.

ROMANO PONTIFICE vita functo, Cardinales præstito in prima Congregatione juramento de observanda Constitutione Gregorij Papæ XV. de reformatione Conclavis, unâ cum aliis Constitutionibus, quæ legi & jurari in ea hæcenus consueverunt, Exequias pro ejus Anima juxtâ ritum hucusque observatum per novem continuos dies facere debent, nisi forte in illis novem diebus aliquod Festum ex præcipuis, & magnis incideret, propter cujus observantiam exequias intermittere debere Cardinalibus videretur, hoc enim casu in numero quidem novem dierum Exequiarum intermissarum dies computantur: verùm impensa quæ in omnis exequiis facienda esset, in Pauperes Christi juxtâ Pii IV. Constitutionem, distribuenda est. Qua etiam Constitutione, ut exequiarum impensis, quæ jam in immensum excreverant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorum novem dierum decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & ut earum impensarum distributio justè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus, uni scilicet ex quolibet Ordine, ac S. R. E. Camerario, commissa fuit.

Exequiis defuncti Pontificis completis, & interim Conclavi opportuno præparato, Cardinales in Basilica Sancti Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conveniunt, ubi per Decanum Sacri Collegii, vel eo impedito per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Missa de Spiritu Sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium Virum doctum habetur oratio, in qua monentur, ut sepositis omnibus privatis affectibus, solum Deum, præ oculis habentes, Sanctæ Romanæ, & universalis Ecclesiæ de Pastore sufficienti, & idoneo providere, omni qua possunt brevitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum Constitutionum, & Sacrorum Conciliorum præscriptum.

Re Divina peracta, Clericus Cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales sequuntur, Episcopi primum, deindè Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt Familiares Cardinalium, & immedia-

te

te Cantores Hymnum (*Veni Creator Spiritus*) cantantes , post Cardinales , sequuntur Prælati , atque ita processionally procedentes , Conclave ingrediuntur , & cum ad Cappellam pervenerint , Cardinalium Decanus apud Altare dicit orationem (*Deus qui corda fidelium*) qua finita leguntur , & jurantur per Cardinales Constitutiones de Romani Pontificis Electione , & unà cum eis Constitutio novissima Gregorii XV. Deindè Cardinales post sermonem habitum per Decanum , quo eos convenientibus verbis ad Electionis negotium ritè , & rectè peragendum hortatur , ad Cellas sorte inter eos , juxtà Constitutionem Pii V. distributas , divertunt , & post prandium omnes rursùs simul congregantur , & Officiales Conclavis , & alii præstant Sacro Collegio juramenta consueta .

Cardinales autem ingressi Conclave non exeant , vespere reversuri , sed in ipso omninò permaneant : Ipsumque Conclave , post ter jussu Cardinalis Decani per sonatam campanulam , videlicet prima vice circa primam horam noctis , secunda circa secundam , & tertia circa tertiam , exclusis omnibus , qui in Conclavi remanere non debent , intus , & extrà claudatur , & claves S. R. E. Camerario , ac Magistro Cæremoniarum , & Prælati custodibus Conclavis juxtà solitum assignentur .

De hora claudendi Conclave .

Deindè accensis funalibus , tres Cardinales Capita Ordinum , & Camerarius unà cum Magistro Cæremoniarum latebras , & angulos omnes Conclavis diligenter perquirunt , ne quis ex iis qui esse in Conclavi prohibentur , intus remanserint . In Conclavi autem esse possunt Familiares Cardinalium , & alii Officiales , & Ministri Conclavis , qui in Constitutione Pii IV. recensentur , quibus adduntur duo alii , unus Famulus pro Magistris Cæremoniarum , & alius pro Secretario Sacri Collegii ; hac tamen conditione adjecta , ut Famulus Magistrorum Cæremoniarum , actu uni ex illis inserviat , & per sex menses ante fuerit ejus continuus commensalis , quæ conditio in Famulo Secretarii similiter exigitur , omnium autem istorum Conclavistarum post prandium diei sequentis fit recognitio , ne quis inter illos fortè esset ex iis , qui in Conclavi esse non possunt , quæ recognitio , ut certius fiat , jubentur Conclavistæ omnes intrare Cappellam , & postea singillatim recensentur .

De Conclavistis .

De colloquiis,
litteris cibis,
& vestibus.

Clauso Conclavi, servari debent omnia, quæ de colloquiis; litteris, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut iisdem, aut eorum Familiaribus postquam ingressi sunt exeuntibus, in Constitutione Pii IV. sancita sunt. Quod verò attinet ad vestes, non solum cum ad Electionem Cardinales procedunt, croceis uti debent, sed juxta vetus Cæremoniale, cum aliquid collegialiter agendum est.

De Capitulis
ante Electionem,
& de voce activa Cardinalium.

Porro capitula, quæ ante Electionem fieri solent a singulis Cardinalibus subscribenda, etiam ad favorem Conclavistarum fieri poterunt vel ante ingressum Conclavis, vel post ingressum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingressus, vel electio. Quoniam autem juxta Constitutionem Pii IV. Cardinales, qui saltem in Ordine Diaconatus constituti non sunt, ad Electionem Romani Pontificis non admittuntur, inspiciendum erit antequam ad Electionis negotium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præsentibus Ordine prædicto careant; nam si careant, a suffragio ferendo excludendi erunt, nisi privilegio Pontificio muniti sint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis os fuit clausum, aliquando dubitatum est, verum a Pio V. fuit hæc dubitatio sopita, per ejus Decretum editum 26. Januarii 1571. quo declaravit, hujusmodi oris clausuram, cæremoniam quandam esse, ea de causa introductam, ut Cardinales, antequam in Consistoriis, & Congregationibus suffragium ferant, de modestia, quæ ab ipsis in his & aliis actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuam Cardinalium facultatem, quæ circa Summi Pontificis Electionem versatur; quæ declaratio Pii V. semper hucusque observata fuit.

Quomodo præ
cavenda nulli-
tates Electionis
ab Executoribus
Constitutionis
Gregorianæ.

Quoniam autem ex Gregoriana Constitutione ad actum Electionis sub poena nullitatis devenire non possunt Patres, nisi clauso Conclavi: tres Cardinales, & Camerarius ejusdem Constitutionis executores deputati providebunt, ut statim post clausum Conclave diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa clausura, eaque in effectu reperta, curabunt, ut de ea publicum fiat documentum per Magistrum Cæremoniarum rogandum, & post hujusmodi documentum, etiam si Conclave in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse reperiatur, semper tamen clausum, & pro clauso censeri, & haberi debet ad effectum validitatis Electionis, donec de

de consensu duarum partium Cardinalium præsentium, per secreta suffragia apertum esse declaratur. Hæc tamen declaratio electionis, quæ ante ipsam facta fuerit, nullatenus præjudicare debet, neque ob ipsam declarationem præcedens electio impugnari potest.

Mane sequenti post clausum præcedenti nocte Conclave, post solitum campanulæ sonum, conveniunt Cardinales in eo præsentibus, qui infirmitate non sunt impediti, ad Capellam Paulinam, & ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negotium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex Gregor. Constitutione, uno tantum ex tribus modis sive formis peragendum est, alioquin electio nullitatis vitio subiacet.

De formis Electionis.

Primus modus est, qui quasi per Inspirationem vocatur, quando scilicet omnes Cardinales, quasi afflati Spiritu Sancto, aliquem unanimiter, & viva voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum ex Constitutione Gregoriana infra scripta notari possunt.

De inspiratione.

Primum, hæc forma electionis practicari potest solum in Conclavi, & eo clauso. Secundò, debet fieri electio secundum hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in Conclavi præsentibus. Tertio, communiter, & nemine eorum dissentiente. Quarto, nullo præcedente de persona speciali tractatu, per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri; exemplum autem hujus potest esse hujusmodi. Si aliquis Patrum, clauso Conclavi, nullo, ut præfertur, præcedente speciali tractatu, diceret, Reverendissimi Domini perspecta singulari virtute, & probitate Reverendissimi D. N. judicarem illum eligendum esse in Summum Pontificem, & ex nunc ego ipsum eligo in Papam. Deinde hoc audito, si cæteri Patres nemine excepto, sequentes primi sententiam eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut si non potest in scriptis expresso, eundem N. de quo nullus specialis tractatus præcessit, communiter eligerent, ipse N. esset canonicè electus, & verus Papa secundum hanc electionis formam, quæ dicitur per inspirationem, seu, ut in sacris Canonibus scriptum est, quasi per inspirationem.

Scd

De compromisso.

Secundus modus, est per Compromissum, quando scilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, seu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex Patribus eligendi potestatem, ut vice omnium Ecclesiæ Catholicæ provideant de Pastore, cujus formæ praxis potest esse hujusmodi. Primò, omnes, & singuli Cardinales in Conclavi clauso præsentés, nemine eorum dissentiente, in aliquos ex Patribus compromissum faciunt, exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini Amen. Anno ab ejusdem &c. mense &c. die &c. Nos Episcopi, Presbyteri, & Diaconi S. R. E. Cardinales omnes, & singuli in Conclavi existentes, videlicet N. N. (& singillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, & eligimus per viam procedere Compromissi, & unanimiter, & concorditer, nemine discrepante, elegimus Compromissarios N. N., & N. Cardinales &c. quibus damus plenariam facultatem, & potestatem providendi S. R. E. de Pastore sub hac forma videlicet. (Hic optimum erit, ut Cardinales Compromittentes expriment modum, & formam, secundum quam Compromissarii debent eligere, & secundum quam Electus debet censi verus, & legitimus Papa, ut puta si electi sint tres Compromissarii, declarandum est, an ad hoc, ut electio sit valida, prius proponere debeant Sacro Collegio personam, vel personas ab ipsis nominandam, vel nominandas ad Pontificatum, an verò absolute debeant electionem peragere; an omnes tres debeant convenire in unam personam; an verò sufficiant, quod duo in unam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his similia.) His autem, vel aliis similibus expressis, addi compromisso solet tempus, ad quod usque volunt Cardinales, potestatem compromissarios habere eligendi, & postea subjunguntur hæc verba. Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem DD. Compromissarii secundum formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam Compromissariis præscriptam accomodata.

Secundò, completo hujusmodi mandato, Compromissarii ad partem in aliquo loco separato se conferunt, & de electione facienda tractant, & solet inter eos præmitti protestatio, quod per quancumque prolationem verborum suum dare consensum

sum non intelligunt, nisi in scriptis illum expressè ponant; Et hæc protestatio videtur nec flaria inter Compromissarios, ut verbis humanis, & reverentialibus inter se sine præjudicio uti possint.

Tertiò, facta per Compromissarios electione secundum formam eis præscriptam, & servatis iis, quæ Gregorius XV. in sua Constitutione jussit, Electus per hujusmodi viam compromissi est canonicus, & verus Papa.

Tertius modus, seu forma electionis Romani Pontificis est, quæ vocatur per scrutinium, vel per scrutinium, & accessum, De scrutinio simplici, vel cum accessu. cujus formæ Ritus secundum Gregorianam Constitutionem, quæ vult non solum scrutinium fieri secretum, sed etiam accessum, continet tres actiones, alteram, quæ antescrutinium, alteram, quæ scrutinium; & tertiam, quæ post scrutinium appellari potest.

Antescrutinii actus sunt quinque, videlicet, præparatio schedularum scrutinii, & accessus; Extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum per sortem; Scriptio schedularum scrutinii; Earum complicatio, & obsignatio. De Antescrutinio.

Schedularum præparatio ad Magistros Cæremoniarum pertinet, qui eas impressas, ubi fieri poterit, alioquin unius manu scriptas secundum formam inferiùs describendam accipient tam pro scrutinio, quam pro accessu, & ponent in duobus discis vulgò (bacili) nuncupatis, quos in mensa ante Altare collocabunt, ut inde possint Cardinales, cum opus fuerit, schedulas sumere.

Forma autem schedulæ scrutinii quoad ejus figuram attinet, erit altera parte longior, hoc est plus longa, quam lata; longitudo ejus erit ferè palmi, latitudo autem dimidii palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori ejus parte, quæ brevitatis gratia facies nominari potest, tria continere debet; Primò in superiori parte secundum ejus latitudinem, duò hæc verba (Ego Card.) cum tanta ad invicem distantia, ut inter ipsa nomen proprium Cardinalis eligentis scribi possit, & paulò inferiùs duos circulos parvos ad loca sigillorum indicanda. De formâ Schedularum scrutini.

Secundo, in medio continere debet hæc verba:
Eligo in Summum Pontificem Reverendissimum Dominum meum
D. Cardinalem.

Tertiò,

De formâ schedularum accessus

Tertiò , in parte inferiori , alios duos parvos circulos ad loca sigillorum similiter demonstranda . Forma verò schedulæ accessus , eadem prorsus est , quæ scrutinii , nisi , quod in medio ejus , loco verborum (Eligo in Summum Pontificem Reverendissimum D. meum Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Rmō D. meo D. Cardinali) verum facilius , quæ dicta sunt , percipiuntur ex infra scriptis figuris , & exemplis .

EXEM-

8.13.22

2 FEB. 1956

Data

ANI PONTIFICIS.

57

Scontrino da conservare entro
il volume.

PLUM FACIEI

hedulæ Scrutiniî.

	Ego	Card.	
			
<p>Eligo in Summum Pontificem R.^m D. meum D. Card.</p>			
			

H

EXEM-

EXEMPLUM FACIEI

Schedulæ Accessus.

	Ego	Card.	
			
<p>Accedo Reverendiss. D. meo D. Card.</p>			
			

In exteriori autem parte Scedularum tam Scrutinii, quàm Accessus, quæ tergum nominari potest, duo sunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum Impressores adhibent, & vulgari vocabulo, *Fregi*, nuncupant, quorum primum circa sui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impressum secundum longitudinem ipsius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, similiter impressum, ut præcedens. Hi autem limbi excogitati sunt ab obscurandum diaphanum paginarum, ne scilicet ad lumen nomina, & signa eligentium conspici possint, ubi verò Impressoris copia non fuerit, limborum defectus lineis suppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infrapositam figuram tergi Scedularum Scrutinii, & Accessus.

EXEMPLUM TERGI

Schedularum Scrutini, & Accessus.

 Nomen . Signa .

De Scrutatoribus, & Infirmariis.

Secundus actus antescrutinii est extractio Scrutatorum, & Deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequam ad Scrutinium procedatur sorte facienda est hoc modo. In uno sacculo, aut vase publicè ponantur tot Schemata, vel si magis placet spherulæ ligneæ palam numeratæ, quot sunt Cardinales præsentés in Conclavi, cum eorum nominibus; deinde per ultimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & postea tres Deputati pro votis infirmorum, qui brevitatis gratia Infirmarii appellari possunt, de quorum omnium officio inferiùs suo loco scribetur, quod si in extractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorum, de quibus suo loco dicitur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudvè impedimentum muneribus prædictis satisfacere non possint, alii non impediti loco illorum extrahantur: Peracta verò extractione, Schemata, seu spherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in sacculum, seu in vas iterum conjiciantur.

Tertius actus antescrutinii est Schematum Scrutinii scriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures parvas mensas, quæ erunt cum atramento, & calamis paratæ in loco Cappellæ apto, ut qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo a Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis Schemata quisque suam acceptam priùs ex disco, scribet hoc modo. Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Card.) scribet proprium Nomen; deinde in secunda parte nomen illius, quem eligit, caractere tamen, quantum fieri potest alterato, ut manus scribentis cognosci non possit; & caveat, ne plures in Schemata scribat, quia suffragium juxta Gregorianam Constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum aliquod Scripturæ, seu verbum, aut aliquod hujusmodi, ut in exemplo pro faciliiori intelligentia oculis subjecto videre est.

Quomodo in Schemata scribatur nomen eligentis, & Electi.

E X E M P L U M

Schedulæ Scrutiniî scriptæ.

	Ego Bonifacius Card. Cajetanus .	
		
Eligo in Summum Pontificem R ^m D. meum D. Card. Baronium .		
		
	18. Gloria in excelsis .	

Ego

	Ego Robertus Card. Bellarminus.	
		
Eligo in Summum Pontificem R ^m D. meum D. Card. Baronium .		
		
	18. Gloria in excelsis .	

  Nomen.

  Signa.

Quar-

Quartus actus antescrutinii est schedularum complicatio, quæ ut expeditius peragi a Card. valeat, poterit a Cæremoniariis Magistris, cum eas præparant, fieri in hunc, qui sequitur modum. Binæ fient plicaturæ ex utraque parte cujusque schedulæ, ita ut nomen eligentis, & signa cum fuerint scripta, maneant testæ ex utraque parte a limbis; deinde quod reliquum est ita complicitur, ut schedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata schedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conspici potest.

De complicatione schedulæ.

Hic ponitur exemplum schedulæ complicatæ.

Cæterum Magistri Cæremoniarum schedulas, non complicatas ut suprà, sed explicatas, & cum cera rubra in parvis circulis, ponent in discis, & Cardinales postquam eas, ut supra scripserint, eo usque solùm plicabunt, quo nomen, & signa eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum schedulas, ut infra dicetur, obsignaverint.

De obsignatione schedulæ.

Quintus, & postremus actus antescrutinii est schedularum obsignatio, quæ ab unoquoque Cardinali facienda erit in tergo schedularum cum sigillo ad hoc parato, in loco parvorum circulorum ubi ce a fuerit posita. Porro sigillum non debet esse solitum Cardinalis, sed aliud, & secretè habitum, & ita simplex, ut facile notari possit, veluti, si in sigillo sculpanitur aut tres numeri, aut tres litteræ, & numeri, vel una tantùm imago, & hæc de antescrutinio sufficiant; Cæterum, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferiùs suo loco dicetur.

Sequitur secunda actio, quæ nomine scrutinii appellata fuit. Octo sunt hujus actionis actus, videlicet: Delatio schedulæ, Juramenti præstatio, positio schedulæ in calicem, schedularum mixtio, earum numeratio, scrutinii publicatio, schedularum in filum insertio, earum depositio seorsum.

De scrutinio, & ejus actibus.

Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui meliùs simul describuntur ob eorum connexitatem, hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquam illam scripserit, obsignaverit, & complicaverit, duobus primis digitis sumet, ac elevata manu palàm deferet ad Altare, penès quod stant Scrutatores, & in quo est Calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus, ibique genuflectens, aliquantulum orabit, deinde surgens, alta & intelligibili voce jurabit in hanc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur: TESTOR CHRISTUM DOMINUM, QUI ME JUDICATURUS EST,

De delatione schedulæ in Calicem, & juramento.

De impeditis
valetudinem.

De Infirmis.

Monitio.

ME ELIGERE QUEM SECUNDUM DEUM JUDICO ELIGI DEBERE, ET QUOD IDEM IN ACCESSU PRÆSTABO. Post hæc schedulam in patenam ponet, & patenam mittit in Calicem, quo factò inclinabit se ad Altare, & ad suum locum revertetur. Et hæc servanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit: nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in Cappella sit, ultimus Scrutator discum cum schedulis ad eum defert, ex quo Cardinalis infirmus unam accipiens, eam in loco suo secretè, ut suprà dictum est, conficiet; deindè prævio juramento prædicto schedulam obsignatam, & complicatam eidem Scrutatori tradet, qui eam palàm defert ad Altare, & sine oratione, & juramento in patenam ponet, & per eam in Calicem mittet; quæ omnia observanda erunt per ultimum Scrutatorem erga eos Cardinales, qui in Cappella præsentès ob valetudinem ad Altare pergere non poterunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Card. Infirmarii, ut suprà extracti, ad eos accedent cum capsula altitudine unius palmi, in cujus superiori parte sit rima, seu foramen, ejus magnitudinis, ut per illud schedula complicata possit per suam latitudinem intus capsulam transmitti, quam capsulam antequam Scrutatores Infirmariis tradant, palàm aperient, ut cæteri Cardinales possint eam inanem, & vacuam, conspiciere, deinde claudent, & clavem ponent super Altare; deinde Infirmarii cum capsula clausa, & cum parvo disco tot schedulas continentes, quot sunt infirmi Cardinales, ad unumquemque eorum accedent; & Infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & prævio jam dicto juramento in capsulam per rimam mittent; quòd si Infirmi scribere non possint, alii eorum arbitrio deligendi, præstito de secreto servando in manibus Infirmiorum juramento prædicta facient: atque hi advertere debent, quòd non solum juramenti vinculo tenentur servare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent. His peractis Infirmarii ad Cappellam revertentur cum capsula, quam Scrutatores aperient, & schedulas in ea contentas palàm numerabunt: & tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam, & per patenam simul omnes in Calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur scrutinii actio, Infirmarii poterunt proprias schedulas post Decanum conficere, & Calicem ponere, deinde dùm cæteri Car-

Cardinales Scrutinium agunt, ad infirmos pergere, ad accipienda eorum suffragia eo modo, quo proximè ante dictum est.

Quartus actus Scrutini est schedularum permixtio, quæ fiet per primum Scrutatorem, Calice, in quo ipsæ schedulæ positæ fuerunt, patena cooperto, pluries agitato.

De mixtione
schedularum.

Quintus actus est numeratio schedularum, quæ palàm fiet per ultimum Scrutatorem capiendo singillatim unamquamque schedulam ex Calice, eamque ponenda in alium, qui ad hoc paratus sit, Calicem vacuum. Quod si numerus schedularum non respondeat numero Card. omnes comburendæ sunt, & iterum, idest secunda vice, ad suffragia statim est deveniendum: Si verò numerus schedularum numero Card. respondeat, prosequendi sunt alii actus scrutinii.

De numeratione
schedularum.

Sextus actus est publicatio Scrutini, quæ fit per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo. Primus Scrutator accipiet unam schedulam, eamque intactis sigillis explicabit, & viso in ea schedula electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, ut omnes Cardinales præsentés notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omnium Card. notabit autem juxtà nomen Card. ex schedula recitati: Idem faciendum erit de cæteris schedulis in Calice positis, usque ad ultimam; Quod si in Scrutini publicatione invenient Scrutatores duas schedulas ita complicatas, ut ab uno tantum datas fuisse appareat, siquidem unus, & idem in utraque electus fuerit, schedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro uno suffragio, si verò diversi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana statuitur de illa schedula, in qua plures nominati sunt; Scrutinium tamen neutro casu vitatur. Cæterum suffragia prædicta, finita scrutinii publicatione, poterunt à Patribus juxtà nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in unam summam redigi, vel in separato folio notari, hoc modo: Reverendissimus D. Cardinalis A. habet suffragia 20., & Reverendissimus D. Cardinalis B. habet suffragia 15. & sic de aliis; quod fit ne Cardinales cum opus est, cogantur semper numerare suffragia, quæ juxta nomina Cardinalium notarunt.

De publicatione
scrutini.

Septimus actus Scrutini est schedularum in filum insertio,

De schedularum in filum insertione.

quæ ut schedulæ ipsæ cautiùs conservari possint excogitata fuit. Hæc autem insertio fiet per ultimum Scrutatorem, inferendo schedulam unamquamque postquam eam perlegit, aut cum filo ad hunc effectum parato, in loco, ubi est verbum, ELIGO.

Octavus, & postremus Scrutini actus est depositio schedularum seorsum, quæ similiter fiet per ultimum Scrutatorem, qui finita insertionem omnium schedularum in filum, capita fili nodo junget, & schedulas omnes ita colligatas in alium Calicem vacuum, vel in mensa seorsum ponet.

De postscrutinio, & ejus actibus.

Sequitur tertia, & postrema actio, quæ postscrutinium appellata fuit, cujus actus, si secuta sit electio per scrutinium, tres tantum sunt, videlicet: Numeratio schedularum, recognitio suffragiorum, & schedularum combustio, de quibus inferius suis locis dicitur. Si verò per Scrutinium non sit secuta electio, actus sunt septem, videlicet: Accessus, Sigillorum, & signorum aperitio; Eorum adnotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum, scrutinii, vel scrutini, & accessus numeratio; eorum recognitio; Et schedularum combustio.

De Accessu,

Primus itaque actus est Accessus, qui immediatè post scrutinium, hoc est, post depositas seorsum scrutini schedulas fiet, nisi fortè in scrutinio fuerit creatus Papa; tunc enim nullus fieri debet accessus, in quo quidem accessu ea dem omnia servanda sunt a Cardinalibus, quæ dicta sunt servari debere in scrutinio peragendo tam in schedularum scriptione, obfignatione, complicatione, delatione, & positione in calicem, quam in earum numeratione, publicatione, notatione suffragiorum, & insertionem in filum, ac depositionem seorsum, exceptis tamen infrascriptis. Primò, quod Cardinales, schedulas pro accessu sumere debent ex disco schedularum accessus; Secundò in schedularum accessus scriptione si Cardinalis nemini velit accedere, debet in media schedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui scribendus esset si ad eum fieret accessus, scribere, Nemini; Scheda autem accessus scribi, & obfignari debet cum eisdem sigillis, & signis schedulæ scrutini sub poena nullitatis suffragii ipsius accessus; Tertiò, quod non potest accessus fieri ad eum Cardinalem, qui in scrutinio saltè unum suffragium non obtinuerit, neque ad eum, qui ab ipsomet Cardinali fuit in scrutinio nominatus; Quartò, quamvis in accessu non liceat plures nominare, sicut non licet in scrutinio plures eligere sub

Differentia
Schedularum
accessus, &
scrutini.

sub poena nullitatis suffragii, tam in accessu, quam in Scrutinio, nihilominus licebit accedere uni ex pluribus nulliter a se nominatis in scrutinio, dummodò ei ab alio aliquod suffragium, non tamen nulliter, ut præferatur, in ipso scrutinio datum fuerit; Quintò, quo in accessu non præstatur juramentum, de quo supra, quia in scrutinio fuit jam præstitum per illa verba; (Et quod idem in accessu præstabo). Sextò, denique Infirmarii deferre debent ad infirmos schedulas accessus, & simul etiam unum folium impressum, in quo sit notatus suffragiorum numerus palàm recognitus, quæ quisque Card. in scrutinio nominatus obtinuerit.

Secundus, tertius, & quartus actus postscrutinii sunt Sigillorum, & Signorum aperitio, eorum adnotatio, & Suffragiorum examen, qui tunc solum locum habere possunt, quando secuta est electio per scrutinium, & accessum: fieri autem debent hoc modo.

Primus Scrutator schedulas accessuum, quos obtinuit electus, in ea parte solum, quæ signa continet, aperiet, & inspectis diligenter earum sigillis, & signis, apertas, ac in filo, ut erant, insertas, tradet secundo Scrutatori, & secundus, eadem inspectione facta, porrigit tertio, qui alta, & intelligibili voce sigilla, & signa prædictarum Scedularum enunciabit, & adnotabit in latere sinistro solii impressi, ad hunc effectum parati, sub verbis (Sigilla, & Signa accessuum) quam etiam adnotationem facient cæteri Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso.

Deindè primus Scrutator reliquis Scrutatoribus inspicientibus, pro accessuum prædictorum examine capiet schedulas scrutinii, & incipiens ab uno capite fili, in quo insertæ sunt, sigillum primæ ejus schedulæ quæret in sigillis accessuum notatis, ut supra in folio impresso, & si illud in eo non invenerit, omissa prima scrutinii schedula, capiet secundam, ejusque sigillum similiter quæret; quod si etiam non invenerit, capiet tertiam, & deindè sequentes singillatim, donec sigillum alicujus earum inveniat, eoque invento, scrutinii schedulam in ea parte, ubi signa sunt, aperiet, & si non invenerit signa hujus schedulæ concordare cum signis accessus, schedulam illam omittet, & aliam capiet, sicut paulò ante de schedulis non concordantibus in sigillo dictum est: si verò invenerit signa concordare, ostendet illa secundo, & tertio Scrutatoribus, qui unà cum ipsis, post diligens examen super identitate sigillorum, & signorum ambarum schedularum, scrutinii scilicet,

De inspectione, aperitione, & collatione, sed annotatione schedularum.

De examine suffragiorum.

cet, & accessus, inspiciet, an idem, vel diversi in utraque schedula sint nominati, & si idem nominatus sit, suffragium accessus nullum censebitur, si verò diversi nominati sint, suffragium accessus pro valido habebitur: & hoc casu tertius Scrutator sigillum, & signa schedulæ scrutinii, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & adnotabit in latere dextero prædicti folii impressi, sub verbis (Sigilla, & signa scrutinii respondentia accessibus) notabit autem ea ex adverso accessus concordantis in sigillo, & signis; quam adnotationem cæteri quoque Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso facient.

Sed hujusmodi actus, qui explicatione difficiliores sunt, quàm operatione, exemplo melius percipiuntur.

E X E M P L U M

Folii impressi, in quo Accessus, & Scrutinii Sigilla,
ac Signa concordantia adnotantur.

<i>Sigilla, & Signa Accessuum.</i>	<i>Sigilla, Signa Scrutinii Accessibus respondentia.</i>	<i>Cardinales nominati in Scrutinio.</i>
Litteræ Alphabetsi indicant Sigillum.	ACD. 43. Deus, BRE. 32. Bonitas. RGI. 50. Beatitudo. N.S.P. 26. Gloria.	BRE. 32. Bonitas. RGI. 50. Beatitudo.
		Card. S. Eusebii. Card. S. Sixti.

Monitio ad
Scrutatores.

Quod si fortasse in ista inquisitione contingat duas, vel plures schedulas scrutinii reperiri cum eisdem sigillis, & singulis alicujus schedulæ accessus, tunc si in earum aliqua electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis Scrutatoribus similiter insipientibus, scrutinii schedulas hujusmodi, & schedulam accessus, in ea etiam parte, in qua est nomen eligentis, & accedentis, aperiet, ut constare possit secundum Gregorianam Constitutionem de validitate, vel invaliditate accessus, si verò in aliqua hujusmodi schedularum scrutinii concordantium cum accessu non sit nominatus electus, debent ex schedulæ omitti, & ad subsequentes procedendum erit.

Quin-

Quintus actus postscrutini est numeratio suffragiorum, vel Scrutini solius, vel Scrutini, & accessus, quæ fiet per Scrutatores semper, si secuta sit electio, si non: & si quidem secuta non sit electio, ut sciatur, quod in eo Scrutinio, vel Scrutinio, & accessu, non habetur Papa; si verò secuta sit, ut constet de canonica Pontificis Electione; fiet autem hæc numeratio suffragiorum hoc modo. Scrutatores in unam summam redigent suffragia, quæ quilibet nominatus in Pontificem obtinuit, si in Scrutinio solo, si in Scrutinio, & accessu simul, & si invenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes suffragiorum pervenisse, non habetur Papa in illo Scrutinio, si in Scrutinio, & accessu; Si verò invenerint aliquem ex nominatis duas tantum partes suffragiorum obtinuisse, aperient electi schedulam, etiam in ea parte, in qua est nomen eligentis; & si quidem ex ea apparuerit electum alii suffragatum fuisse, electio ejus erit canonica; si verò constiterit sibi suffragium dedisse ejus electio ex dispositione Gregorianæ Constitutionis nulla erit ob defectum unius suffragii. Si denique plures invenerint duas tertias partes suffragiorum obtinuisse, vel etiam ultra duas tertias, tunc in suffragiorum paritate nullus erit electus; in disparitate verò ille est canonicus Papa, qui superat alium, etiam in uno suffragio.

De numeratione suffragiorum.

Sextus actus postscrutini est recognitio, quæ per Recognitores, si secuta sit electio, si non, fiet, inspiciendo tam schedulas Scrutini, & accessus, quam suffragiorum adnotationes factas per Scrutatores, ut per hujusmodi recognitionem constare possit, an Scrutatores sincerè, & fideliter muneri suo satisfecerint. Recognitores autem extrahentur sorte, ut Scrutatores, & Infirmary, statim quidem postscrutinium, si secuta sit in eo electio, si verò non sit secuta, post scrutinium, & accessum, cum scilicet Scrutatores suum impleverint munus per numerationem suffragiorum, & hæc extractio fiet, si secuta sit electio in Scrutinio, & accessu, si non.

De recognitione, & recognitorum extractione.

Septimus, & postremus actus postscrutini est combustio omnium schedularum, quæ semper, & palam per Scrutatores fiet, ac statim post recognitionem, si electio sit secuta, si non. Et hæc omnia, quæ de Scrutini ritibus sunt exposita, servanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus Scrutiniis, si fiant mane post Missam, si vespere post Hymnum (*Veni Creator Spiritus*.) Atque hi sunt Ritus ex præscripto Constitutionis Gregorii PP. XV. in Electione Romani Pontificis observandi.

De combustione schedularum.

Mo-

Litteræ Grego-
rii PP. XV.
confirmatorie
cæremonialis.

Motu itaque proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnia, & singula in prædicto Cæremoniali ordinata, & quomodolibet contenta, tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illisque omnibus, & singulis perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmatis robur adjicimus, eaque à Ven. Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, omnibusque, & singulis aliis, ad quos spectat, & spectare quomodolibet poterit in futurum, omninò observari præcipimus, & mandamus, ac Cæremoniale hujusmodi in totum, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes sic, & non aliter per quoscunque, ac eosdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, & definiri debere. Non obstantibus omnibus illis, quæ in primo d. Constitutione volumus non obstare, cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, adjunctionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo primo, quarto Idus Martii, Pontificatus Nostri Anno II.

V. Dat.

Jo: Beninus.

N. Odot.

Anno à Nativitate Domini nostri JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo vigesimo secundo, Indictione quinta, die verò secunda mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. GREGORII Divina Providentia PAPÆ XV. Anno ejus secundo, intranscripta Littera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum S. Joannis Lateranen., Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flora, dimissis ibidem earundem litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exinde amotis, deinde dimissis earundem litterarum copiis, affixis, ut moris est, per nos Augustinum Bracherium, & Brandimartem Latinum SS. D. N. PAPÆ Cursores,

Octavius Spada Magister Curforum.

SAN-

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
DOMINI

U R B A N I

DIVINA PROVIDENTIA

P A P Æ V I I I .

Confirmatio Bullæ Gregorii XV. de Electione
ROMANI PONTIFICIS, & Cæremonialis
continentis illius Ritus.

U R B A N U S E P I S C O P U S
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

D ROMANI PONTIFICIS providentiam spectare dignoscitur, ut ea, quæ salubriter a prædecessoribus suis, præsertim Sedis Apostolicæ, & universalis Ecclesiæ decori, & utilitati conducentia statuta sunt, firma, & inconcussa quantum ex alto conceditur perseverent. Cum igitur formam in ejusdem Pontificis electione servandam Sacrorum Conciliorum decretis, & variis Apostolicis Constitutionibus sæpius præscriptam fel. record. Gregorius Papa XV. prædecessor noster pastoralis sollicitudine permotus, ut res tanti ponderis postulabat perfectius dirigendam duxerit, Constitutione desuper edita, cujus tenor est talis. GREGORIUS EPISCOPUS = SERVUS SERVORUM DEI = *Ad perpetuam rei memoriam*. = Æterni Patris Filius, Magister, & Legislator Christus Dominus, cujus omnis actio nostra est instructio, licet portaret omnia verbo virtutis suæ, nec esset quicquam absconditum ab oculis ejus, tamen priusquam ad Apostolatus munus duodecim Apostolos eligeret, & nominaret, quod aliàs unquam fecisse in scripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei; & antequam B. Petro ovium suarum curam committeret, tertium repetita interrogatione, trinam extare æterni amoris ejus

K

pro-

professionem, Nos scilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Pastorum electione adniti debeamus, ut boni eligantur, & fideles; præsertim verò in B. Petri Successoris, qui Orbis est lumen, Doctor gentium, & Pastor Pastorum. Quapropter fati etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium cautius, & melius transigendum conducunt omitti debere: salus enim non unius membri, sed totius corporis agitur, cum de capite consulitur. Igitur, & si diversis fel. record. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, & SS. Patrum decretis salubriter provisum est, ut ejus electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro, & sanguis, aut humana sapientia, quæ stulticia est apud Deum dominetur, sed Spiritus Sancti gratiâ omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, ut dies diei eruât verbum, & nox nocti indicat scientiam, experienciâ compertum est, salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam, nè in extremo die prætermisisti officii in re tanti momenti a Nobis ratio a districto Judice exigatur, quod multorum etiam votis, & postulationibus multum expetitum est, Sancti Spiritus adspirante gratia, faciendum decrevimus; matura itaque cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione, habita, de eorundem Fratrum consilio pariter, & assensu, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, statuimus, decernimus, & declaramus, in posterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse, quàm in Conclavi, & eo clauso, ac post celebratum in eo prima die Sacrosanctum Missæ solitum Sacrificium, cui Cardinales interesse, & in eo communicare consueverunt, ac per secreta, Scedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi præsentium, præterquam si omnes, & singuli Cardinales similiter in Conclavi præsentés, nemine dissentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi potestatem, ut vice omnium Ecclesiæ Catholicæ providerent de Pastore, aut nisi communiter ab omnibus, & singulis Cardinalibus, qui itidem in Conclavi præsentés erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo præcedente de persona speciali tractatu, per verbum *Eligo*, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum, fuerit celebrata. Numerum autem Suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in

Con-

Conclavi præsentium, ut electio per viam Scrutinii, aut Scrutinii, & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, ut in duabus tertiis partibus suffragium Electi non numeretur, nec quisquam sive Scrutinii, sive Scrutinii, & accessus, sive Compromissi viâ procedatur, seipsum eligere, seu Suffragium sibi dare ullatenus possit: Electi tamen persona, si in Conclavi sit, debeat in numerum Cardinalium computari. Rursus nemo per viam Scrutinii, seu Scrutinii, & accessus habeatur pro Electo, nisi publicatis omnibus Suffragiis, & electi, si numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam Shedulis apertis. At si contingat plures in Schedulis nominatos, duas tertias partes Suffragiorum tulisse, in Suffragiorum paritate neuter sit electus, in imparitate verò, qui numero Suffragiorum superior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in uno Suffragio excedat, electus censeatur. Insuper in unoquoque Scrutinio antequam Scheda in Calicem mittatur a quolibet Cardinale juramentum alta, & intelligibili voce fiat his verbis: *Testor Christum Dominum, qui me iudicaturus est, me eligere quem secundum Deum iudico eligi debere, quod idem in accessu præstabo.* Et hoc juramentum a nullo omittatur. Suffragiorum autem Schemulæ hujusmodi tam Scrutinii, quàm accessus, ubi fieri potuerit, impressæ omnino esse debeant, ubi non potuerit, unius tantum manu scriptæ sint, ita videlicet, ut tam impressæ, quàm ita scriptæ, ea omnia, quæ in Schedulis hujusmodi exprimi solent, contineant, præter sola nomina, seu denominatione eligentis, & electi. & infra scripta signa, quæ omnia manu ejusdem eligentis scribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schemulæ, electi verò in sequenti, & rursus electi quantum fieri poterit caractere alterato, ita ut cognosci non possit: eaque Schemulæ pars in qua erit eligentis nomen claudatur, ac sigillo ad hoc parato, ac secretè habito, non autem eo quo quisque uti solet obsignetur. Ut autem videri possit, ne qui alicui accessit, eidem in Scrutinio Suffragium dederit, Schemulæ omnes duobus aliis signis in ultima parte signentur, numero nempe aliquo, & brevi dicto Sacræ Scripturæ, vel alio hujusmodi; quæ signa in utraque Scheda tam Scrutinii, quàm accessus eadem sint. Postea verò pars illa Schemulæ, ubi hæc signa erunt, etiam compli-
cetur, & obsignetur, ne a Scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per Scrutinium, & Accessum electio perfecta, quo casu Schemulæ

dulæ Accessus a Scrutatoribus ea in parte, ubi duo prædicta sunt signa, aperiantur, iisque inspectis, & earum sigillis, aliæ Schemulæ cum iisdem signis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiuntur, ut videlicet an duo hæc signa, & sigillum eadem sint cognoscatur, & inde duo suffragia ab eodem Cardinali uni data non fuisse appareat. At si inter Schemulas Scrutini nullâ reperiatur iisdem signis notata, quibus Schemula Accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in Scrutinio nominaverit, utroque casu suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis resignari non possit, nisi contingat, ut sigillum, & alia duo prædicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicujus alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo a Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, ubi in Conclavi notari suffragia solent. Præterea, ut secreto cautius consulatur, Schemulæ suffragiorum conficiantur una, seu pluribus in mensis, in media Cappella constitutis, ita a Cardinalibus remotis, & circumseptis, ut quid scribatur ab aliis videri non possit. Si quis verò ad mensam accedere impeditus valetudine non poterit, suffragium suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum ultimus Scrutatorum accedat. Et ut accessus secretè etiam peragatur, Scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium in eo non fuerit celebrata, statim antequam ad alios actus deveniatur, Cardinales Schemulam pro accessu formatam prædictis in mensis conficere, sicut in Scrutinio, teneantur. Porro usus Schemularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, ejus nomen scribet, qui verò noluerit, accognosci possit eum nulli accedere, in loco nominis scribat *Nemini*. Nulli autem tam in Schemula Scrutini, quàm accessus plures nominare liceat, alioquin suffragium in quo plures fuerint nominati nullum sit: accedere tamen uni ex nominatis a se in dicta Schemula, vel alii, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in Conclavi præsentium numeretur. Neque in quolibet Scrutinio, nisi semel accedere liceat, neque per accessum ab alterius nominatione, in Scrutini Schemula facta, recedi decernimus, & declaramus. Insuper antequam Schemulæ, sive Scrutini, sive Accessus a Scrutatoribus aperiantur, omnes ab iis diligentissimè palam numerentur, & si plures repertæ fuerint, quàm sint Cardinales in Conclavi præsen-

sentes, omnes comburantur, & iterum ad suffragia statim deveniantur. Si quis autem aliquid ex supra expressis non servaverit, aut quomodocumque directè, vel indirectè in aliquo contraverit, sententiam excommunicationis ipso facto incurrat. Præterea statuimus, & ordinamus, quod si aliquem infirmitas impediverit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, sorte ante Scrutinium, ut infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per ultimum Diaconum extracti, com capsula perforata, sed inani, & palàm à Scrutatoribus clausa, cujus clavis super Altare remaneat, & Schedulam impressam illi deferre, ipseque illam sicut alii Cardinales, prævio juramento superscripto, secretè conficere teneatur; deindè in capsulam conjiciat, eaque per eosdem Cardinales relata, & aperta, in Calicem Scheda mittatur. Publicato deindè Scrutinio, si accessus agendus erit, ut etiam infirmi accedere possint, unum ex foliis in quibus nomina Cardinalium, & suffragiorum numerus notatur à tribus Cardinalibus prædictis sumatur, & palàm recognito numero suffragiorum, quæ quisque in Scrutinio tulerit, ad infirmum unà cum alia impressa Scheda pro accessu parata, & cum eadem capsula ab iis deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque, & singula serventur, quæ de Scrutini Scheda supra ordinata sunt, sub eadem excommunicationis lætæ sententiæ poena. At si quis scribere valetudine impediatur, per alium prævio juramento ab eo qui scribet præstando, de servando secreto, quod sub eadem excommunicationis poena servari mandamus, scribere liberè possit. Ad hæc Scrutatores, sicut & tres alii Cardinales, qui ad Infirmorum suffragia deferenda proficiscuntur, ex omnibus Cardinalibus præsentibus in Conclavi, nulla ordinis servata distinctione, sorte, immediate ante quodlibet Scrutinium per ultimum Diaconum extrahantur, & qui semel extracti fuerint, in vas iterum conjiciantur; alioquin si quis contrafecerit, sicut si Scrutatores, vel Recognitores aliquid secreti in exercendo suo officio cognoverint, & illud revelaverint eandem lætæ sententiæ excommunicationem incurrant. Finito Scrutinio, & accessu, sive electio sequuta sit, sive non sit, tres alii Cardinales, sorte pariter, ut supra extrahendi, Schedulas omnes recognoscere debeant, sigillo tamen, & duobus aliis signis, si aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & singulæ Schedulæ, sive sequuta, sive non sequuta electione, postmodum statim

pa-

palam comburantur. Similiter ne electio protrahatur statuimus, & ordinamus, ut sub simili excommunicationis pœna, eo ipso incurrenda, Scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita ut etiam perficiatur, mane scilicet post solitam Missam, & prima quidem die tantum post Cardinalium sacram peractam Communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, post Hymnum *Veni Creator Spiritus*, & Orationem de Spiritu Sancto: idemque si Compromissi viâ eligatur observari debeat, atque ad Scrutinium cum tertium pulsata per loca solita Conclavis campanula de more fuerit, omnes & singuli Cardinales convenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna. Cardinales præterea omnino abstineant ab omnibus pactionibus, conventionibus, promissionibus, intendimentis, conductis, foederibus, aliisque quibuscumque obligationibus, minis, signis, contra signis suffragiorum, seu Scedularum, aut aliis tam verbo, quam scripto, aut quomodocumque dandis, aut petendis, tam respectu inclusionis, quam exclusionis, tam unius personæ, quam plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut hujusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto intervernerint, etiam juramento adjecto, nulla, & irrita, neque ad eorum observantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non servatæ decernimus, & declaramus, contrafacientes ex nunc excommunicationis pœna innodamus; tractatus tamen pro electione habendos vetare non intelligimus. Quod si electio hujusmodi alibi celebrata fuerit, quam in Conclavi clauso, vel aliter, quam per secreta Scedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi præsentium in Scrutinio, seu Scrutinio, & accessu, electi suffragio non computato, vel per viam Compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in Conclavi presentibus, nemine dissentiente initi, & ita ut nemo seipsum elegerit: vel quasi per inspirationem nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium præsentium in Conclavi, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum *Eligo*, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & invalida eo ipso, absque ulla declaratione, & ita electio nullum jus tribuat: quinimo is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tam ipse, quam eligentes, ejusque fautores, & complices sententiam excommunicationis, &

ana-

anathema, aliasque censuras, & poenas in vaforibus Sedis Apostolice a Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrant, a qua sicut ab alia quacunque in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infra imponenda, & irroganda poena excommunicationis tam ipsi, quam quilibet alius, sive S. R. E. Card. sive alia persona cujuscumque gradus, conditionis, dignitatis, & præminentiae, a nullo, neque etiam a Majori Poenitentiario, cujuscumque facultatis vigore, præterquam a Rom. Pontifice, nisi in mortis articulo absolvi possit, & tam ipse, ejusque complices, & fautores, quam alii quicumque etiam S. R. E. Cardinales hujus Constitutionis in aliquo transgressores aliis gravissimis poenis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio irrogandis. Prostrems statuiamus, & districtè præcipiendo mandamus, ut S. R. E. Cardinales quæcumque secretum violare quomodolibet poterunt, omnia evitare, & cavere omninò teneantur, cum intentio, & mens nostra sit electionis hujusmodi tam sanctum negocium, si fiat per Scrutinium, seu Scrutinium, & Accessum, ut præferatur, secretissimè transigatur, ac proinde iisdem omnibus, & singulis S. R. E. Card., & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præsumant quovis prætextu, causa, vel exquisito colore sub eadem excommunicationis poena ipso facto incurrenda. Ut autem hujusmodi nostra Constitutio inviolabilis observetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Congregationibus agendis præpositi sunt, & cum iis S. R. E. Camerarius illam in omnibus, & per omnia observari procurent, & faciant. Volumus etiam, & decernimus censurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcumque prætextu, vel causa Cardinales à Summi Pont. electione activa, & passiva excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum hujusmodi electionis tantum, illis aliàs in suo robore permanens, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclavi durante, qui cum iis conversati fuerint. Cæterum, etsi opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officii nostri debito, & rei de qua agitur gravitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S. R. E. Cardinales, ut attentè considerent personæ, quæ sustinent, officium, & dignitatem, quàm sa-

crum

crum præterea, & quanti momenti sit opus, quod tractant, & nihil, quod se non deceat, nihil a re alienum committant, sed cogitent, quàm perniciosum futurum sit universæ Ecclesiæ Christi Sanguine acquisitæ, si malè administretur, ac proinde exuant omnes mundanas curas, & induant solum Dominum Nostrum Jesum Christum, memores nihil prodesse homini si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur. Denique animum advertant se in Conclavi clausos editissima in specula constitutos esse, & factos spectaculum Deo, & hominibus a Domino, cujus negotium gerunt, supplicii, vel gloriæ sempiternæ retributionem citissime laturos. Non obstan. quatenus opus sit fel. record. Alexandri Papæ III. præd. nostri in Concilio Lateranen. edita, quæ incipit: *Licet de vitanda*, & aliorum Rom. Pont. prædec. nostrorum, & in Conciliis Generalibus promulgatis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, etiam in corpore juris clausis, quibus omnibus, & singulis quatenus pariter opus sit, eorum omnium, & singulorum tenores, perinde, ac si ad verbum exprimerentur pro expressis, & insertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliàs in suo robore permanfuris, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus quoque præsentēs nostras coram omnibus in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post Conclavis ingressum, & cum quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit cum aliis similibus Constitutionibus legi, & juramentum super illius observatione præstari, & ita præcipimus, & mandamus. Quibus Constitutionibus, & poenis in eis contentis, nisi in superius expressis per hanc nostram derogare non intendimus, sed eas in sui roboris firmitate relinquere; sperantes etiam, quod Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni studio curaturos, ut quæ nostris hujusmodi, & in eis salubriter statuta sunt, inviolabiliter, ac etiam si opus fuerit per poenarum ipsarum contra transgressores executionem observentur. Denique volumus eas sem præsentēs in valvis Basilicarum S. Joannis Lateranen., Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, necnon in acie Campi Floræ per Cursores nostros affigi, & publicari, ac earum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & singulos Cardinales tam absentes, quàm præsentēs, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoscumque quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullamque harum ignorantiam prætere posse

posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis, cæterisque contrariis quibuscumque non obstantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum Statutorum, Decretorum, declarationum, mandatorum innodationis, voluntatis, admonitionis, hortationis, obsecrationis, inhibitionis, derogationis, præcepti, & suspensionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo primo, decimo septimo Kalend. Decembris, Pontificatus Nostri anno primo. Et successivè idem Gregorius Prædecessor Cæremonialis ritus dictæ electionis continens de ejus mandato compositum confirmaverit, cujus tenor sequitur. = GREGORIUS EPISCOPUS = SERVUS SERVORUM DEI = *Ad perpetuam rei memoriam.* = Decet Romanum Pontificem, quæ ad Ecclesiæ Catholicæ sælix regimen salubriter a se statuuntur, ut quam facillimè observentur, pastoralis sollicitudine providere, & ea, per quæ a se decreta debitum sortiuntur effectum, stabilire. Siquidem postquam novam Constitutionem de Romani Pontificis electione, ob causas in ea expressas, divina adspirante gratia edidimus; nec ejus usus, & observantia, veteri Rituali Ecclesiæ Romanæ ferè inutili ob eandem Constitutionem reddito, proprii Cæremonialis directione destitueretur, novum, prout sequitur, confici mandavimus. Quod, cum post nonnullorum S. R. E. Cardinalium, quibus negotium commisimus, diligens, ut res postulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & a Nobis approbatum, ut illud cum omnibus, & singulis in eo contentis inviolabiliter observetur, ex nostri pastoralis officii debito providendum censuimus. Tenor autem illius est, qui sequitur = Rom. Pont. vita functo, Cardinales præstito in prima Congregatione juramento de observanda Constitut. Gregorii Papæ XV. de reformatione Conclavis, unà cum aliis Constitutionibus, quæ legi, & jurari in ea hætenus consueverunt, Exequias pro ejus anima juxtà ritum hucusque observatum, per novem continuos dies facere debent, nisi fortè in illis novem diebus aliquod Festum ex præcipuis, & magnis incideret, propter cujus observantiam Exequias intermitteri debere Cardinalibus videretur; hoc enim casu in numero quidem novem dierum exequiarum intermissarum dies computentur: verùm impensa, quæ in omissis exequiis facienda esset, in pau-

peres Christi juxta Pii IV. Constitut. distribuenda est. Qua etiam Constitutione, ut exequiarum impensis, quæ jam in immensum excreverant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorum novem dierum decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & ut earum impensarum distributio justè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus uni scilicet ex quolibet Ordine, ac S. R. E. Camerario, commissa fuit. Exequiis defuncti Pontificis completis, & interim Conclavi opportuno præparato, Cardinales in Basilica S. Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate convenient, ubi per Decanum Sac. Collegii, vel eo impedito, per alium ex antiquioribus Cardinalibus Missa de Spiritu Sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium virum doctum habetur Oratio, in qua monentur, ut sepositis omnibus privatis affectibus, solum Deum præ oculis habentes, S. Rom. & universalis Ecclesiæ de Pastore sufficienti & idoneo providere, omni qua possunt brevitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum Constitutionum, & Sac. Conciliorum præscriptum. Re divina peracta, Clericus Cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales sequuntur, Episcopi primùm, deindè Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt Familiæ Cardinalium, & immediatè Cantores (Hymnum, *Veni Creator Spiritus* cantantes) post Cardinales sequuntur Prælati, atque ita processionaliter procedentes, Conclave ingrediuntur, & cum ad Cappellam pervenerint, Cardinalium Decanus apud Altare dicit Orationem (*Deus, qui corda fidelium*) qua finita leguntur, & jurantur per Cardinales Constitutiones de Rom. Pontificis electione, & unà cum eis Constitutio novissima Gregorii XV.. Deindè Cardinales post sermonem habitum per Decanum, quos eos convenientibus verbis ad electionis negotium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad Cellas sorte inter eos juxta Constitut. Pii IV. distributas, divertunt; & post prandium omnes rursus simul congregantur, & Officiales Conclavis, & alii præstant Sacro Collegio juramenta consueta. Cardinales autem ingressi Conclave non exeant, vesperè reversuri, sed in ipso omninò permaneant. Ipsumque Conclave, post ter jussu Cardinalis Decani per sonatam campanulam, videlicet, prima vice circa primam horam noctis, secunda circa secundam, & tertia circa tertiam, exclusis omnibus, qui in Conclavi remanere non debent, intus, & extrà claudatur, & claves S. R. E.

Camerario, ac Magistro Cæremoniarum, & Prælatiſ Custodibus Conclavis juxta ſolituſ assignentur. Deinde accenſiſ funalibus tres Cardinales capita Ordinum, & Camerariuſ unâ cum Magiſtro Cæremoniarum latebras, & anguloſ omneſ Conclavis diligenter perquirunt, ne quiſ ex iis, qui eſſe in Conclavi prohibentur, intuſ remanſerit. In Conclavi autem eſſe poſſunt Familiareſ Cardinalium, & alii Officiales, & Miniſtri Conclavis, qui in Conſtitutione Pii IV. recenſentur, quibuſ adduntur duo alii, unuſ ſamuluſ pro Magiſtriſ Cæremoniarum, & aliuſ pro Secretario Sacri Collegii, hac tamen conditione adjecta, ut ſamuluſ Magiſtrorum Cæremoniarum, actuſ uni ex illiſ inſerviat, & per ſex meſeſ ante fuerit ejuſ continuuſ comenſaliſ, quæ conditio in ſamulo Secretarii ſimiliter exigitur. omnium autem iſtorum Conclaviſtarum, poſt prandiuſ diei ſequentiſ fit recognitio, ne quiſ, inter illoſ fortè eſſet ex iis, qui in Conclavi eſſe non poſſunt, quæ recognitio ut certiuſ fiat, jubentur Conclaviſtæ omneſ intrare Ceppellam, & poſtea ſingillatim recenſentur. Clauiſo Conclavi ſervari debent omnia, quæ de colloquiis, literiſ, & cibis, & quæ de non ingredientibuſ Cardinalibuſ, aut iſdem, aut eorū Familiaribuſ poſtquam ingreſſi ſunt exeuntibuſ, in Conſtit. Pii IV. ſancita ſunt. Quo verò attinet ad veſteſ, non ſolū cum ad electionem Cardinaleſ procedunt, croceiſ uti debent, ſed juxta vetuſ Cæremoniale, cum aliquiſ collegialiter agenduſ eſt. Porro capitula, quæ ante electionem fieri ſolent à ſinguliſ Cardinalibuſ ſubſcribenda, etiam ad favorem Conclaviſtarum fieri poterunt, vel ante ingreſſuſ Conclavis, vel poſt ingreſſuſ, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingreſſuſ, vel electio. Quoniam autem juxta Conſtitut. Pii IV. Cardinaleſ, qui ſaltem in Ordine Diaconatuſ conſtituti non ſunt, ad electionem Rom. Pontificiſ non admittuntur, inſpicienduſ erit antequam ad electioniſ negociuſ procedatur, an aliqui ex Cardinalibuſ præſentibuſ Ordine prædicto careant; nam ſi careant, a ſuffragio ferendo excluſendi erunt, niſi privilegio Pontificio muniti ſint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificiſ oſ fuit clauſuſ, aliquando dubitatuſ eſt; verū a Pio V. fuit hæc dubitatio ſopita per ejuſ Decretuſ edituſ 26. Januarii 1571. quo declaravit, hujuſmodi oriſ clauſuram, cæremoniam quandam eſſe, ea de cauſa introductam, ut Cardinaleſ, antequam in Conſiſtoriis, & Congregationibuſ ſuffragiuſ ferant, de modieſtia, quæ ab ipſiſ in hiſ, & aliis actibuſ adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præci-

puam Cardinalium facultatem, quæ circa Summi Pontificis electionem versaretur, quæ declaratio Pii V. semper hucusque observata fuit. Quoniam autem ex Gregoriana Constitut. ad actum electionis sub poena nullitatis devenire non possunt Patres, nisi clauso Conclavi: tres Cardinales, & Camerarius ejusdem Constitutionis Executores deputati, providebunt, ut statim post clausum Conclave, diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa clausura, eaque in effectum reperta; curabunt, ut de ea publicum fiat documentum per Magistrum Cæremoniarum rogandum, & post hujusmodi documentum, etiamsi Conclave in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse reperiatur, semper tamen clausum, & pro clauso censi, & haberi debeat ad effectum validitatis electionis, donec de consensu duarum partium Cardinalium præsentium per secreta suffragia apertum esse declaratur. Hæc tamen declaratio electionis, quæ ante ipsam facta fuerit, nullatenus præjudicare debet, neque ob ipsam declarationem præcedens Electio impugnari potest. Mane sequenti, post clausum præcedenti nocte Conclave, post solitum campanule sonum conveniunt Cardinales in eo præsentibus, qui infirmitate non sunt impediti, ad Cappellam Paulinam, & ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negotium electionis procedere debent, quod quidem hodie ex Greg. Constit. uno tantum ex tribus modis, sive formis peragendum est, alioquin electio nullitatis vitio subjaceat. Primus modus est, qui quasi per inspirationem vocatur, quando scilicet omnes Cardinales, quasi afflati Spiritu Sancto, aliquem unanimiter, & viva voce Summum Pontif. proclamant; circa quem modum ex Constitutione Gregoriana infra scripta notari possunt. Primum, hæc forma electionis praticari potest solum in Conclavi, & eo clauso. Secundò, debet fieri electio secundum hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in Conclavi præsentibus. Tertiò, communiter, & nemine eorum dissentiente: Quartò, nullo præcedente de persona speciali tractatu, & per verbum (Eligo) intelligibili voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri; exemplum autem hujus potest esse hujusmodi. Si aliquis Patrum, clauso Conclavi, nullo, ut præfertur, præcedente speciali tractatu, diceret: Reverendiss. Domini, perspecta singulari virtute, & probitate Reverendiss. D. N. judicarem illum eligendum esse in Summum Pontificem, & ex nunc ego ipsum eligo in Papam. Deinde hoc audito, si cæteri Patres, nemine excepto, sequentes primi sententiam, eodem

verbo (Eligo) intelligibili voce prolato , aut si non potest , in scripto expresso , eundem N. de quo nullus specialis tractatus præcessit , communiter elegerint , ipse N. esset canonicè electus , & verus Papa secundum hanc electionis formam , quæ dicitur per inspirationem , seu , ut in Sacris Canonibus scriptum est , quasi per inspirationem . Secundus modus est per Compromissum , quando scilicet Cardinales ad electionem per hanc formam , seu viam procedere volentes , committerent aliquibus ex Patribus eligendi potestatem , ut vice omnium Ecclesiæ Catholicæ provideant de Pastore , cuius formæ praxis potest esse huiusmodi . Primò omnes , & singuli Cardinales in Conclavi clauso præsentés , nemine eorum dissentiente , in aliquos ex Patribus compromissum faciunt , exempli gratia in hanc formam . In Nomine Domini Amen . Anno ab ejusdem &c. mense &c. die &c. Nos Episcopi , Presbyt. & Diaconi S.R.E. Cardinales omnes , & singuli in Conclavi existentes , videlicet N. N. (& singillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus , & eligimus per viam procedere compromissi , & unanimiter , & concorditer , nemine discrepante , eligimus Compromissarios N. N. & N. Cardinales &c. quibus damus plenariam facultatem , & potestatem providendi S. R. E. de Pastore , sub hac forma videlicet (hic optimum erit , ut Cardinales Compromittentes exprimant modum , & formam , secundum quam Compromissarii debebunt eligere , & secundum quam Electus debet censeri verus , & legitimus Papa , ut puta si electi sint tres Compromissarii , declarandum est , an ad hoc , ut electio sit valida , prius proponere debeant Sacro Collegio personam , vel personas ab ipsis nominandam , seu nominandas ad Pontificatum ; an verò absolutè debeant Electionem peragere ; an omnes tres debeant convenire in unam personam , an verò sufficiat , quod duo in unam concordent , & an debeant nominare aliquem de Collegio , vel etiam aliquem extra Collegium , & alia his similia .) His autem , vel aliis similibus expressis , addi compromisso solet tempus , ad quod usque volunt Cardinales , potestatem Compromissarios habere eligendi , postea subjunguntur hæc verba : Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros , quem DD Compromissarii secundum formam prædictam duxerint eligendum , vel alia ad formam Compromissariis præscriptam accommodata . Secundò , completo huiusmodi mandato , Compromissarii ad partem in aliquo loco separato se conferunt , & de electione facienda tractant , & solet inter eos præmitti protestatio , quod per quamcumque prola-

tio-

tionem verborum suum dare consensum non intelligunt, nisi in scriptis illum expressè ponant. Et hæc protestatio videtur necessaria inter Compromissarios, ut verbis humanis, & reverentialibus inter se sine præjudicio uti possint. Tertio, facta per Compromissarios electione secundum formam eis præscriptam, & servatis iis, quæ Gregorius XV. in sua Constitut. jussit, Electus per hujusmodi viam Compromissi est canonicus & verus Papa. Tertius modus, seu forma electionis Rom. Pont. est, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Accessum, cujus formæ ritus secundum Gregorianam Constitutionem, quæ vult non solum Scrutinium fieri secretum, sed etiam accessum, continet tres actiones: alteram, quæ ante Scrutinium, alteram, quæ Scrutinium, & tertiam, quæ post Scrutinium appellari potest. Antescrutinii actus sunt quinque, videlicet præparatio Scedularum Scrutini, & accessus; Extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum per sortem; Scriptio Scedularum Scrutini; earum complicatio, & obsignatio. Scedularum præparatio ad Magistros Cæremoniarum pertinet, qui eas impressas, ubi fieri poterit, alioquin unius manu scriptas secundum formam inferius describendam, accipient, tam pro Scrutinio, quam pro accessu, & ponent in duabus discis vulgo (Bacili) nuncupatis, quos in mensa ante Altare collocabunt, ut inde possint Cardinales, cum opus fuerit, Schedulas sumere. Forma autem Scedulæ Scrutini quoad ejus figuram attinet, erit altera parte longior, hoc est plus longa, quam lata; longitudo ejus erit ferè palmi, latitudo autem dimidii palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori ejus parte, quæ brevitatis gratia facies nominari potest, tria continere debet; Primo, in superiori parte secundum ejus latitudinem duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ad invicem distantia, ut inter ipsa nomen proprium Cardinalis eligentis scribi possit, & paulò inferius duos circulos parvos, ad loca singulorum indicanda. Secundo, in medio continere debet hæc verba: Eligo in Summum Pontificem Reverendiss. D. meum D. Cardinalem. Tertio, in parte inferiori alios duos parvulos circulos, ad loca sigillorum similiter demonstranda. Forma verò Scedulæ accessus eadem prorsus est, quæ Scrutini, nisi, quod in medio ejus loco verborum, (Eligo in Summum Pont. Reverendiss. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reverendiss. D. meo D. Card.); Verum facilius, quæ dicta sunt, percipientur ex infra scriptis figuris, & exemplis.

.EXEM-

EXEMPLUM

Schedulæ Scrutiniî Scriptæ.

	Ego	Card.	
			
Eligo in Summum Pontificem R ^m D. meum D. Card.			
			
	18. Gloria in excelsis .		

EXEM-

EXEMPLUM FACIEI

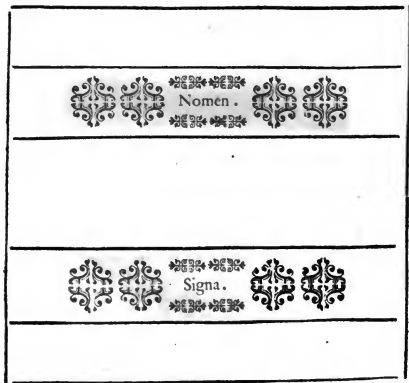
Schedulæ Accessus.

	Ego	Card.	
			
<p>Accedo Reverendiss. D. meo D. Card.</p>			
			

In exteriori autem parte Scedularum tam Scrutinii, quàm accessus, quæ tergum nominari potest, duo sunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum Impressores adhibent, & vulgari vocabulo, *Fregi*, nuncupant, quorum primum circa sui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impressum secundum longitudinem ipsius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, similiter impressum, ut præcedens. Hi autem limbi excogitati ad obscurandum diaphanum paginarum, ne scilicet ad lumen nomina, & signa eligentium conspici possint; ubi verò Impressoris copia non fuerit, limborum defectus lineis suppleri poterit. Sed hæc fient clariora per infrapositam figuram tergi Scedularum Scrutinii, & accessus.

EXEMPLUM TERGI

Scedularum Scrutinii, & Accessus.

Secundus actus antescrutinii est extractio Scrutatorum, & Deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequam ad Scrutinium procedatur, forte facienda est hoc modo. In uno sacco, aut vase publicè ponantur tot schedulæ, vel si magis placet, spherulæ lignæ palàm numeratæ, quot sunt Cardinales præsentés in Conclavi, cum eorum manibus, deinde per ultimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & postea tres Deputati pro votis infirmorum, qui brevitatis gratia Infirmary appellari possunt, de quorum omnium officio inferiùs suo loco scribetur, quod si in extractione Scrutatorum, & Infirmary, ac etiam recognitorum, de quibus suo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem, aliudve impedimentum muneribus prædictis satisfacere non possint, alii non impediti loco illorum extrahantur. Peracta verò extractione, schedulæ, seu spherulæ eorum, qui extracti fuerunt, in saccum, seu in vas iterum conjiciantur. Tertiùs actus antescrutinii est schedularum Scrutinii scriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures parvas mensas, quæ erunt cum atramento, & calamis paratæ in loco Cappellæ apto, ut qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales *per ordinem*, incipiendo a Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis, schedulam quisque suam acceptam priùs ex disco scribet hoc modo. Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Cardin.) scribet proprium nomen; deinde in secunda parte nomen illius, quem elegit, caractere tamen, quantum fieri potest alterato, ut manus scribentis cognosci non possit; & caveat, ne plures in schedula scribat, quia suffragium juxta Gregorianam Constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum aliquod Scripturæ, seu verbum, aut aliquid hujusmodi, ut in exemplo pro faciliiori intelligentia oculis subiecto, videre est.

EXEMPLUM

Schedulæ Scrutiniî scriptæ.

	Ego Bonifacius Card. Cajetanus.	
		
Eligo in Summum Pontificem R. ^m D. meum D. Card. Baronium.		
		
	18. Gloria in excelsis.	

Quartus actus antescrutinii est schedularum complicatio, quæ ut expeditius peragi a Card. valeat, poterit a Cæremoniarum Magistris, cum eas præparant, fieri in hunc, qui sequitur, modum. Binæ fient plicaturæ ex utraque parte cujusque schedulæ, ita ut nomen eligentis, & signa cum fuerint scripta, maneant tecta ex utraque parte a limbis; deindè quod reliquum est ita complicitur, ut schedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata schedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conspici potest.

Cæterum Magistri Cæremoniarum schedulas non complicatas ut supra, sed explicatas, & cum cera rubra in parvis circulis, ponent in discis, & Cardinales postquam eas, ut supra scripserint, eò usque solum plicabunt, quò nomen, & signa eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum schedulas, ut infra dicetur, obsignaverint.

Quintus, & postremus actus antescrutinii est schedularum obsignatio, quæ ab unoquoque Cardinali facienda erit in tergo schedularum cum sigillo ad hoc parato, in loco parvorum circularum ubi cera fuit posita. Porro sigillum non debet esse solitum Cardinalis, sed aliud, & secretè habitum, & ita simplex, ut facilè notari possit, veluti si in sigillo sculphantur aut tres numeri, aut tres literæ, vel literæ, & numeri, vel una tantùm imago: & hæc de antescrutinio sufficiant. Cæterum, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferius suo loco dicetur. Sequitur secunda actio, quæ nomine Scrutinii appellata fuit. Octo sunt hujus actionis actus, videlicet: Delatio schedulæ, Juramenti præstatio, Positio schedulæ in Calicem, Schedularum mixtio, earum numeratio, Scrutinii publicatio, Schedularum in filum insertio, earumque depositio seorsum. Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui melius simul describuntur ob eorum connexitatem, hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquam illam scripserit, obsignaverit, & complicaverit, duobus primis digitis sumet, ac elevata manu palam deferet ad Altare, penes quod stant Scrutatores, & in quo est Calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus; ibique genuflectens, aliquantulum orabit; deinde surgens alta & intelligibili voce jurabit in hanc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur: *Testor Christum Dominum, qui me judicaturus est, me eligere quem secundum Deum judico eligi debere, & quod idem in Accessu præstabo.* Post hæc schedulam in patenam ponet, & per patenam mittet in Calicem.

Calicem; quo facto inclinabit se ad Altare, & ad suum locum revertetur. Et hæc servanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit; nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in Cappella sit, ultimus Scrutator discum cum schedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus unam accipiens, eam in loco suo secretè, ut supra dictum est, conficiet; deindè prævio juramento prædicto schedulam obsignatam, & complicatam eidem Scrutatori tradet, qui eam palàm deferet ad Altare, & sine oratione, & juramento in patenam ponet, & per eam in Calicem mittet; quæ omnia observanda erunt per ultimum Scrutatorem ergà eos Cardinales, qui in Cappella præsentés ob valetudinem ad Altare pergere non poterunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis Cellis, tres Cardin. Infirmarii, ut supra extracti, ad eos accedent cum capsula altitudine unius palmi, in cujus superiori parte sit rima, seà foramen ejus magnitudinis, ut per illud schedula complicata possit per suam latitudinem intus capsulam transmitti; quam capsulam, antequam Scrutatores Infirmariis tradant, palàm aperient, ut cæteri Cardinales possint eam inanem & vacuam conspiciere, deindè claudent, & clavem ponent super Altare; deindè Infirmarii cum capsula clausa, & cum parvo disco tot schedulas continente, quot sunt infirmi Card. ad unumquemque eorum accedent, & infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & prævio jam dicto juramento, in capsulam per rimam mittent; quod si infirmi scribere non possint, alii eorum arbitrio deligendi, præstito de secreto servando in manibus Infirmariorum juramento, prædicta facient, atque hi advertere debent, quod non solum juramenti vinculo tenentur servare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent. His peractis, Infirmarii ad Cappellam revertentur cum capsula, quam Scrutatores aperient, & schedulas in ea contentas palàm numerabunt, & tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam, & per patenam simul omnes in Calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur Scrutini actio, Infirmarii poterunt proprias schedulas post Decanum conficere, & in Calicem ponere: deindè dum cæteri Cardinales Scrutinium agunt, ad infirmos pergere ad accipienda eorum suffragia eo modo quo proximè ante dictum est. Quartus actus Scrutini est schedularum permixtio, quæ fiet per primum Scrutatorem, Calice, in quo ipsæ schedulæ positæ fuerunt, patenâ cooperto, phuribus agitato.

tato. Quintus actus est numeratio schedularum; quæ palàm fiet per ultimum Scrutatorem, capiendò singillatim unamquamque schedulam ex Calice, eamque ponendo in alium, qui ad hoc paratus sit, Calicem vacuum. Quod si numerus schedularum non respondeat numero Card. omnes comburendæ sunt; & iterum, idest secunda vice, ad suffragia statim est deveniendum. Si verò numerus schedularum numero Cardin. respondeat, prosequendi sunt alii actus Scrutinii. Sextus actus est publicatio Scrutinii, quæ per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo. Primus Scrutator accipiet unam schedulam, eamque intactis sigillis explicabit, & viso in ea schedula Electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter eodem Electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta & intelligibili voce perleget, ut omnes Card. præsentēs notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omnium Card.; notabit autem juxtà nomen Card. ex schedula recitati. Idem faciendum erit de cæteris schedulis in Calice positis, usque ad ultimam; Quod si in Scrutinii publicatione inveniant Scrutatores duas schedulas ita complicatas, ut ab uno tantum datas fuisse appareat, siquidem unus, & idem in utraque electus fuerit, schedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro uno suffragio; si verò diversi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana statuitur de illa schedula, in qua plures nominati sunt; Scrutinium tamen neutro casu vitiatur. Cæterum suffragia prædicta, finita Scrutinii publicatione, poterunt a Patribus juxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in unam summam redigi, vel in separato folio notari hoc modo: Reverendiss. D. Cardinalis A. habet suffragia 20., & Reverendiss. D. Cardinalis B. habet suffragia 15., & sic de aliis; quod fit, ne Cardinales, cum opus est, cogantur semper numerare suffragia, quæ juxtà nomina Card. notarunt. Septimus actus Scrutinii est schedularum in filum insertio, quæ, ut schedulæ ipsæ cautius conservari possint, excogitata fuit. Hæc autem insertio fiet per ultimum Scrutatorem, inserendo schedulam unamquamque postquam eam perleget, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, ubi est verbum *Eligo*. Octavus, & postremus Scrutinii actus est depositio schedularum seorsum, quæ similiter fiet per ultimum Scrutatorem, qui, finita insertione omnium schedularum in filum, capita fili nodo junget, & schedulas omnes ita colligatas, in alium Calicem vacuum, vel in men-

fa seorsum ponet. Sequitur tertia, & postrema actio, quæ Post-
 -scrutinium appellata fuit, cujus actus, si secuta sit electio per Scruti-
 -nium, tres tantum sunt, videlicet: Numeratio Scedularum,
 -recognitio suffragiorum, & Scedularum combustio, de quibus
 -inferius suis locis dicetur. Si verò per Scrutinium non sit secu-
 -ta electio, actus sunt septem, videlicet: Accessus, Sigillorum,
 & Signorum aperitio, eorum adnotatio, Suffragiorum examen,
 Suffragiorum scrutinii, vel scrutinii, & accessus numeratio, eo-
 -rum recognitio, & Scedularum combustio. Primus itaque actus
 est Accessus, qui immediatè post Scrutinium, hoc est, post depo-
 -sitas seorsum Scrutinii Schedulas fiet, nisi fortè in Scrutinio fuerit
 -creatus Papa, tunc enim nullus fieri debet accessus. In quo qui-
 -dem accessu eadem omnia servanda sunt a Cardinalibus, quæ di-
 -cta sunt servari debere in Scrutinio peragendo, tam in Scedularum
 -scriptione, obsignatione, complicatione, delatione, & positione
 in Calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatio-
 -ne suffragiorum, & insertionè in filum, ac depositione seorsum,
 -exceptis tamen infra-scriptis. Primò, quod Cardinales Schedu-
 -las pro accessu sumere debent ex disco Scedularum accessus: Se-
 -cundò, in Scedularum accessus scriptione si Cardinalis nemini ve-
 -lit accedere, debet in media Scedulæ parte, loco nominis Cardi-
 -nalis, qui scribendus esset, si ad eum fieret accessus, scribere:
Nemini: Scedula autem accessus scribi, & obsignari debet cum,
 -eisdem sigillis, & signis Scedulæ Scrutinii, sub pœna nullitatis
 -suffragii ipsius accessus. Tertiò, quod non potest accessus fieri ad
 -eum Cardinalem, qui in Scrutinio saltem unum suffragium non
 -obtinuerit, neque ad eum, qui ab ipsomet Cardinali fuit in Scruti-
 -nio nominatus. Quartò, quamvis in accessu non liceat plures no-
 -minare, sicut non licet in Scrutinio plures eligere, sub pœna nul-
 -litis suffragii, tam in accessu, quàm in Scrutinio; nihilominus
 -licebit accedere uni ex pluribus nulliter a se nominatis in Scruti-
 -nio, dummodò ei ab alio aliquod suffragium, non tamen nulliter,
 -ut præfertur, in ipso Scrutinio datum fuerit. Quintò, quod in ac-
 -cessu non præstatur juramentum, de quo supra, quia in Scruti-
 -nio fuit jam præstitum per illa verba (*Et quod idem in accessu
 præstabo*). Sextò denique, Infirmarii deferre debent ad infirmos
 -Schedulas accessus, & simul etiam unum folium impressum, in
 -quo sit notatus suffragiorum numerus palàm recognitus, quæ quis-
 -que Card. in Scrutinio nominatus, obtinuerit. Secundus, ter-
 -tius,

tius, & quartus actus post scrutinii sunt Sigillorum, & Signorum aperitio, eorum adnotatio, Suffragiorum examen, qui tunc solum locum habere possunt, quando secuta est electio per scrutinium, & accessum: fieri autem debent hoc modo. Primus Scrutator Schedulas accessuum, quos obtinuit Electus, in ea parte solum, quæ signa continet, aperiet, & inspectis diligenter earum sigillis, & signis, apertas, ac in filo, ut erant insertas, tradet secundo Scrutatori, & secundus, eadem inspectione facta, porriget tertio, qui alta & intelligibili voce sigilla, & signa prædictarum schedularum enunciabit, & adnotabit in latere sinistro folii impressi, ad hunc effectum parati sub verbis (*Sigilla, & Signa accessuum*) quam etiam adnotationem facient cæteri Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso. Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inspicientibus, pro accessuum prædictorum examine capiet schedulas Scrutinii, & incipiens ab uno capite filii, in quo insertæ sunt, sigillum primæ ejus schedulæ quæret in sigillis accessuum notatis, ut supra in folio impresso, & si illud in eo non invenerit, ommissa primi scrutinii schedula, capiet secundam, ejusque sigillum similiter quæret; quod si etiam non invenerit, capiet tertiam, & deinde sequentes singulatim, donec sigillum alicujus earum inveniat; eoque invento, scrutinii schedulam in ea parte, ubi signa sunt, aperiet, & si non invenerit signa hujus schedulæ concordare cum signis accessus, schedulam illam omittet, & aliam capiet, sicut paulò ante de schedulis non concordantibus in sigillo dictum est; si verò invenerit signa concordare, ostendet illa secundo, & tertio Scrutatoribus, qui una cum ipsis, post diligens examen super identitate sigillorum, & signorum ambarum schedularum, scrutinii scilicet & accessus, inspiciet, an idem, vel diversi in utraque schedula sint nominati, & si idem nominatus sit, suffragium accessus nullum censebitur; si verò diversi nominati sint, suffragium accessus pro valido habebitur, & hoc casu tertius Scrutator sigillum, & signa schedulæ Scrutinii, ac etiam nomen Electi, qui in ea continetur, alta & intelligibili voce enunciabit, & adnotabit in latere dextero prædicti folii impressi, sub verbis (*Sigilla, & Signa Scrutinii respondentia accessibus*), notabit autem ea exadverso accessus concordantis in sigillo, & signis, quam adnotationem cæteri quoque Card. si voluerint, in simili folio impresso facient. Sed hujusmodi actus, qui explicatione difficiliiores sunt, quam operatione, exemplo melius percipiuntur.

EXEM-

E X E M P L U M

Folii impressi, in quo Accessus, & Scrutini Sigilla,
ac Signa concordantia adnotantur.

<i>Sigilla, & Signa Accessum.</i>	<i>Sigilla, & Signa Scrutini Accessibus re- spondentia.</i>	<i>Cardinales nominari in Scrutinio.</i>
ACD. 43. Deus.		
BRE. 32. Bonitas.	BRE. 32. Bonitas.	Card. S. Eusebii.
RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
NSP 26. Gloria.		

Quòd si fortasse in ista inquisitione contingat duas, vel plures schedulas scrutinii reperiri cum eisdem sigillis, & signis alicujus schedulæ accessus, tunc si in earum aliqua electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis Scrutatoribus similiter inspicientibus scrutinii schedulas hujusmodi, & schedulam accessus, in ea etiam parte, in qua est nomen eligentis, & accedentis, aperiet, ut constare possit secundum Gregorianam Constitutionem de validitate, vel invaliditate accessus; si verò in aliqua hujusmodi schedularum scrutinii concordantium cum accessu non sit nominatus electus, debent eæ schedulæ omitti, & ad subsequentes procedendum erit. Quintus actus postscrutinii est numeratio suffragiorum, vel scrutinii solius, vel scrutinii, & accessus, quæ fiet per Scrutatores semper, sive sequuta sit electio, sive non, & siquidem secuta non sit electio, ut sciatur, quod in eo scrutinio, vel in scrutinio, & accessu non habetur Papa; si verò secuta sit, ut constet de canonica Pontificis electione; fiet autem hæc numeratio suffragiorum hoc modo: Scrutatores in unam summam redigent suffragia, quæ quilibet nominatus in Pontificem obtinuit, sive in scrutinio solo, sive in scrutinio, & accessu simul; & si invenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes suffragiorum pervenisse, non habetur Papa in illo scrutinio, sive scrutinio, & accessu; si verò invenerint aliquem ex nominatis duas tantum partes suffragiorum obtinuisse, aperient ele-

N . . . . . et

cti schedulam, etiam in ea parte in qua est nomen eligentis; & si quidem ex ea apparuerit, electum alii suffragatum fuisse, electio ejus erit canonica; si verò constiterit sibi suffragium dedisse, ejus electio ex dispositione Gregorianæ Constitutionis nulla erit ob defectum unius suffragii. Si denique plures invenerint duas tertias partes suffragiorum obtinuisse, vel etiam ultra duas tertias, tunc in suffragiorum paritate, nullus erit electus; in imparitate verò ille est canonicus Papa, qui superat alium etiam in suffragio. Sextus actus postscrutini est recognitio, quæ per Recognitores, sive sequuta sit electio, sive non, fiet; inspiciendo tam schedulas scrutini, & accessus, quam suffragiorum adnotationes factas per Scrutatores, ut per hujusmodi recognitionem constare possit, an Scrutatores sincerè & fideliter muneri suo satisfecerint. Recognitores autem extrahentur sorte, ut Scrutatores, & Infirmarii, statim quidem post scrutinium, si sequuta sit in eo electio; si verò non sit sequuta, post scrutinium, & accessum, cum scilicet Scrutatores suum impleverint munus per numerationem suffragiorum, & hæc extractio fiet, sive sequuta sit electio in scrutinio, & accessu, sive non. Septimus, & postremus actus postscrutini est combustio omnium schedularum, quæ semper & palam per Scrutatores fiet, ac statim post recognitionem, sive electio sit secuta, sive non. Et hæc omnia, quæ de scrutini ritibus sunt exposita, servanda erunt diligenter a Cardinalibus in omnibus scrutiniis, sive fiant mane post Missam, sive vespere post Hymnum (*Veni Creator Spiritus*). Atque hi sunt Ritus ex præscripto Constitutionis Gregorii Papæ XV. in electione Romani Pontificis observandi. Motu itaque proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia, & singula in prædicto Cæremionali ordinata, & quomodolibet contenta tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus; illisque omnibus, & singulis perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus; eaque a Ven. Fratribus nostris S. R. E. Card., omnibusque, & singulis aliis, ad quos spectat, & spectare quomodolibet poterit in futurum, omninò observari præcipimus, & mandamus; ac Cæremionale hujusmodi in totum, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque, ac eosdem S. R. E. Cardinales, subblata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere.

Non

Non obstantibus omnibus illis, quæ in primo dicta Constitutione volumus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Nul-
li ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbatio-
nis, confirmationis, adjectionis, præcepti, mandati, prohibi-
tionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis
autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis
Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit in-
cursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnatio-
nis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo primo, quarto
Idus Martii, Pontificatus Nostri Anno II. Nos qui ut rei tam arduæ
negocium ritè & rectè procederet, & absolveretur, intentis stu-
diis desideravimus, cum primum (nullis licèt suffragantibus me-
ritis) ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus animo revol-
ventes quantam in omnium animis Constitutionis exequutio, &
Cæremonialis prædictorum usus approbationem excitarit, ut Con-
stitutio, & Cæremoniale prædicta nostra etiam confirmatione ro-
borata inviolabiliter semper observentur providere cupientes, ex
mera animi nostri deliberatione, & de Apostolicæ potestatis plen-
titudine, ac de Ven. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium,
consilio, & assensu, Constitutionem, & Cæremoniale prædicta
cum omnibus, & singulis in eis, & eorum quolibet contentis clau-
sulis, & decretis hac nostra perpetuò valitura Constitutione Apo-
stolica auctoritate perpetuò confirmamus, & approbamus, eaque
etiam perpetuò in omnibus futuris Romanorum Pontificum electio-
nibus firmiter, & inviolabiliter observari præcipimus, & mandā-
mus, ac derogationem in eadem Constitutione dicti Gregorii Præ-
decessoris insertam semper vigere, suamque vim perpetuis futuris
temporibus obtinere decernimus, non obstantibus quatenus opus
sit, ea in parte qua præsentibus adversentur recolendæ memoriæ
Alexandri Papæ Tertii similiter prædecessoris nostri in Lateranen-
quæ incipit: *Licet de vitanda*, & quibuscumque aliis etiam in uni-
versalibus Conciliis editis Constitutionibus, Ordinationibus Apo-
stolicis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac omnibus il-
lis, quæ dictus Gregorius prædecessor in Constitutione, & Cære-
monialis confirmatione prædictis voluit non obstare; quibus omni-
bus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica,
& expressa, non autem per clausulas generales idem importantes,
mentio, seu quævis alia expressio ad hoc servanda foret, omnium,

& singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum exprimerentur, & infererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis quoad reliqua omnia, quæ Constitutioni dicti Gregorii, & Cæremoniali prædictis, & huic nostro præcepto, mandato, & decreto non sunt repugnantia in suo robore permanfuris, harum serie de simili plenitudine potestatis derogamus, & derogatum esse volumus, & hanc nostram derogationem suum pariter effectum perpetuò consequi jubemus, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, præcepti, mandati, decreti, derogationis, voluntatis, jussionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo vigesimo quinto, quinto Kal. Februarii, Pontificatus Nostri Anno III.

✠ Ego Urbanus Catholicæ Eccles. Episc.

† Ego *Franciscus Maria Episcopus Ostiensis S. R. E. Card. a Monse*, promitto, voveo, & juro.

†

† Ego *Octavius Episcopus Portuen. S. R. E. Card. Bandinus*, promitto, voveo, & juro.

† Ego *Jo: Baptista Episcopus Albanen. S. R. E. Card. Detus*, promitto, voveo, & juro.

† Ego *B. Episcopus Sabinen. Card. Bevilagua*, promitto, voveo, & juro.

† Ego *A. Episcopus Praenestinus Card. Perettus*, promitto, voveo, & juro.

†

†

†

† Ego *Dominicus Card. Ginnaſius Tit. S. Laurentii in Lucina*, promitto, voveo, & juro.

† Ego *C. Card. Madrutins Tit. S. Casarei*, promitto, voveo, & juro.

†

- † Ego Scipio Tit. S. Grifogoni Presbyter Card. Burghesius Major Penitentiarius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Jo: Garcia Tit. SS. Quatuor Coronatorum Presbyter Card. Millinus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Marcellus Tit. SS. Quirici, & Julitta Presbyter Card. Lantes, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Jo: Baptista Tit. S. Cæcilia Presbyter Card. Lenius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego D. Tit. S. Martini in Montibus Card. Rivarola, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Fr. Augustinus S. R. E. Presbyter Card. Tit. S. Maria de Araceli, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Gaspar Tit. S. Crucis in Hierusalem Presbyter Card. Borgis, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Fr. Felix Tit. S. Anastasia Presbyter Card. Afculanus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Gabriel Tit. S. Bartholomæi in Insula Presbyter Card. de Trejo, promitto, voveo, & juro.
- † Ego I. Tit. S. Sabina Presbyter Card. Sabellus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego M. Tit. S. Maria de Pace Cardinalis Klefelius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego S. Presbyter Card. S. Susanna S. R. E. Bibliothecarius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Guido Tit. S. Maria de Populo Cardinalis Bentivolus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego F. Desiderius Tit. Basilica SS. Duodecim Apostolorum Cardinalis

nalis de Cremona , promitto , voveo , & juro .

† *Ego L. Tit. S. Laurentii in Damaso Presbyter Cardinalis Ludovici S. R. E. Vicecancellarius , & SSmi D. N. Summator , promitto , voveo , & juro .*

† *Ego Cosmus Tit. S. Pancratii Presbyter Card. de Torres , promitto , voveo , & juro .*

†

†

† *Ego F. A. Cardinalis S. Honnphrii S. R. E. Presbyter Card. , promitto , voveo , & juro .*

† *Ego Laurentius Tit. S. M. in Aquiro Presbyter S. R. E. Card. Magalottus , promitto , voveo , & juro .*

† *Ego Aloysius Tit. S. Pudentiana Presbyter S. R. E. Card. Cajetanus , promitto , voveo , & juro .*

† *Ego Dionysius Tit. Sanctissime Trinitatis in Monte Pincio Card. de Marquemont , promitto , voveo , & juro .*

†

†

† *Ego Landivius Card. Sancti Sixti , promitto , voveo , & juro .*

†

†

†

†

† *Ego Jo: Dominicus Spinula Card. S. Clementis , promitto , voveo , & juro .*

† *Ego Jacobus Cavalerius S. R. E. Presbyter Card. S. Eusebii , promitto , voveo , & juro .*

†

†

†

†

†

†

†

† *Ego C. S. Maria in Via Lata Diac. Card. Pius , promitto , voveo , & juro .*

† *Ego M. S. Eustachii Diac. Card. de Sabaudia , promitto , voveo , & juro .*

†

† Ego Alexander S. Maria in Cosmedin Diac. Card. Ursinus, promitto, voveo, & juro.

† ALEXANDRI PAPA VII.

† Ego Franciscus S. Angeli in Foro Piscium Diac. Card. Boncompagnus, promitto, voveo, & juro.

† Ego Hippolytus S. Maria Nova Diaconus Card. Aldrandinus S. R. E. Camerarius, promitto, voveo, & juro.

† Ego P. Maria Burgbesius Diac. Card. Tit. S. Georgii, promitto, voveo, & juro.

† Ego L. SS. Viti, & Modesti Diaconus Card. Bischia, promitto, voveo, & juro.

†

Jo: B. Bolognetus.

G. Montanus.

Registrata in Secretaria Brevium

Anno a Nativitate D. N. JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo vigesimo sexto, Indictione nona, die vero sexta mensis Julii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini Nostri D. URBANI Divina Providentia PAPA VIII. Anno ejus tertio supradicta Littera lecta, & publicata fuerunt ad valvas Basilicarum S. Joannis Lateranensis, Principis Apostolorum de Urbe, Cancellaria Apostolica, & in Acie Campi Florae per me Tarquinium Majonum Cursorem, & per me Brandimartem Latinum prelibati SS. D. N. PAPA, ac Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis Cursorem &c.

Augustinus de Bolis Romanus pro D. Mag. DD. Curs.

BUL.

B U L L A
ALEXANDRI PAPÆ VII.
De Bonis Ecclesiæ non alienandis.

ALEXANDER EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

INTER cæteras animi sollicitudines, quibus in administratione Pastoralis Officii Nobis divinâ Providentiâ commissi assidue premimur, ea vehementer urget, quæ Sedis Apostolicæ dignitatem, ejusque Status, etiam temporalis conservationem concernit. Hac ideo ratione licet plurimum Summorum Pontificum prædecessorum nostrorum decreta, & literæ providè, ac sanctè conditæ fuerint, præsertim recolendæ memoriæ Pii V. sub datum quarto Kal. Aprilis anno millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, ejus Pontificatus Secundo, tenoris subsequenti, videlicet. = PIUS EPISCOPUS = SERVUS SERVORUM DEI = *Ad perpetuam rei memoriam.* = Admonet Nos suscepti cura regiminis Universalis Ecclesiæ, cui auctore Domino præsidemus, ut Civitates, Terræ, Oppida, & Loca, Nobis, & Sedi Apostolicæ in temporalibus mediatè, & immediatè subjecta, perpetuè in jure, dominio, & proprietate, ac possessione dictæ Sedis conserventur: sanè licet nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri per eorum Constitutiones rerum ecclesiasticarum alienationem prohibuerint, & jam factas revocarint, & annullaverint; nihilominus cum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitiosi, & dominandi cupidi sub variis prætextibus, coloribus, & causis sæpè etiam falsis, quod non sine maximo animi nostri mœrore referimus, aliquibus Romanis Pontificibus suggestio- nibus, & insinuationibus suis conati sint ostendere, & persuade- re

re magis utile, & expediens S. R. E. & Sedi prædictæ fore, si aliquæ Civitates, Terræ, Oppida, Castra, Arces, & loca ad jus & proprietatem ejusdem Sedis pertinentia in Feudum, Gubernium, Vicariatum, Ducatum, aut quemvis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, seu ad vitam, aut aliàs ad longum tempus concederentur, veletiam ex eo quod aliàs in Feudum data, aut quovis alio titulo hujusmodi alienata fuerint, & propterea tanquam ad Sedem prædictam devoluta vel devolvenda posse & debere de jure iterum infeudari, & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & concessiones a Sede Apostolica emanasse, ex quibus illa non mediocrem diminutionem non solum Patrimonii, sed etiam æstimationis recepisse dignoscitur. Hinc est, quod Nos considerantes omnium Civitatum, & Locorum prædictorum singularem fidem, & promptam devotionem eidem Sedi exhibitam omni tempore valde utilem, & salutarem fuisse, & esse, ac volentes non solum alienationis hujusmodi, quas tempore nostro omnino exulare intendimus, de medio tollere, & quod Nobis licere non patimur, nostris successoribus indicamus, quos non immemores fore speramus ante Domini Nostri Jesu Christi in examine diei magni adventus tribunal villicationis nostræ rationem reddituros Nos esse; sed ut omnis alienationum hujusmodi fiendarum occasio penitus aboleatur, quantum cum Deo possumus peramplius providere, Constitutionibus prædecessorum nostrorum hujusmodi etiam inhærendo, illasque innovando, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, non ad alicujus super hoc Nobis oblata petitionis instantiam, sed ex mera animi nostri deliberatione, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, habita etiam super his cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Card. in Consistorio nostro secreto consultatione matura, de eorum consilio, & unanimi assensu, qui etiam juraverunt præsentì Constitutioni non contravenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præsentium attentantibus consentire, & absolutiones a juramento hujusmodi non petere, nec acceptare, hac nostra perpetuò valitura Constitutione decernimus, & declaramus, Civitates, & loca prædicta, etiam hætenus in Feudum, aut quemvis alienationis titulum dari solita, vel consueta, ad Nos, & Sedem præfatam quomodolibet devoluta, & pro tempore devolvenda absque alia ulteriori declaratione, & illorum possessionis apprehensione, eo ipso Sedi, & Cameræ Apo-

stolicæ in corporata, ac ad jus, & proprietatem, & dominium præstinum, ad possessionem rediisse censerî, perinde ac si per quadraginta annos, & ultra Civitates, & loca præfata a Nobis, & Sede præfata immediatè possessa, & numquam in Feudum; aut alium titulum concessa fuissent, statuimusque, & decernimus, quod omnes, & singulæ tam Communitates, & Universitates, quàm Cives, & Incolæ Civitatum, Terrarum, & Locorum prædictorum, aliæque quæcunque personæ tam Ecclesiasticæ, quàm Seculares cujuscvis dignitatis, & ordinis, etiam Episcopalis, vel majoris, existentes, ac S. R. E. Cardinales, tam publicè in consiliis Civitatum, & locorum præfatorum, quàm privatim alibi in quibuscvis locis etiam Civitatum, & Terrarum earumdem Gubernatores, aut Sedis Apostolicæ Legati, vel Prolegati existant, tractantes, consulentes, aut aliàs verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Civitatibus, & locis præfatis, immediatè ad Nos, & Sedem præfatam spectantibus, & pertinentibus, etiam devolutis, etiam in Feudum communiter, & pluries dari solitis, etiam ex causa permutationis, vel sub annuo censu, aut canone, aut aliàs quomodolibet etiam contemplatione meritorum erga Sedem præfatam, aut sub prætextu necessitatis, vel evidentis utilitatis faciendis, seu de postulandis a Nobis, & Sede præfata quibuscvis personis cujuscvis dignitatis, status, gradus, etiam Nobis, & Successoribus Nostris secundùm carnem conjunctis, etiam S. R. E. Cardinalibus, aut quavis alia temporali, vel Ecclesiastica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, seu quemvis alium titulum ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apostolicæ beneplacitum Civitatum, & locorum præfatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus ad Nos, & Successores nostros super præmissis, vel illorum occasione mittendis, proponentes tam ipsi, quàm Oratores minus hujusmodi recipientes, aut alii quicunque alienationes hujusmodi Romano Pontifici pro tempore esistenti per se, vel alium, seu alios insinuantes, vel suadentes, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, a qua, nisi ab ipso Pontifice, præterquam in mortis articulo absolvi nequeant, & insuper S. R. E. Sedis Apostolicæ præfata rebelles etiam in primo capite læsæ majestatis, & proditores Civitatum, & locorum prædictorum, ac bona eorum, Fisco, Cameræ nostræ Apostol. ipso jure devoluta, & incorporata sint, & esse censeantur, omnibusque Ecclesiis, Monasteriis, & aliis per eos quo-

quomodolibet obtentis beneficiis Ecclesiasticis, eo ipso privati existant, neque ad Civitates, & loca præfata ullo unquam tempore remitti possint, & si aliquando eos reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illisque bonorum, & dignitatum portæ perpetuò claudantur; & quoniam intelleximus, aliquos etiam Cardinales Civitates, Terras, Oppida, Castra, Arces, & loca ad vitam, seu tertiam, vel aliam generationem, aut aliàs a dicta Sede, etiam ex causa onerosa obtinere, habere, & possidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ità quod ab eis amoveri non possint nisi restitutis sibi priùs pecuniis in melioramento hujusmodi expensis, omnes, & singulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuscumque personis, etiam Cardinalibus, per eosdem prædecessores nostros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet concessas harum serie revocamus, & annullamus, & nemini deinceps suffragari posse neque debere: ac cuicumque facultatem faciendi melioramenta hujusmodi habenti illa etiam pro munitione, & tuitione, nisi ex causa necessaria conservationis Locorum eorundem facta fuerint, post publicationem præsentium facere omninò interdiciamus, & prohibemus, & si secus a quoquam factum attentatumve fuerit melioramenta quæcumque per eos contra tenorem præsentium factis locis ipsis cedere, & Cameram ad illorum satisfactionem minimè teneri, & obligatam esse volumus, & declaramus; Decernentes præsentibus literas sub quibuscumque revocationibus, cessationibus, derogationibus, & aliis contrariis dispositionibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque clausulis, & Decretis pro tempore quomodolibet factis minimè comprehendendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas esse, & censi debere, irritum quoque, & inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari; Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatum, & locorum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque: sic igitur devotionis, ac fidei constantia Civitatum, & locorum præfatorum erga Nos, & Successores Nostros, & eandem Romanam Ecclesiam perseveret, ut meritò integritatis Virtus majora beneficia ab eadem Sede consequi mereatur. Volumus autem, quod sicuti omnes, & singuli.

Cardinales præsentem Constitutionem hujusmodi, quantum in eis erit observare, illique non contravenire, nec Pontificibus contrasacientibus consentire, aut absolutionem a juramento prædicto non petere, nec oblatam, aut concessam acceptare in Consistorio nostro secreto promiserunt, & jurarunt idem per absentes Cardinales a Consistorio, in habitatione eorum, & a Romana Curia, ut quandocunque ad eandem Curiam se contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in assumptione Filei promitti, & jurari debeat, ac promissionem, & juramentum hujusmodi in formula juramenti per eosdem Cardinales præstari soliti adjungi, & inseri debere, ac contrasacientes poenam perjurii, & perpetua infamiae juris, & facti eo ipso incurrere decernimus: Præterea quod ipsi Cardinales, occurrente Apostolica Sedis vacatione, in Conclavi, quando de observandis litteris Julii Pape II. prædecessoris nostri super electione Romani Pontificis, & aliis Constitutionibus juramentum præstare solent, etiam de inviolabiliter observanda præsentis Constitutione Nostra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus, post ejus assumptionem hoc ipsum promittere, ac jurare, & deinde post coronationem suam promissionem, & juramentum hujusmodi per litteras suas speciales harum confirmationis reiterare debeat, quod si illud a Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipuè eorum Decanus, & Capita Ordinum apud eum omni cum instantia, & instantissimè pro præsentium observatione petere, & rogare, & obtestari non cessent, idque ut omninò efficiat, diligentissimè curare studeant, statuimus, & ordinamus; Quodque præsentis litteræ in libellum redigantur, & post prædictas Julii litteras, quæ in dicto Conclavi legi solent, inter alias Constitutiones nostras adjungantur, & etiam in Quinterno Cancellariæ Apostolicæ cum aliis extravagantibus nostris describantur, & ad valvas Basilicæ Beati Petri Principis Apostolorum, & in Cancellaria nostra Apostolica, ac Acie Campi Floræ publicentur: Et quia difficilè foret præsentibus ad singula quæque loca deferri, decernimus etiam, & declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides ubique in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, revocationis, decreti, sta-

statuti, & interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, quarto Kal. Aprilis, Pontificatus Nostri anno secundo. Quæ ab ejus etiam Successoribus Romanis Pontificibus fuerunt approbatæ, & confirmatæ, & præsertim ab Innocentio IX. fel. record. cum declaratione, seu extensione in ejus literis prædie nonas Novembris millesimi quingentesimi nonagesimi primi Pontificatus Anno Primo inserta sequentis tenoris, videlicet: INNOCENTIUS EPISCOPUS = SERVUS SERVORUM DEI. *Ad perpetuam rei memoriam.* = Quæ ab hac Sancta Sede, cui licet indigni, auctore Domino præsidemus, piè ac salubriter sancita, & ordinata noscuntur, ea ut perpetuo firma, illibataque permaneant, non solum consensus approbationis, & innovationis nostræ munimine roboranda, sed etiam declarationis præsidio, quatenus expedire visum sit, fulcienda censemus, & præcipue muneri nostri esse ducimus ea, quæ a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus ad Patrimonii dignitatis, & amplitudinis Sanctæ hujus Sedis conservationem, & incrementum laudabiliter disposita & constituta sunt, in nobismetipsis servare, & aliis servanda tradere, & demonstrare. Sane felicitis recordationis Pius PP. V. prædecessor noster de consilio, & assensu Venerabilium Fratrum suorum tunc S. R. E. Cardinalium optimam, & saluberrimam Constitutionem edidit, & promulgavit tenoris &c. (*supra est descriptus*), quam quidem Constitutionem piæ mem. Gregorius XIII., Sixtus V., & Gregorius XIV. Romani Pontifices pariter prædecessores nostri sicuti in ea cavetur servare jurarunt, ac per eorum litteras approbarunt, & confirmarunt, & innovarunt, prout in illis plenius continetur. Nos itaque, officii, & conscientiæ nostræ debito satisfacere cupientes, Motu proprio, non ad alicujus supplicationem, vel super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex certa scientia, merita delibatione nostra, in hoc primo secreto Consistorio, quod cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus habemus, Constitutionem prædictam, & omnia in ea contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, approbamus, & innovamus, eamque inviolabilis firmitatis robur obtinere,

nere , plenamque executionem , & effectum perpetuis futuris temporibus habere decernimus , ac præterea eisdem Motu proprio , scientia , deliberatione , & auctoritate , assentientibus , & approbantibus eisdem S. R. E. Cardinalibus declaramus eadem Constitutione prohibitam fuisse , ac prohiberi omnem , & quamcumque infeudationem , alienationem Civitatum , Terrarum , Oppidorum , & locorum prædictorum eidem Sedi tam mediatè , quàm immediatè subjectorum , non solum ne fiat , neve attentetur post eorum devolutionem , sed etiam antequam devolvantur , ac omnem , & quamcumque in perpetuum , vel ad tempus prorogationem , & extensionem , infeudationem , investiturarum , ac concessionum de dictis Civitatibus , Terris , Oppidis , & locis nondum finitarum , ipsorumque incorporationem quoad effectum impediendæ alienationis , prorogationis , & extensionis hujusmodi non a die eorum devolutionis , sed a die ipsius Constitutionis , & etiam antequam illa devolvantur ipso jure cum omnibus clausulis , & decretis in prædicta Constitutione contentis Cameræ , & Sedi Apostolicæ factam censi ; Insuper volumus , & declaramus , ut promissio , & juramentum præstitum , & præstandum de servanda eadem Pii prædecessoris prædicti Constitutione per Nos , & Romanos Pontifices successores Nostros , ac S. R. E. Cardinales intelligatur de ipsa Pii prædecessoris Constitutione , ut supra per Nos declarata , & secundum hanc nostram declarationem eandem Constitutionem ad unguem , & inviolatè observari oportere , ac debere , sicuti & Nos servaturos esse promittimus , ac sanctè , & solemnè more juramus , & ita per quoscumque Judices Ordinarios , & Delegatos , quavis auctoritate fungentes , etiam Cameræ præfatæ Præsidentes Clericos , Causarum Palatii Apostolici Auditores , ac S. R. E. Cardinales in quavis causa , & instantia sublata eis , & eorum cuilibet quavis aliter judicandi , & interpretandi facultate , & auctoritate judicari , declarari , & definiri debere , ac irritum , & inane si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter , vel ignoranter contigerit attentari , ac præfentes nostras literas in libello , in quo ipsa Constitutio Pii prædecessoris continetur , ac in libro Quinterno appellato Cancellariæ Apostolicæ describi mandamus , non obstantibus iis , quæ idem Pius prædecessor voluit , non obstare , cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis , confirmationis , inno-

vationis, declarationis, voluntatis, decreti, promissionis, juramenti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo nonagesimo primo, pridie nonas Novembris, Pontificatus Nostri Anno Primo. Nihilominus quia nonnullæ pro varietate casuum contingentium successivis temporibus excitatæ fuerunt dubitationes, ac improprie forsan subsequutæ interpretationes, propterea ut hæ quoque cessent, & removeantur, congruum fore duximus, easdem literas in præsentia comprobare, innovare, & confirmare, ac verum illarum sensum exponere, & quatenus opus sit de novo decernere. Hac igitur nostra perpetuò valitura Constitutione, Motu proprio, non ad alicujus supplicationem, vel super hoc oblata Nobis petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostra, easdem prædecessorum, & specialiter præinsertas Pii V., & Innocentii IX. ac omnia in eis contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium comprobamus, confirmamus, & innovamus, easque inconcussæ, & validissimæ firmitatis robur, plenamque executionem, & effectum perpetuis etiam futuris temporibus obtinere, & ab omnibus inviolabiliter servari decernimus, præcipimus, & mandamus. Præterea ne in posterum germanus earundem Literarum sensus in dubium revocari, & a conditoris mente recedi contingat, motu, scientia, & deliberatione paribus, & de potestatis Apostolicæ plenitudine habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus consultatione matura, & singulorum auditis sententiis in nostro Consistorio secreto, ac etiam extra, oretenus, & in scriptis de eorum consilio, & assensu declaramus, prædictas Pii V. Litteras comprehendere non solum Principatus, Ducatus, Civitates, Castra, Oppida, Terras, Arces, Dominia, & loca jurisdictionales, & jurisdictionalia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ in Feudum, Vicariatum, vel alium titulum tunc concessas, & concessa, ac etiam alias aliquando, & pluries concedi solitas, & solita quocunque tempore ad Cameram Apostolicam devolutam; verum illas quoque, & illa, quæ nunquam antea in Feudum, vel alio titulo concessa, sed per Cameram, & Sedem Apostolicam immediatè possessa fuerunt, vel tunc possidebantur, prout

prout etiam felicitis recordationis Clemens VIII. Prædecessor noster suo Consistoriali decreto die xxvi. Junii anno 1592. Pontificatus illius primo declaravit, cujus sequitur tenor: Clemens VIII. Sanctissimus Dominus Noster dixit post editam per san. recordationis Pium PP. V. Sanctitatis Suae prædecessorem de Fratrum consilio Constitutionem de non alienandis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis sibi, & Apostolicæ Sedi in temporalibus mediata, & immediata subjectis, etiam ad illud usque tempus in Feudum, atque quemvis alienationis titulum dari solitis ad Sedem prædictam quomodolibet devolutis, & pro tempore devolvendis, gravissimis impositis poenis contra personas tractantes, consulentes, aut alias verba facientes de hujusmodi Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum infeudationibus, etiam sub prætextu necessitatis, & evidentis utilitatis, sive illas insinuantes, & suadentes, prout in ipsa Constitutione sub datum quarto Kal. Aprilis Pontificatus sui Anno Secundo edita, sæpius postmodum per prædecessores suos, ac novissimè per Sanctitatem Suam comprobata latius continetur piæ mem. Gregorium XIV. itidem prædecessorem suum in Consistorio secreto Romæ apud Sanctum Marcum die Veneris XIII. Septembris 1591. habito, sententiis tamen S. R. E. Cardinalium, qui tunc aderant, ac de quorum numero etiam Sanctitas Sua erat, minimè requisitis, quinimò multis eorum expressè contradicentibus, declarasse, & decrevisse, Pii prædecessoris Constitutione prædicta non prohiberi Feudum nondum devolutum quando necessitas, aut evidens, & vera Ecclesiæ utilitas postulaverit iterum infeudari, nec juramentum in ea præstitum similem casum comprehendere, ac neminem licitè jurare posse, quòd contra necessitatem, aut evidentem utilitatem Ecclesiæ sit, sicque prædictam Constitutionem intelligendam judicasse, & definivisse, itaut nemini postea, de ea aliter quàm tunc ab ipso declaratum fuit loqui, & scribere liceret, prout in eodem decreto, & declaratione plenius continetur. Verùm quia re ipsa compertum est, quod ferè omnes alienationes Terrarum, Civitatum, Oppidorum, locorum hujusmodi hæcenus factæ, ex quibus magna læsio, & imminutio patrimonii, ac existimationis S. R. E. secuta est, etiam sub prætextu, & colore veræ & evidentis necessitatis, vel utilitatis prædecessoribus Sanctitatis Suae insinuatæ fuerunt, cum tamen vix ulla necessitas recogitari possit, cui ex aliis bonis, aut redditibus, & proventibus quàm Constitu-
tione

tione prædicta alienari prohibitis subveniri nequeant, vix etiam ulla dari posset utilitas, cui non præponderet recuperatio, & realis reintegratio in Patrimonium S. R. E. earumdem Civitatum, & Locorum hucusque alienatorum, cumque huiusmodi casus absolutæ necessitatis aut veræ, & evidentis utilitatis facilius mente, atque animo concipi, & effingi, quàm usuvenire possint, multò magis expedire omnium prorsus alienationum, & investiturarum, prorogationum, & aliarum concessionum quomodocumque, & sub quibuscunque causis, & prætextibus attendendi viam omninò præcludere, quàm ob rarissimos casus, qui vix unquam contingere possunt, apertam relinquere, cumque lucrum in tempore negligere maximum quandoque sit Ecclesiæ-lucrum, utilius esse radices omnes, ex quibus huiusmodi alienationes provenire valeant penitus evellere, quam ex eo quod aliquando possit earum aliqua utilis esse, occasionem præbere, ut multæ præjudiciales, & damnosæ fiant, cui absurdo, atque incommodo ipsum Pium prædecessorem præfatum dicta Constitutione non immeritò occurrere voluisse, qui longè plures, & graviores jacturas ex multis perniciosis distractionibus sequi posse censuit, quàm utilitates ex paucissimis, si quæ unquam contingerent, fructuosæ. Proinde Sanctitas Sua habita super hoc cum Venerabilibus Fratribus S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & singulorum auditis sententiis, de eorum consilio, & unanimi assensu decretum, & declarationem superius memoratam fel. record. Gregorii XIV. tanquam destruens prædicti Pii Constitutionem, alienandique occasionem præbens, ac minimè necessariam, & desuper forsan confectas litteras, quarum omnium tenores haberi voluit pro expressis, ac ad verbum insertis, auctoritate Apostolica revocavit, abrogavit, cassavit, & annullavit, perinde ac si nunquam emanassent, declarans, dicta Constitutione prohiberi Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Feudorum, & Locorum in ea contentorum, tam quæ nunquam antea in Feudum concessa, quàm quæ aliàs sæpius etiam alienata, vel infeudata, ac postmodum devoluta, aut etiam nondum devoluta fuerunt, alienationes, infeudationes, & prorogationes, & extensiones investiturarum, Feudorum, & concessionum, etiam ex causa necessitatis, aut evidentis & veræ utilitatis factas, & faciendas, juramentum quoque super ejusdem Constitutionis observatione per Sanctitatem Suam, & Successores suos, ac S. R. E. Card. præstitum, & præstandum,

casum hunc necessitatis etiam absolutæ, & evidentis, & veræ utilitatis omnino comprehendere, nec propterea aliquid illicitum jurari, aut quod contrà necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ sit, sed quod rationi consonum, atque è re illius est, ac summopere conduci, prout eadem auctoritate declaravit, statuit, & decrevit cum clausulis, & derogationibus opportunis. Actum Romæ in Monte Quirinali die xxvi. Junii 1592. in Consistorio secreto. Pariterque declaramus sub eadem Constitutione comprehensa fuisse, & comprehendendi Principatus, Ducatus, Civitates, Castra, Oppida, Terras, Arces, Dominia, & Loca jurisdictionales, & jurisdictionalia, non tantum ad Sanctam Romanam Ecclesiam, & Sedem, & Cameram Apostolicam eo tempore devoluta, aut alio quocunque titulo quomodolibet acquisita, sed quæ post eam usque in præsentia, & in futurum successivis temporibus in perpetuum sive devolutionis, sive alio quovis titulo quomodolibet acquisita fuerant, acquirentur, salvo tamen Constitutionibus editis pro bonis confiscatis a fel. rec. Gregorio XIII. quinto idus Julii anno 1580. ejus Pontificatus Nono, & Sixti V. Kal. Julii anno 1585. ejus Pontificatus Primo, quibus cautum fuit, Ducatus, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, aliaque bona ad prædictam Sedem, & Cameram Apostolicam ratione delictorum, & confiscationum in casibus in eis statutis delata sub eadem Pii V. Constitutione super hujusmodi dominiis, & jurisdictionibus in Feudum, aut aliis non concedendis, nec alienandis edita, minimè comprehendendi; declarantes tamen illas intelligendas esse, prout intelligi decernimus, & mandamus, ut Principatus, Ducatus, Civitates, Castra, Oppida, Terræ, Arces, Loca, Dominia, Vicariatus, Gubernia, Feuda, & Loca jurisdictionalia in illis comprehensa, & ex earum dispositione confiscata, & confiscanda non subiaceant, neque subjacere debeant prædictis Litteris Pii V. pro eo tempore solum quo delinquens, seu delinquentes vixerint, & investitura, si quæ antea concessæ fuerunt, durabunt, ac personæ, seu lineæ in illis comprehensæ supererunt, & salvis etiam pactis in ipsis investituris contentis. Insuper eisdem motu, scientia, deliberatione, ac potestate declaramus, dispositionem prædicti recol. mem. Clementis VIII. in eisdem Litteris septimo Kal. Julii anno 1596. ejus Pontificatus Quinto, in quibus decrevit, Civitates, Terras, Castra, & Loca jurisdictionalia per Cameram Apostolicam in vim ejusdem Constitutionis emenda, & acquirenda, in dicta præcedenti Con-

Con-

Constitutione Pii V. per triennium a die illarum venditionis computandum, minimè comprehendi debere, ita intelligendam esse, ut statim finito dicto triennio, quatenùs eo durante non fuerit deventum ad illorum veram, propriam, & effectualem alienationem, Civitates, Castra, Terræ, & Loca prædicta ipso jure, & facto censeantur unita, & incorporata eidem Sedi, & Camera Apostolicæ, atque subiecta, & comprehensa in prædictis Pii V. Litteris, etiam nulla alia facta declaratione, acceptatione, seu decreto; itaut dictus terminus trium annorum nullo pacto suspendi, prorogari, vel aliter impediri, aut retardari possit cursus illius, neque incorporatio, comprehensio, & subiectio prædicta: & ita servandum esse decernimus, & mandamus. Postremo statuimus, ut sicut Nos præinfertas Pii V., ac Innocentii IV., & Clementis VIII. Litteras, seu decretum sub die xxvi. Junii 1592., & omnes, & singulas Constitutiones, & Decreta, tam ejusdem Clementis, quàm aliorum Pontificum prædecessorum nostrorum, quibus Civitates, Castra, Oppida, & alia Loca, & bona hujusmodi jurisdictionalia Sedi, & Camera Apostolicæ quocunque tempore unita, & incorporata; ac prædictis litteris Pii V. subiecta fuerunt, & specialiter decretum a Nobis die xx. Decembris proximè præteriti in nostro Consistorio secreto, assentientibus pariter, & approbantibus Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus factum super incorporatione, ac subiectione Ducatus Castri, & Oppidorum Roncilionis, Valerani, & aliorum omnium locorum, & bonorum jurisdictionalium, quæ a rec. me. Innocentio V. prædecessore nostro sibi, & eidem Camera Apostolicæ acquisita ex Instrumentis respectivè rogatis per Acta Bartholomæi Brunori die 7. Octobris 1649., & Francisci Lucatelli Camera Apostolicæ, & Caroli Viperæ Capitoli Notariorum die xix. Decembris ejusdem anni, ac præsentem nostram Constitutionem inviolatè servaturos promittimus, & sanctè, ac solemni more juramus, & Cardinales omnes, & singuli præsentés in eodem Consistorio nostro hodierna die, ut moris est, habito, pariter jurejurando promiserunt juxta formam, & tenorem juramenti pro observatione prædictæ Pii V. per eos antea præstiti, & ita absentes a Consistorio in eorum habitationibus, & a Curia quandocunque ad eam se contulerint, ac futuri pro tempore Cardinales in sumptione pilei, & deinde in Conclavi, ac etiam post assumptionem ad Pontificatum in manibus Cardinalis Vice-Cancellarii pariformiter promittere, & jurare debeant

beant easdem omnes, & singulas Constitutiones, & hanc nostram quantum in eis erit observare, illisque non contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus consentire, & absolutionem a juramento præstito non petere, nec oblatam, aut concessam acceptare, ac *iusjurandum hujusmodi in formula juramenti per eosdem Cardinales præstari soliti adjungi, & inferi debere*, ac contrafacientes poenam perjurii, ac perpetuæ infamiæ juris, & facti eo ipso incurrere decernimus. Præterea quod ipsi Cardinales, occurrente Sedis Apostolicæ vacatione, in Conclavi quando de observandis Litteris recol. mem. Julii Papæ II. Prædecessoris nostri super electione Romani Pontificis, & aliis Constitutionibus juramentum præstare solent, etiam de inviolabiliter observandis prædictis, ac præsentis Constitutione nostra per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & postmodum idem ad Summi Pontificatus fastigium assumptus, post ejus assumptionem hoc ipsum ad majorem cautelam promittere, ac jurare, ac deinde post coronationem suam, promissionem, & juramentum hujusmodi per litteras suas speciales harum confirmatorias reiterare debeat, quod si illud a Pontifice, quod credendum non est, recusabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Consistorio secreto, & præcipuè eorum Decanus, & capita Ordinum, apud eum omni cum instantia, & instantissimè pro præsentium observatione petere, & rogare, ac obtestari non cessent, idque ut omninò efficiat diligentissimè curare studeant, statuimus, & ordinamus. Decernentes præsentis Litteras sub quibusvis revocationibus, cassationibus, derogationibus, ac aliis contrariis dispositionibus sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis, & faciendis, minimè comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de novo concessas esse, & censerì: & ita per quoscunque Judices Ordinarios & Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Cameræ prædictæ Præsidentes, & Clericos, Causarum Palatii Apost. Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quavis causa, & instantia, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ac præsentis nostras litteras in libello quo ipsa Constitutio Pii V. Prædecessoris continetur, ac in libro

Quin-

Quinterno appellato Cancellariæ Apostolicæ describi mandamus. Non obstan. Constitutionibus, ordinationibus Apostolicis, ac Civitatum, & Locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, & aliis, quæ idem Pius prædecessor voluit non obstare, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, innovationis, declarationis voluntatis, decreti, promissionis, ac juramenti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo sexagesimo, nono Kal. Novembris, Pontificatus Nostri Anno Sexto.

✠ Ego Alexander Catholicæ Ecclesiæ Episcopus promitto, voveo, & juro.

†
† Ego Franciscus Episcopus Portuensis Cardinalis Barberinus Vice-Cancellarius, promitto, voveo, & juro.

† Ego Bernardinus Episcopus Prænestin. Card. Spada, promitto, voveo, & juro.

† Ego I. Episcopus Sabinen. Card. Sacchetti, promitto, voveo, & juro.

† Ego M. Episcopus Albanen. Cardin. Ginetti, promitto, voveo, & juro.

†

†

†

† Ego Hieronymus Tit. S. Laurentii in Lucina Presbyter Card. Columna, promitto, voveo, & juro.

† Ego Jo: Baptista Tit. S. Maria Transyberim Card. Pallottus, promitto, voveo, & juro.

†

† Ego Uldericus Tit. S. Petri ad Vincula Card. Carpinus, promitto, voveo, & juro.

† Ego

- † Ego M. Ant. Tit. S. Maria de Pace Card. Franciottus , promitto ,
voveo , & juro .
- † Ego Steph. Tit. S. Laurentii in Pane , & Perna Card. Duratius ,
promitto , voveo , & juro .
- †
- † Ego F. Vincentius Maculanus Tit. S. Clementis Card. S. Clementis ,
promitto , voveo , & juro .
- †
- †
- † Ego Hieronymus Tit. SS. Trinitatis in Monte Pincio Presb. Card.
Grimaldus , promitto , voveo , & juro .
- †
- † Ego Angelus Tit. SS. Quirici , & Juliane Presbyter Cardinalis
Gorius , promitto , voveo , & juro .
- † Ego N. Cardinalis Ludovisus M. Pœnitentiarius , promitto , vo-
veo , & juro .
- †
- † Ego Federicus S. Anastasia Presbyter Card. Sfortia , promitto , vo-
veo , & juro .
- † Ego Benedictus Tit. S. Onuphrii Card. Odescalcus , promitto , vo-
veo , & juro .
- †
- † Ego Camillus Tit. S. Petri in Monte Aureo Card. Astallius , pro-
mitto , voveo , & juro .
- †
- † Ego Aloysius Tit. Sancti Alexii Card. Homodeus , promitto , voveo ,
& juro .
- †
- † Ego Jacobus Tit. S. Marie Transpontina Presbyter Cardinalis Cor-
radus , promitto , voveo , & juro .
- † Ego Laurentius Tit. S. Chrisogoni Card. Imperialis , promitto , vo-
veo , & juro .
- † Ego Gibertus Tit. SS. Joannis , & Pauli Card. Borromæus , pro-
mitto , voveo , & juro .
- † Ego Marcellus Tit. S. Stephani in Monte Cœlio Card. Sancta Cru-
cis , promitto , voveo , & juro .
- † Ego Baccius Tit. SS. Nerei , & Achillei Card. Aldobrandinus , pro-
mitto , voveo , & juro .

† Ego

- † Ego Jo: Baptista Spada Tit. S. Marcelli Card. S. Susanna, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Franciscus Tit. S. Maria in Via Card. Albicius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Octavius Tit. S. Cecilia Card. de Aquaviva, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Flavius Tit. S. Maria de Populo Card. Chisus, promitto, voveo, & juro.
- †
- †
- † Ego Julius Tit. S. Xysti Presbyter Card. Rospigliosius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Nicolaus Tit. S. Eusebii Presbyter Card. a Balneo, promitto, voveo, & juro.
- †
- †
- † Ego F. Tit. S. Jo: Ante Portam Latinam Presb. Card. Paulutius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Sfortia Presb. Card. Pallavicinus Tit. S. Salvatoris de Lauro, promitto, voveo, & juro.
- †
- †
- †
- †
- †
- † Ego Virginius S. Maria in Via Lata Diaconus Cardinalis Ursinus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego R. Card. Diaconus S. Nicolai in Carcere Tulliano, promitto, voveo, & juro.
- †
- † Ego Paulus Æmilius S. Maria in Cosmedin Diaconus Cardinalis Rondininus, promitto, voveo, & juro.
- †
- † Ego Laurentius S. Eustachii Diaconus Cardinalis Raggius, promitto, voveo, & juro.
- †
- †

† Ego

† Ego Carolus S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Card. Carolus Barberinus, promitto, voveo, & juro.

† Ego Carolus S. Maria in Domnica Diaconus Card. Pius, promitto, voveo, & juro.

†
† Ego Decius S. Adriani Diaconus Card. Azzolinus, promitto, voveo, & juro.

†
†
† Ego Franciscus Maria SS. Viti, & Modesti Diaconus Cardinalis Mancinus, promitto, voveo, & juro.

†
†

S. Ugolinus.

V I S A

De Curia P. Ciampinus.

Loco ✕ Plumbi.

P. Ciampinus.

IN-

INDEX RERUM

Quæ in hoc Volumine continentur.

ACCESSUS fit semel in uno-
quoque Scrutinio, nec
per Accessum tollitur suf-
fragium datum in ipsomet
Scrutinio. Fol. 39.
Quando, & quomodo fiat ibid.
& latius. 68.
In Accessu plures nominare non
licet. 39. & 68.
Schedula Accessus forma qua
fit. 56.
Schedula Accessus exemplum.
58.
In Scheda Accessus scriptio-
ne præcepta observanda.
39. & 68.
Collatio Accessus cum Scrutinio
quomodo fiat. 69.
Per Accessum non receditur a
nominato in Scrutinio. 40.
AMBITUS, præsertim circa Ponti-
ficatum Romanum quàm sit
detestabilis. 19.
Pœnarum ejus innovatio. 20.
Et aggravatio. 21.
Complices hujus delicti nisi re-
velaverint, eisdem pœnis
puniuntur. 22.
ADNOTATIO Sigillorum, Signo-
rum, ac Scedularum quo-
modo fiat. 69.
ANTESCRUTINIUM quid, & quot
ejus actus. 55.

APERITIO Sigillorum, Signorum,
ac Scedularum quomodo
fiat. Fol. 38.
Et latius. 69.
CALICES duo sunt necessarii pro
Scrutinio. 65. & 66.
CAPITULA, quæ fieri solent ante
electionem, quando fieri pos-
sint. 52.
CAPSULÆ pro votis infirmorum
forma. 40. & latius 66.
CAMERARII Officium non expirat
morte PAPÆ. 10.
Ipsius, & Officialium ejus po-
testas. 28.
CARDINALES absentes ad electio-
nem PAPÆ per decem dies
expectantur. 6. & 25.
Cardinales prætextu censura-
rum non repelluntur ab ele-
ctione ROMANI PONTIFICIS
activa, vel passiva.
11. 33.
Cardinales absentes superven-
ientes, in Conclave admit-
tuntur. 7.
Cardinales in Conclavi possunt
habere duos servientes Cle-
ricos, vel Laicos.
12. & 30.
Cardinales nolentes ingredi
Conclave quam pœnam in-
currant. 7. & 26.
Car-

- Cardinales saltem in Ordine*
Diaconatus non constituti
non ferunt suffragium in ele-
ctione Romani Pontificis .
 32. & 52.
- Nisi privilegio Pontificio mu-*
niantur .
 52.
- Cardinales non convenientes ad*
Scrutinium post sonum cam-
panule quia pœna plectan-
tur .
 41.
- Decretum Pii V. de Cardinali*
habente in Sede vacante os
clausum .
 52.
- CELLÆ** *Conclavis sorte distri-*
buentur Cardinalibus .
 29. 51.
- Cortinarum usus in cellis Car-*
dinalium a Clemente VI.
permisus .
 13.
- CIBI** *Cardinalium in Conclavi*
existentium . 6 13. & 31.
- Cibos , & epulas Card. inspi-*
cere ob quam causam Præ-
lati Conclavis debeant . 31.
- COLLATIO** *Accessus cum Scrutinio*
quomodo fiat .
 69.
- Forma folii impressi habendi à*
Cardinalibus prò collatione
Accessus cum Scrutinio . 70.
- COLLEGIUM** *Cardinalium Sede va-*
cante quam jurisdictionem ,
& potestatem habeat . 10.
- Collegio Cardinalium quando*
Officiales Romana Curia ,
& Castellanus Arcis S. An-
geli obedire non teneantur .
 26.
- COMPROMISSUM.** *Electio per com-*
promissum quomodo fiat . 54.
- Electio per compromissum*
requisita .
 54.
- Compromissi exemplum .*
 fol. 54. in fine .
- Protestatio faciendæ per Com-*
promissarios ad electionem
Romani Pontificis deputa-
tos .
 54.
- COMBUSTIO** *Schedularum quando*
faciendæ .
 71.
- CONCLAVIS** *institutio . & usus .* 6.
- Si contingat, Cardinales omnes*
Conclave exire , quid agen-
dum .
 11.
- Apud Conclave habitare , vel*
morari prohibitum .
 29.
- Officialium Conclavis nume-*
rus .
 29.
- Conclave qua hora clauden-*
dum .
 51.
- Et quomodo intelligatur clau-*
sus ad effectum validitatis
electionis .
 51.
- Clausura Conclavis publicum*
debet fieri documentum . 51.
- Conclave quando ingrediantur*
Cardinales .
 52.
- Quo Ritu ingrediantur .* 51.
- Cura clausuræ Conclavis ad*
quos pertineat . 27. & 29.
- Visitatio clausuræ Conclavis*
per quos faciendæ .
 29.
- CONCLAVISTÆ** *a Cardinalibus ap-*
probandi .
 30.
- Conclavistarum recognitio quo-*
modo fiat .
 51.
- Con-*

- Conclavista egredientes Conclave, ulterius non ingrediuntur. 32.
- In Congregationibus Cardinalium Sede vacante qui proponant currentes necessitates. 32.
- CONSTITUTIO Pauli IV. contra ambientes PAPATUM impugnari non potest ut iniqua, vel illicita sub poenis, de quibus. 22.
- Constitutio Pii IV. non potest mutari per Cardinales. 33.
- Constitutionis Gregorianae causa. 36.
- Constitutionis Gregorianae transgressores quibus poenis puniantur. 40.
- Constitutio Gregoriana non potest a Cardinalibus immutari. 43.
- Constitutio Gregoriana quoties, & quando juranda. 45. & 51.
- Constitutionibus de ROMANI PONTIFICIS electione non derogatur per Constitutionem Gregorianam, nisi in expressis in ea. 45.
- CONVENTIONES, & alia similia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur. 8. 32. & 42.
- CORONATIO. Ante coronationem PAPA est verus PAPA, & habet Ecclesiae administrationem. 3.
- CURIA. Qui ad Curiam mittere, vel ire tenentur, non excusantur ob vacationem Sedis Apostolicae. 12.
- DATARI Officium expirat morte PAPE. 28.
- DECANUS Sacri Collegii ante electionem sermonem habet ad Patres. 51.
- DECRETUM Pii V. de Cardinali habente Sede vacante os clausum. 50.
- DEPOSITIO, Scedularum depositio seorsum. 65.
- DIFFERENTIA, Scedularum Scrutinii, & Accessus differentia. 55. 56. & 68.
- DISCI in quibus ponenda sunt, vel deferenda scedula. 66.
- Discus parvus necessarius pro Scrutinio Infirmorum. 66.
- DISTRICTUS. Verbum districtus positum in Decretali (ubi periculum) quid significet. 11.
- ELECTIO PAPE celeriter est celebranda. 6.
- Electio PAPE ad quos pertineret tempore Nicolai II. 2.
- Electio PAPE pendente, quando Cardinales possint se in aliis negotiis intrromittere. 6. & 26.
- Electio PAPE ubi facienda, quando PAPA moritur extra Civitatem, in qua erat Curia. 7.
- Electio per compromissum quomodo

I N D E X .

modo fiat, & ejus requisita .
37. & 54.
 Pontifices qui de Romani Pontificis electione Constitutiones ediderunt . 24.
 Cardinales in electione Romani Pontificis quomodo se erere debeant . 23. & 43.
 Electionis Romani Pontificis tres tantum forma .
37. 53. & 54.
 Electio PAPÆ non potest fieri, nisi in Conclavi, & eo clauso . 52.
 Conclave clausum quomodo intelligatur ad effectum validitatis electionis . 52.
 Electio per Scrutinium debet fieri per secreta schedularum suffragia . 37.
 Electiones eorum, qui paria suffragia obtinent, annullantur . 38. 71.
 Electio Romani Pontificis quando nulla ob non servatam formam Gregorianæ Constitutionis . 42.
 Secretum in electione Romani Pontificis servandum . 43.
 Electionis, quasi per inspirationem, Requisita .
37. & 71.
 Electionis, quasi per inspirationem, exemplum . 53.
 Suffragia, quæ quisque Cardinalis in electione obtinuit in summam redigenda . 67.
 Electio quando perfecta dica-

tur . 4. & latius 71.
 ELIGERE. Nemo potest seipsum eligere . 37. & 71.
 ELIGENS. Nomen eligentis quando aperiendum . 39. & 71.
 ELECTUS a duabus tertiis partibus Card. nulla exceptione obstante eris verus PAPA jux. c. Licet . 4.
 Electi persona si præsens sit in Conclavi, in numerum Cardinalium computatur .
38. & 71.
 Electus a duabus tertiis partibus Cardinalium præcise, an, & quando sit legitimus PAPA . 3.
 Electi in PAPAM contra formam Decreti Nicolai II. pœna .
3. 4.
 Inter plures electos, qui præferatur . 33. & 71.
 EXCOMMISSÆ super electione Romani Pontificis damnantur .
31.
 EXCOMUNICATIO. Excommunicantur Cardinales, qui contraveniunt Constitutioni Julii II. de simoniaca electione PAPÆ . 18.
 Excommunicantur Cardinales non servantes Constitutionem Gregorii XV. 43.
 EXECUTORES Constitutionis Pii IV qui sint . 43.
 Constitutionis Gregorianæ executores . 43.
 EXEQUIÆ Pontificis defuncti per novem

I N D E X.

novem dies continuos a Cardinalibus peragenda .

25. & 50.

Exequia Pontificis defuncti quando possint omitti .

25.

Exequiarum Pontificis defuncti impense .

25.

FOLIUM . Folii impressi habendi a Cardinalibus pro collatione Accessus cum Scrutinio forma .

70.

JEJUNIUM indicendum est a Prælati Ecclesiarum præ ceteri, & optima electione Romani Pontificis .

9.

IMPENSE Sede vacante quæ fieri debeant , vel possint .

27.

INFIRMI Card. , qui exierunt , possunt in Conclave reverti .

7.

Cardinales infirmi , vel valedudinarii possunt in Conclavi tres servientes habere .

32.

Infirmi Card. quomodo suffragia ferant .

40. & latius 66.

Infirmi Cardinales , qui nequeunt scribere , per alium suffragii schedulam conficere possunt .

41. & 66.

Capsula pro votis infirmorum forma .

4. & latius 66.

Infirmary sorte extrahendi , & quot .

41. & 66.

Infirmary officium .

41.

INSPIRATIO . Electionis quasi per inspirationem Requisita .

43. & 53.

Electionis quasi per inspirationem exemplum .

53.

INSERTIO Scedularum in filum .

67.

JURAMENTA inter Cardinales in negotio electionis prohibentur , & annullantur .

9.

Juramenti præstandi a Cardinalibus in suffragiis ferendis forma .

38. & 65.

LITTERÆ ad eos , qui sunt in Conclavi clauso , vel è contra ad eos , qui sunt extra , prohibentur .

6. & 31.

MAGISTRI Cæremoniarum possunt habere unum servientem in Conclavi .

51.

MISSA de Spiritu Sancto quando , & ubi , & per quem Cardinalem celebranda .

25. sed latius . 50.

NOMEN eligentis quando aperiendum .

39. & 71.

NUMERUS Scedularum si non respondeat numero Card. quid agendum .

40. 67.

NUMERATIO Scedularum quomodo fiat .

40. & 67.

Numeratio suffragiorum quomodo fiat .

69.

NULLITAS . Electio Romani Pontificis quando nulla ob non servatam formam Gregoriana Constitutionis .

42.

NUNCII ad eos , qui sunt in Conclavi clauso , vel è contra ad eos , qui sunt extra , prohibentur .

6. & 31.

ORA-

ORATIO pro futuri Pontificis electione rectè, & ritè peragenda quando, & per quem habenda. 50.

Orationes indicenda sunt a Prelatis Ecclesiarum pro celeri & optima electione Romani Pontificis. 9.

PACTA, & alia similia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur. 8. & 32.

PAPA superstite, eoque inconsulto de futuri Pontificis electione tractari non potest sub penis, de quibus. 1. & 19.

Complicibus in tractatu de futuri Pontificis electione vivente PAPA, & eo inconsulto, si revelaverint, præmium, & impunitas datur. 2. 22.

PATENA necessaria pro Scrutinio. 65.

POENITENTIARIORUM officium non expirat morte PAPÆ. 10.

Eorum potestas. 25.

PERMIXTIO Scedularum quomodo fiat. 67.

POSTSCRUTINIUM quid, & ejus actus. 68.

PRÆPARATIO Scedularum quomodo fiat per Cæremoniarios Clericos. 55.

PROTESTATIO facienda per Compromissarios ad electionem Romani Pontificis deputatos. 55.

PROMISSIONES etiam juramento firmata prohibentur circa electionem Romani Pontificis. 8. & 32.

PUBLICATIO Scrutinii quomodo fiat. 67.

RECOGNITIO Scrutinii quomodo fiat. 71.

RECOGNITORES revelantes secretum in officio suo exercendo cognitum, quomodo puniantur. 41.

Recognitores quot, quomodo, & quando extrahendi. 41. & latius. 71.

SCHEDULE Accessus forma qua fit. 58.

Schedule Accessus exemplum. 58.

In Schedule Accessus scriptione præcepta observanda. 37. & latius. 61.

Schedule delatio quomodo fiat. 65.

Scedularum combustio quando facienda. 67. & latius 71.

Schedule complicatio quomodo fiat. 38. & 65.

Schedule complicata exemplum. 64.

Scedularum depositio seorsum. 65.

Schedule in Calicem quomodo mittantur. 65.

Scedularum insertio in filum. 67.

Scedularum numeratio quomodo fiat. 40. & 67.

Sche-

I N D E X.

<i>Schedularum numero non respondente numero Cardinalium quid agendum.</i>		<i>Accessu quomodo fiat secundum Gregorianam Constitutionem.</i>	39.
	40. 67.	<i>Scrutinium propriè dictum, quid sit, & quot ejus actus.</i>	55.
<i>Schedula obsignatio quomodo fiat.</i>	65.	<i>Patena necessaria pro Scrutinio.</i>	65.
<i>Schedularum permixtio quomodo fiat.</i>	67.	<i>Discus parvus necessarius pro Scrutinio infirmorum.</i>	65.
<i>Schedularum preparatio quomodo fiat per Cereemoniariorum Clericos.</i>	55.	<i>Scrutinii publicatio quomodo fiat.</i>	67.
<i>Schedularum pro suffragiis ferendis forma qua, & quid contineant.</i>	38. & 55.	<i>Collatio Accessus cum Scrutinio quomodo fiat.</i>	69.
<i>Schedularum scriptio quomodo fiat.</i>	38. & 55.	<i>Scrutinium fit bis in die, mane, & vespere.</i>	41.
<i>Schedula scripta exemplum.</i>	55. & 61.	<i>Semel in uno Scrutinio accedere licet.</i>	40.
<i>Schedularum Scrutinii, & Accessus tergum quid contineat.</i>	57.	SCRUTATORES quot, & quomodo extrahendi.	61.
<i>Ejus exemplum.</i>	58.	<i>Scrutatores revelantes secretum in officio suo exercendo cognitum, quomodo puniantur.</i>	41.
<i>Schedularum Scrutinii, & Accessus differentia.</i>	60.	<i>Per Scrutatores quomodo suffragia examinanda.</i>	69.
<i>Schedula Scrutinii forma, qua fit.</i>	57.	<i>Monitio ad Scrutatores in collatione Accessus cum Scrutinio facienda.</i>	70.
<i>Schedula Scrutinii exemplum.</i>	57.	SECRETARIUS Sacri Collegii Cardinalium potest in Conclavi habere unum servientem.	51.
SCRUTINIUM. Plures in uno Scrutinio nominare non licet.	38.	SECRETUM in electione Romani Pontificis servandum.	43.
<i>Cardinales non convenientes ad Scrutinium post sonum Campanule qua poena plebuntur.</i>	40.	<i>Secretum servare tenetur qui scribit schedulam pro infirmo Cardinali.</i>	41.
<i>Scrutinium quando reiterandum.</i>	67.		SIGIL.
<i>Scrutinium simplex, vel cum</i>			

I N D E X.

SIGILLORUM, signorum, ac schedularum aperitio quomodo fiat. 49. & latius. 69.
Sigillorum, & signorum adnotatio quomodo fiat. 69.
SIGNA ad eos, qui sunt in Conclavi clauso, vel è contrà ad eos, qui sunt extra, prohibentur. 6.
Signa, & alia similia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur. 8. & 32.
SIGNATURA. Cardinalium, & Praetorum Signatura gratia, & iustitia potestas expirat morte PAPÆ. 31.
SIMONIA. Simoniaci PAPÆ electio est nulla. 14.
Simoniaci electi in PAPAM poenæ. 14.
Simoniaci electus habetur pro Hæresiarca. 15.
Simoniaci electio non convalidatur per actus, de quibus. 15.
Simoniaci electus non est obediendus. 15.
Contra simoniaci electum potest implorari brachium saculare. 16.
Eligentes PAPAM per simoniam quibus poenis plectantur. 16.
Complices simoniaci electionis PAPÆ quibus poenis puniuntur. 17.
Obligaciones, & sponsiones simoniaci intervenientes in

electione PAPÆ annullantur. 17.

Cardinales non complices simoniaci electionis PAPÆ alium possunt eligere, & Concilium convocare. 17.

SUFFRAGIUM. Accessus non tollit suffragium datum in Scrutinio. 17.

Suffragia quomodo per Scrutatores examinentur. 39.

Numeratio suffragiorum quomodo fiat. 71.

Suffragia, quæ quisque Cardinalis in electione obtinuit, in summam redigenda. 38.

Suffragiorum publicatio est necessaria. 37.

Electiões eorum, qui paria suffragia obtinuerunt annullantur. 37.

TERRITORIUM. Verbum Territorium positum in decretali (ubi periculum) quid significet. 11.

VACATIO SEDIS. Qui ad Curiam mittere, vel ire tenentur, non excusantur ob vacationem Sedis Apostolicæ. 11.

VALETUDINARIUS. Cardinales infirmi, vel valetudinarii possunt in Conclavi tres servientes habere. 30.

VESTES Cardinalium in Conclavi quæ sint. 52.

VISITATIO clausuræ Conclavis per quos facienda. 30.

F I N I S I N D I C I S.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
DOMINI

INNOCENTII PAPÆ XII. CONSTITUTIO MODERATORIA

*Donationum , & Distributionis reddituum ecclesiasticorum in
Consanguineos , vel Affines ROMANI PONTIFICIS , seu eorum
loco adlectos , ac præscribens cautelas servandas
circa signaturas earum gratiarum , quæ
aliquando egrotante Romano Pontifice
per Concessum fieri dicuntur .*

INNOCENTIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam .

ROMANUM decet Pontificem , tanquam fidelem ser-
vum , & prudentem , quem constituit Dominus su-
per familiam suam , in Ecclesiæ Catholicæ conspe-
ctu actum suum ita ordinare , ut ipse quidem in die-
bus suis placeat Deo , & inveniatur justus , fiatque
forma gregis ex animo , & bonus sit Christi odor in omni loco ;
Cæteri verò Antistites , & Ecclesiarum Prælati in partem sollicitudi-
nis , cujus ei commissa est plenitudo , vocati , aliique Christifide-
les , quos curæ suæ divinitus creditos in visceribus paternæ gerit
charitatis ejus exemplo , atque præceptis caduca Mundi hujus de-
spi-

spicere, carnisque, & sanguinis laqueos effugere, ac de bonis, & rebus ecclesiasticis juxta æquitatis, & justitiæ leges disponere, & spiritualium remigio alarum ad cœlestia contendere, atque evolare auxiliante Domino condiscant. Hinc ad ea Sacrorum Canonum instituta, quæ Episcopis, ne bonis, & redditibus Ecclesiæ Consanguineos suos augere studeant, interdicunt, considerationis nostræ aciem convertentes, eam Nobis in suprema B. Petri Apostolorum Principis, cui caro, & sanguis non revelavit, Sede constitutis, ab ipso Pontificatus Nostri primordio servandam, proposuimus, & hætenus Deo adjuvante servare studuimus disciplinam, ut in bonorum, & reddituum ad hanc Sanctam Sedem, & Cameram nostram Apostolicam spectantium distributione Justitiæ, atque Prudentiæ leges, & regulas accuratè custodientes, summam meritum, nullam autem carnis, & sanguinis, aut cujuscumque humani affectus rationem haberemus. Et licet in Dei misericordia speremus, tales nobis successuros Romanos Pontifices, qui non minùs in hac parte, quàm in reliquis munus suum impleant, & Ecclesiam universam spiritualium aromatum odore perfundant; nihilominus ea, quæ Nobis licere non patimur, aliis indicare, salubremque in Sancta Romana Ecclesia omnium Ecclesiarum Matre, & Magistra circa præmissa normam, & legem constituere, atque stabilire decrevimus.

Habita igitur super his cum Venerabilibus Fratribus Nostri ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione maturata, ac de illorum consilio pariter & assensu, ad Omnipotentis Dei gloriam, Apostolicæ Sedis honorem, ac Antistitem, Prælatorum, aliorumque Ecclesiasticorum ædificationem, & bonum exemplum, hac nostra perpetuò valitura Constitutione statuimus, atque decernimus, salutarem hanc de cætero in dicta Sancta Romana Ecclesia servari rationem, atque disciplinam, ut nec a Nobis, nec ab ullo Romanorum Pontificum Successorum nostrorum ad favorem nostrorum, sive suorum respectivè Fratrum, Nepotum, aliorumque quorumcumque Consanguineorum, seu Affinium, sive illorum, quos in locum Nepotum, aliorumque Consanguineorum per cooptationem in familiam, aut aliter adlegi, seu adscisci contigerit, de bonis, pecuniis, Locis Montium vacabilium, & non vacabilium, Officiis venalibus, illorumque pretio, cre-

credit, redditibus, rebus, & juribus quibuscumque ad Sedem, & Cameram præfatas quovis modo spectantibus, vel quancumque spectaturis, etiam ex emolumentis Datarie, Cancellarie Apostolicæ, Secretariæ Brevium, Spoliorum Ecclesiasticorum, & quarumcunque Palatii Apostolici portionum, seu distributionum provenientibus, liberalitatis, & donationis, aliove quovis gratuito, seu lucrativo titulo directè, vel indirectè etiam servitiorum, & meritorum, quæ tamen talia non sint, ut ex lege justitiæ eam exigant remunerationem, aliove quolibet colore, seu prætextu, sive etiam super veraniorum servitiorum, & meritorum rationem ullo modo impostetur disponatur.

Quod si Fratres, Nepotes, Consanguinei, vel Affines, seu illorum loco adlecti, sive adsciti præfati inopiâ laboraverint, poterit Romanus Pontifex pro tempore existens pro timorata sua conscientia illorum paupertatem eodem omninò modo sublevare, quo Pauperum extraneorum inopiâ subvenire fas est.

Ne autem, quod directè prohibetur, indirectè permittatur, magnorum stipendiorum, seu honorariorum nonnullis Sedis prædictæ Officiis, seu muneribus, quæ Consanguineis, vel Affinibus, seu adlectis, vel adscitis præfatis concedi, ut plurimum consueverunt, assignatorum ratione, stipendia, provisiones, sive salaria, & honoraria, & alia quomodolibet nuncupari solita emolumenta quæcunque, quæ antehac per Cameram prædictam in Civitate Avenionensi, Comitatu Vennaysino Nostri in spiritualibus, & temporalibus Vicario Generali, ac in illis, & vicinis quinque Provinciis ejusdem Sedis de Latere Legato præstari, & solvi plerumque solita, & consueta fuerunt: Superintendentis verò Generalis Negotiorum Sedis Apostolicæ, nec non totius Militiæ, tam equestris, quàm pedestris Status nostri Ecclesiastici Gubernatoris, & Capitanei Generalis; itidemque classis, & Triremium Pontificiarum Præfecti, illiusque, & illarum Commissarii, & Locumtenentis Generalis, Arciumque, & Turrium ad Littora Maris tam Adriatici, quàm Tyrreni existentium Superintendentis Generalis, Præfecti quoque Generalis utriusque Custodiar

4
diæ Corporis Romani Pontificis, ejusque Locumtenentis Generalis, item Cappellani Arcis Sancti Angeli de Urbe, Gubernatoris, ut aliàs deputabatur, Civitatis Beneventanæ, cujus tamen Gubernium ad instar aliorum prædicti nostri Status, prout in præsentiarum servatur, remaneat, & Arcis Beneventanæ Præfecti; Item Gubernatoris Oppidi Nostri Civitatis Vetulæ, ac demum Perusinæ, Anconitanæ, & novæ Asculanæ respectivè Arcium Præfecti, seu Castellani, Officia, & munera ipsa cum omnibus, & singulis illorum, & cujuslibet eorum juribus, prærogativis, stipendiis, salariis, & emolumentis quibuscumque perpetuò supprimimus, & abolemus, illaque deinceps quomodocumque, & quandocumque renovari prohibemus, nec cuiquam de cætero assignari, & præstari, seu concedi, & conferri respectivè volumus, atque decernimus. Quod si pro rerum qualitate, temporumque contingentia, manifesta urgensque necessitas munera, seu Officia militaria hujusmodi, vel aliqua ex eis de novo institui exegerit, Viros ad illa assumi volumus, & mandamus strenuos, & fideles, eximia virtute præstantes, reique militaris apprime peritos, & in illa diuturno, ac probato usu exercitatos, quibus Romanus Pontifex pro tempore existens secundum datam sibi a Domino sapientiam pro ratione laboris, industriae atque periculù, competentia, & congruentia stipendia assignabit.

Porro si Nostri, Successorumque Nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium Fratres, Nepotes, & alii quicunque Consanguinei, seu Affines, sive veri, sive, ut præfertur, adlecti, & adsciti, vitam ecclesiasticam adlegerint, ac Ecclesiarum, & Monasteriorum, aliorumque Beneficiorum, & Officiorum ecclesiasticorum, ac annuarum pensionum super eorum fructibus consecutionis capaces fuerint, eam in reddituum, & proventuum ecclesiasticorum distributione eis faciendi servari volumus moderationem, ut nonnisi juxtà eorum merita, & non ultra, congruam pro gradus, vel dignitatis, quem, vel quam in Ecclesia obtinuerint, nullo ad consanguinitatem, affinitatem, seu adlectionem ergà Romanum Pontificem habito respectu, sustentationem, ejusmodi redditus,

5

ditus, & proventus Ecclesiastici eis distribuuntur, quo custodita in omnibus ecclesiasticæ disciplinæ, atque Justitiæ distributiivæ regula, nemini relinquatur conquerendi, vel obloquendi occasio, sed ecclesiastica stipendia ministrantibus in Ecclesia Dei æqua lance pro uniuscujusque merito assignentur.

Quoad illos autem ex Fratribus, Nepotibus, aliisque Consanguineis, seu Affinibus Romanorum Pontificum pro tempore existentium præfatorum, sive veris, sive, ut præfertur, adlectis, & adscitis, quos eximiis eorum ita exigentibus meritis ad sublimem Cardinalatus dignitatem assumi contigerit, eam quoque de cætero servari volumus moderationem, ut Ecclesiæ, Monasteria, Commendæ, aliave cujusvis generis beneficia, & Officia ecclesiastica, ac pensiones annuæ super illorum fructibus unicuique eorumdem respectivè conferenda, commendanda, & concedenda, ac reservandæ, & assignandæ, verum valorem annum duodecim millium scutorum monetæ Romanæ, computatis insimul beneficiorum, & Officiorum quibuscumque fructibus, & pensionum quantitatibus, in totum non excedant: in ea tamen taxatione non comprehendantur emolumenta Officiorum ejusdem Apostolicæ Sedis, & Romanæ Curie S. R. E. Cardinalibus demandari, seu concedi solitorum, aliorumque munerum, quæ ipsis non ad vitam, vel in perpetuum, sed ad tempus, seu beneplacitum Romani Pontificis pro tempore existentis demandata, seu concessa fuerint. Declarantes, quod deinceps præfati, qui vitam ecclesiasticam elegerint, seu ad sublimem Cardinalatus dignitatem fuerint assumpti, quoscumque Titulos fructuum reservationibus gravatos, sive præventivas, vel eventitias pensiones ultrà moderationem, ut supra, respectivè præscriptam, nullatenus assequi valeant.

Quod si forsan (quod absit) modus circa præmissa sic congruenter, salubriterque præscriptus in posterum excedatur, curæ erit Romanis Pontificibus successoribus, donationes gratuitas, seu lucrativas dispositiones, excessivas subventiones, munerum, & Officiorum, seu illorum stipendiorum, & emolumentorum concessionem, ac reddituum, & proventuum ecclesiasticorum distributiones, nec non collationes, Commendas, concessiones,

siones, reservationes, & assignationes, aliaque præmissa contra, vel ultrà modum, ut præfertur, præscriptum, factas, seu facta rescindere, & revocare, & in nihilum redigere, ac ut præfertur, donata, elargita, concessa, collata, commendata, reservata, & assignata a Consanguineis, & Affinibus, sive veris, sive adlectis, & adscitis præfatis, eorumque hæredibus, & Successoribus respectivè etiam manu Regia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine vindicare, & auferre, ac Camera Apostolicæ applicare, & incorporare, aliisque respectivè conferre, commendare, concedere, & assignare, ac aliàs desuper opportunè providere, seu disponere.

Quia verò ægrotante Romano Pontifice nonnunquam contigit, ut Signaturæ gratiarum, quæ per Concessum fieri dicuntur, modum illum excederent, quem ipse Romanus Pontifex, dum bene valebat, servare consueverat: statuimus, atque decernimus, ut ii quibus ejusmodi Signaturas per Concessum a Romano Pontifice ægrotante etiam per Chirographum speciale manu ipsius Romani Pontificis subscriptum, vel aliàs quomodo-cumque committi contigerit, cujuscumque status, gradus, ordinis, & dignitatis fuerint, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, nullas hujusmodi gratias signare, vel expedire valeant, nisi fuerint ad illas adhibiti duo ejusdem S. R. E. Cardinales, qui unà cum Signatore præfato coram ipsomet Romano Pontifice, eas concedente, ac expediri mandante, earumdem Gratiarum supplicationibus, sive minutis, aut chirographis, aliisque concessionum scripturis subscribant, alioquin quidquid secus actum, signatum, gestumve fuerit, nullum, irritum, & invalidum, nulliusque sit roboris, vel momenti, & qui huic saluberrimæ sanctioni contravenerint, ab ipso Romano Pontifice sanitati restituto, vel ejus Successoribus condignis poenis puniantur.

Ut autem præmissa omnia, & singula perpetuò, & inviolabiliter observentur, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, ut sicut ejusdem S. R. E. Cardinales in Romana Curia præsentibus, hanc Constitutionem, quantum in eis erit, observare, illique non contravenire, nec ullis contrasacramentibus etiam Romanis Pontificibus consentire, nec absolutionem a juramento prælitato petere, nec oblatam, aut concessam acceptare,

pro-

promiserunt , & jurarunt , idem quoque per absentes ab eadem Curia dictæ S. R. E. Cardinales quandocunque ad eam advenerint , ac per futuros Cardinales in assumptione Pilei promitti , & jurari debeat , promissoque , & juramentum hujusmodi in formula juramenti per eosdem Cardinales præstari soliti adjungatur , & adscribatur . Occurrente autem quandocunque ejusdem Apostolicæ Sedis vacatione iidem Cardinales in Conclavi , quando de observandis felicis recordationis Prædecessorum nostrorum Julii Papæ II. super electione Romani Pontificis , Pii Papæ V. nè Civitates , & Loca S. R. E. infeudentur , & Sixti Papæ V. de pecuniis in Arce S. Angeli positis inde non amovendis , aliisque nonnullis Constitutionibus Apostolicis juramentum præstare solent , etiam de præsentì Constitutione per quemlibet eorum , qui in Romanum Pontificem electus fuerit , inviolabiliter observanda , & postmodum ipse ad supremi Apostolatus Officium assumptus , post assumptionem , hujusmodi hoc ipsum promittere , & jurare debeat , servatis etiam aliis omnibus , & singulis illis , quæ circa juramentum hujusmodi in præfata Sixti prædecessoris Constitutione anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo octuagesimo sexto , undecimo Kalendas Maii Pontificatus sui Anno Primo edita præscribuntur .

Has quoque nostras Litteras in libellum redigi , & post prædictas Julii , Pii , & Sixti , quæ in Conclavi legi solent , aliorumque Prædecessorum nostrorum Constitutiones adjungi , & in Quinterno Cancellariæ nostræ Apostolicæ unà cum aliis Constitutionibus Apostolicis adscribi , & ad valvas Ecclesiæ Lateranensis , Basilicæ Principis Apostolorum , dictæque Cancellariæ , & in Acie Campi Floræ de Urbe publicari , ipsarumque præsentium Litterarum transumptis , seu exemplis etiam impressis , manu alicujus Notarii publici subscriptis , & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis , eamdem prorsus fidem tam in judicio , quàm extra illud ubique haberi volumus , quæ iisdem præsentibus haberetur , si forent exhibitæ , vel offensæ .

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum Constitutionis , Suppressionis , Abolitionis , Taxationis , Statutorum , Decretorum , Voluntatum , & Mandati infringere ,
vel

vel ei ausu temerario contraire . Si quis autem hoc attentare præsumpserit , indignationem Omnipotentis Dei , ac Beatorum Petri , & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum . Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo nonagesimo secundo , decimo Kal. Julii Pontificatus Nostri Anno Primo .

✠ Ego Innocentius Catholicæ Ecclesiæ
Episcopus , promitto , voveo , &
juro .

† Ego Alderanus Episcopus Ostiensis Cardinalis Cybo , promitto , voveo , & juro .

†
† Ego Jacobus Episcopus Tusculanus Cardinalis Franconus , promitto , voveo , & juro .

† Ego P. Episcopus Prænestinus Cardin. ac Alterius S. R. E. Camerarius , promitto , voveo , & juro .

†
†
† Ego F. Tit. S. Prætextæ Presbyter Cardinalis Maidalchini , promitto , voveo , & juro .

† Ego Carolus Tit. S. Laurentii in Lucina Presb. Card. Barberinus , promitto , voveo , & juro .

†
†
†
† Ego Nicolaus Tit. S. Callixti Presbyter Card. Acciajulus , promitto , voveo , & juro .

† Ego Gaspar Tit. S. Mariæ Transyberim Presb. Card. Carpineus , promitto , voveo , & juro .

† Ego Cesar Tit. SS. Trinitatis in Monte Pincio Presbyter Cardinalis Desires , promitto , voveo , & juro .

†
†

† Ego

- † Ego Franciscus Tit. S. Matthæi in Merulana Presbyter Cardinalis Nerlius , promitto , voveo , & juro .
- † Ego Hieronymus Tit. S. Sylvestri de Capite Presb. Card. Casanate , promitto , voveo , & juro .
- † Ego Galeatius Tit. SS. Quirici , & Julittæ Presb. Card. Marefcot- tus , promitto , voveo , & juro .
- † Ego Fabritius Tit. S. Chrysogoni Presb. Cardinalis Spada , pro- mitto , voveo , & juro .
- † Ego P. Thomas Howardus Tit. S. M. super Minervam Presbyter Card. de Norfolcia , promitto , voveo , & juro .
- † Ego Jo: Baptista Tit. S. Cecilia Presb. Card. Spinula , promitto , voveo , & juro .
- †
- †
- †
- † Ego Fr. Laurentius Basilica SS. XII. Apostolorum Presbyter Card. de Laureæ , promitto , voveo , & juro .
- † Ego Jacobus Tit. S. Mariæ de Aracæli Presb. Card. de Angelis , promitto , voveo , & juro .
- †
- †
- †
- † Ego M. Antonius Barbadicus Tit. S. Susanna Presbyter Cardinalis S. Susanna , promitto , voveo , & juro .
- †
- †
- †
- † Ego Joannes Tit. S. Petri in Monte Aureo Presb. Card. de Goeffen. promitto , voveo , & juro .
- †
- † Ego P. M. Tit. S. Marcelli Presbyter Cardinalis Petruccius , pro- mitto , voveo , & juro .
- †
- †
- †
- † Ego Joseph Saenz Tit. S. Balbina Presb. Card. de Aguirre , pro- mitto , voveo , & juro .

† Ego

† Ego Leander Tit. SS. Nerei, & Achillei Presb. Cardinalis Collorius Major Pœnitentiarius, promitto, voveo, & juro.

† Ego Fortunatus Tit. SS. Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis Carafa, promitto, voveo, & juro.

† Ego Bandinus Tit. S. Pancratii Presb. Card. Panciaticus, promitto, voveo, & juro.

†

† Ego Ferdinandus Tit. S. Clementis Presb. Card. de Abdua, promitto, voveo, & juro.

† Ego Tuffanus Tit. S. Agnetis extra Mœnia Presbyter Card. de Janſon Forbin, promitto, voveo, & juro.

† Ego Jo: Baptista Tit. S. Laurentii in Pane, & Perna Presb. Card. Rubinus, promitto, voveo, & juro.

†

† Ego Jo: B. Tit. S. Anastasia Presb. Cardinalis Costagutus, promitto, voveo, & juro.

†

†

†

†

†

†

† Ego Urb. S. Maria in Via Lata Diaconus Cardinalis Sacchetti, promitto, voveo, & juro.

†

†

†

† Ego Fulvius SS. Cosma, & Damiani Diaconus Cardinalis Astallis, promitto, voveo, & juro.

†

†

† Ego Petrus S. Laurentii in Damaso Diaconus Cardinalis Otthobonus S. R. E. Vice-Cancellarius, promitto, voveo, & juro.

† Ego C. S. Maria in Cosmedin Diaconus Cardinalis Bichius, promitto, voveo, & juro.

†

† Ego

- † *Ego Aloysius S. Maria in Porticu Diaconus Cardinalis Homodeus ,
promitto , voveo , & juro .*
- † *Ego Joannes Franciscus S. Adriani Diaconus Card. Albanus , pro-
mitto , voveo , & juro .*
- † *Ego Franciscus S. Angeli in Foro Piscium Diaconus Card. Barberi-
nius , promitto , voveo , & juro .*
- † *Ego Laurentius S. Maria in Aquiro Diaconus Cardinalis de Alte-
riis , promitto , voveo , & juro .*

B. Card. Pro-Datarius . J. F. Card. Albanus .

V I S A

De Curia J. Sacripantes .

Loco ✠ Plumbi .

D. Ciampinus .

Registrata in Segretaria Brevium .

*Anno a Nativitate D. Nostri JESU CHRISTI millesimo sexcentesimo no-
nagesimo secundo , Indiétione decimaquinta , die verò vigesima octa-
va Junii , Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris , &
D. Nostri D. INNOCENTII Divina Providentia PAPÆ XII. anno pri-
mo , supradicta Constitutio affixa , & publicata fuit ad valvas Ec-
clesiæ Sancti Joannis Lateranensis , Basilicæ Principis Apostolorum ,
& Cancellariæ Apostolicæ , in Acie Campi Floræ , & in aliis locis
solitis , & consuetis Urbis per me Andream Dominicum Simon-
cellum ejusdem Sanctissimi Domini Nostri PAPÆ Curforem .*

Agapitus de Magistris Curforum Magister .

R I F O R M A

D E L L E S P E S E

*Solite farfi in tempo di Sede vacante,
e per il Conclave.*

REVERENDISSIMO CARDINAL PALUZZO ALTIERI
NOSTRO CAMERLENGO.

VENDO Noi fino dal principio del nostro Pontificato applicato l'animo al sollievo della nostra Camera, & alla riforma di molte spese eccessive, e superflue, e considerato particolarmente, che la san. mem. di Clemente IX., Clemente X., & Innocenzo XI. Nostri predecessori per rimediare a varj abusi circa le spese solite farfi nella Sede vacante, avevano istituita una Congregazione particolare di Cardinali, e Prelati sopra la riforma di quelle, e che se bene detta Congregazione erano stati fatti diversi decreti, ad ogni modo la detta riforma non era mai rimasta perfezionata; però Noi conosciuta la necessità di perfezionarla, ordinassimo a Voi, che con il parere di alcuni Prelati, & altre Persone informate vedessimo di ridurla a perfezione, & avendoci poi riferito, che dopo essersi questa nuova Congregazione unita più, e più volte, e dopo aver maturamente esaminato tanto i Decreti fatti dalle passate Congregazioni, quanto tutte le altre cose necessarie a considerarsi, abbia stabilito diversi ordini, e Decreti con i quali si dia in gran parte rimedio a detti abusi, e disordini, del tenore infra scritto, cioè = Restrictus resolutionum, & Decretorum factorum in Congregationibus habitis coram Eminentissimo Domino Cardinali Camerario super reformatione expensarum Conclavis, & Sedis vacantis. Cum aliàs fuisset resolutum, quòd fieret ab aliquo Architecto Modulus fixus, & uniformis pro Mole funebri, sive Catafal-

b

cho

cho Summi Pontificis non excedens in omnibus, & per omnia valorem scutorum duorum millium, cum hoc, quod elapsis diebus exequalibus omnia illius stilia, & lignamina remanere deberent sub dominio, & dispositione ejusdem Architecti, approbatus fuit Modulus, & partitus propositus a Mathia de Rubeis, juxta Plantam, de qua in folio signato litt. A., sed fuit addita declaratio, quod intrà summam dictorum scutorum 2000. intelligantur comprehensa scuta centum quinquaginta solvenda Capitulo Sancti Petri causâ, & occasione ejusdem Catafalchi. Secundò, fuerunt approbata decreta aliàs facta circa reformationem distributionis Cerarum, & Candelarum, quam dictum fuit in posterum faciendam esse Personis, & in quantitate contenta in notula signata litt. B. . Tertio, & quia tempore Sedis vacantis Officialibus deputatis ab Eminentissimo Cardinali Camerario consuevit fieri per Cameram Apostolicam certa distributio Pannorum lugubrium, & pecuniarum, hinc Eminentissimus Cardinalis de Alteriis ad præfens Camerarius ad sublevandum publicum ærarium ultrò, ac sponte sua se obtulit reformatum tertiam partem dictorum Officialium, itaut pro dicta tertia parte reformata, & deleta nullas omnino in posterum Reverenda Camera subire debeat expensas. Quartò, quoad alios Officiales Populi Romani non habentes eorum officia titulo oneroso resolutum fuit, dictam distributionem non esse in futurum faciendam, nisi Personis descriptis in lista litt. C. . Quintò, resolutum fuit, quod stationes Militum etiam Helveticorum, & Sabellorum fieri solitâ tam in Platea, & Palatio Divi Petri, quàm ex utroque latere Pontis Sancti Angeli, reliquique Cancelli per universam Civitatem Leoninam reformari debeant modo, & forma præscriptis in folio dato à D. Columnello Julio Cerruto signato litt. D. ; quodque à Ministris Cameralibus fieri procuretur anticipatus partitus cum aliquo idoneo Mercatore sub obligatione reaccipiendi eadem lignamina, ad quorum custodiam teneantur Duces eorundem Militum, sub poena reficiendi de proprio omnia damna. Sextò, & quoad plumba inservientia pro aquis, & Fontibus Conclavis dictum pariter fuit, ea esse conservanda ad beneficium Cameræ, quodque onus illorum conservationis, & custodiæ dari debeant Duci Militum Sabellorum, sub eadem poena reficiendi de proprio omnia damna. Septimò, resolutum fuit, quod loco Prandii die quolibet fieri

fieri soliti pro Ill^lms Clericis Cam. Apost. augeantur scuta centum quolibet mense Gubernatori Conclavis ultrà solitam provisionem, scutorum ducentorum, quodque nullæ aliæ expensæ fiant, tam per Sacrum Palatium, quàm per Cameram Apostolicam in retentione Officialium pro dictis Prandiis DD. Clericorum. Octavò, quòd Illust^lissimi DD. Clerici deputati ad custodiam Sacri Palatii, durante vacatione Sedis nullam Regaliam, sed emolumentum quodcumque recipere debeant causâ, & occasione ejusdem custodiæ. Nondò, quòd scuta centum duodecim cum dimidio singulis decem diebus durante vacatione Sedis per Reverendam Cameram subministrari solita tam Senatori, quàm Conservatoribus, & Priori Populi Romani pro custodia Militum, in posterum ampliùs non subministrantur, sed tam Senator, quàm Conservatores, & Prior contenti sint assignamento aliorum scutorum centum dictis singulis decem diebus eis dari solito, cum quo teneantur etiam dictæ eorum custodiæ prospicere, & satisfacere. Decimò, quòd provisiones dari solitæ Capitibus Regionum Urbis, & Ripæ, Procuratori Fiscali, quatuor Marefciallis, & Baroncello dictorum Conservatorum, reformentur pro medietate. Undecimò, quòd provisiones infrascriptorum Officialium Conclavis reformentur, ut infrà: Aromatarius a scutis 60. ad scuta 40. quolibet mense. Duo Substituti illius a scutis 20. ad 15. Quatuor Barbitonfores duo à scutis 40. ad scuta 30. alii duo à scutis 36. ad scuta 20. Architectus à scutis 20. ad scuta 12. Faber murarius à scutis 12. ad scuta 9. Faber lignarius à scutis 12, ad scuta 9. Duodecimò, quod omnes recognitiones extraordinariæ in pecunia auctæ post Conclave Alexandri Septimi, ut in lista litt. E., in posterum tollantur, reservato arbitrio Emin^lissimo Camerario usque ad scuta 100. erogan. inter Personas sibi benevolas per totum Sedis vacantis tempus. Decimotertiò, quòd omnia Panna lanea, lineæ, serica, & alia cujusvis qualitatis inservientia pro Baldacchinis, Altaribus, Porteriis, Stratis, Cortinis, Spalleriis, & similibus conservari debeant pro Floreria Apostolica, & de illis Sacrista, ac Magistri Cæremoniarum teneantur reddere rationem. Decimoquartò, quoad quantitatem, & qualitatem Pannorum linorum inservientium pro Altaribus utriusque Cappellæ dictum fuit, posse deputari aliquem ex Emin^lissimis Cardinalibus, qui dignetur superintendere, ne fiant, tam circa prædicta, quàm

circa alia supellectilia Cappellæ expensæ excessivæ . Decimoquinto, quòd onus custodiendi Cellas tam Cardinalis ad Papatum promoti, quàm Cardinalium absentium pertineat ad omnes Conclavistas, & quod in casum illarum expoliationis, sive in parte, sive in totum, ultrà poenam excommunicationis majoris soli Summo Pontifici reservatam, aliasque poenas per Reos incurrendas, damnum illarum defalcari debeat ex donativo scutorum decem millium auri per novum Pontificem eisdem Conclavistis dari solito = Noi avendo letto, e sentito de verbo ad verbum detti Decreti, riputandogli giusti, e necessarij per il sollievo della nostra Camera, abbiamo risoluto di approvarli, e di ordinare, che in avvenire debbano eseguirsi, & inviolabilmente osservarsi; che però di nostro Moto proprio, certa scienza, e pienezza della nostra potestà, avendo nel presente nostro Chirografo per espresso il tenore della Bolla di Pio IV, sopra la riforma delle spese del Conclave, e Sede vacante, le Bolle, e Costituzioni Apostoliche circa le facultà del Card. Camerlengo in tempo della medema Sede vacante, l'indulti, e privilegj conceduti al nostro Popolo Romano, & a qualsivoglia Offizio, & Ufficiale del medemo etiam in limine erectionis; il solito sin qui praticato, li Decreti, e risoluzioni delle Congregazioni, & ogni altra cosa necessaria ad esprimersi, ordiniamo a Voi, che per l'avvenire facciate intieramente adempire tutte le cose, che sono tanto espressamente, che virtualmente, e consecutivamente contenute nelle sopradette risoluzioni, e Decreti, & ogni una di esse in particolare, dando Voi esecuzione a tutte quelle, che appartengono alla vostra Carica, e facendo, che dalli Ufficiali della nostra Camera, e del nostro Sagro Palazzo si eseguischino tutte le altre, che appartengono al loro Ministerio, dandogli Noi a quest' effetto tutta quella autorità, e facultà che bisogna per la pronta, & intiera esecuzione di tutte le cose sudette, e loro emergenti, e dependenti in amplissima forma, e sopra tutte le medeme cose farete ordini, e mandati, riformarete Rolli, rinovarete Tabelle, publicarete Editti, e prenderete tutte quelle provisioni, che stimarete necessarie, & opportune, perchè così è mente, e volontà nostra espressa. Volendo, e decretando, che il presente nostro Chirografo ammesso, e registrato in Camera alla forma delle Costituzioni Apostoliche, e tutto ciò, che in esecuzione di esso farete, vaglia, & abbia il suo pieno effetto.

effetto, e vigore, non ostante qualsivoglia Costituzione, & ordinazione Apostolica, che disponesse in contrario, e non ostante l'uso praticato anche per lungo tempo dalla nostra Camera nelli Conclavi, e Sedi vacanti passate, ancorche fosse stato approvato da qualsivoglia Ordinazione Apostolica; volendo ancora, che così, e non altrimenti sempre in ogni tempo futuro si debba giudicare tanto da Voi, quanto da tutti gli altri Tribunali, Camerali, dalla Sagra Rota, e qualsivoglia altri Giudici Ordinarij, e Delegati, ed anco Legati a Latere, togliendoli Noi ogni facoltà di giudicare in contrario, irritando, & annullando sino d'ora tutto quello, e quanto si giudicasse, e facesse contro il presente nostro Chirografo, non ostanti le Regole della nostra Cancelleria, e qualsivoglia altre Costituzioni, & Ordinazioni Apostoliche nostre, e de' nostri Predecessori, Leggi, Statuti, usi, stili, consuetudini, & ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole, avendo qui il tenore per espresso di parola in parola a sufficienza per questa volta solamente deroghiamo.

Dato nel Nostro Palazzo Apostolico di Monte Cavallo questo dì 29. Novembre 1690.

ALEXANDER PAPA OCTAVUS.

Foglio segnato lettera A.

Altezze della Machina.

Li quattro Candelabri, che saranno alle quattro cantonate della Machina saranno alti l'uno dal pavimento della Chiesa fino la cima di essi circa palmi 94.

La Machina di mezzo sarà alta dal pavimento della Chiesa fino la cima del Regno circa palmi 83.

Divisioni delle misure, e tinte.

Il primo Zoccolo sarà alto palmi $2\frac{1}{4}$, questo si fingerà di bigio antico.

Sodo sopra detto Zoccolo, dove sarà l'Iscrizione per fianco della scalinata sarà alto palmi 9, si fingerà di marmo paonazzo con lettere gialle sbattimentate di scuro.

Dado

Dado sopra che giunge al piano, e cima della scalinata alto palmi due, questo si fingerà di giallo antico.

Piedestallo, sopra dove sono l'Arme, questo si fingerà di pietra porta santa, con l'Arme finte d'oro, e sarà alto palmi 11.

Il Candelabro sopra sarà alto dalla cima di detto Piedestallo fino la cima di esso Candelabro palmi settanta, l'anima di mezzo di esso sarà tutta intagliata, e scorniciata di chiaro, e oscuro, e tutti li riporti di Cornocopj, & altri intagli si faranno finti di oro.

La Machina di mezzo. Il primo Piedistallo, che sarà formato con numero otto Cartelloni, e quattro iscrizioni, si farà tutto finto di giallo antico, e le quattro iscrizioni si fingeranno di lapiflazzoli con lettere di oro, e detto Piedestallo sarà alto palmi 23.

Le otto Urnette a forma di face ardente si faranno finte di metallo, e saranno alte l'una palmi sette.

Il piede sotto l'urna, e anco in corpo della medema con cornice sopra, tutto si fingerà di verde antico con li riporti dell' intagli sopra tutti d'oro, e il tutto sarà alto palmi 22., e larga ad ogni faccia palmi 23.

Il sodo, dove sono li Putti con medaglia si farà di giallo antico; Putti finti di marmo, e medemamente il Ritratto, che anderà nella medaglia, e detto sodo sarà alto palmi 10.

Il rimanente, dove va la Coltra, sarà alto fino la cima del Regno circa palmi 15. & il Regno con Stole si farà di Oro.

Nel disegno si sono segnati solo due Candelabri, ad effetto di non confondere il medemo disegno, e poter godere il contorno della Machina di mezzo, che è il principale dell' Opera &c.

E detta Machina deve risiedere nel mezzo di quattro Candelabri, e nel mezzo delle quattro scalinate, le quali saliranno al piano, dove poserà detta Machina &c.

Mattia de Rossi.

Gregorio Binetti Computista.

Foglio segnato lettera B.

*Nota di quello importano l'infrastrate partite di Cera ,
che si dovrà distribuire , e consumare in occasione
dell' Esequie , che si faranno per il defonto Pon-
tefice, riformato secondo le risoluzioni fatte
dalla Congregazione deputata.*

Due Candelotti per accendere al Cristo , mentre
Sua Santità stà in transito —————lib. 4.

Una Torcia per accendere al Corpo doppio morto,
& altre trenta per accompagnarlo a S. Pietro di libre
sei l'una ridotte a libre cinque —————lib. 155.

Candelotti num. 6. di libre tre per l'Altare nella
Cappella di Sisto —————lib. 18.

Torcie num. 30. di libre cinque per tenere intorno
al Corpo in detta Cappella —————lib. 150.

Per accompagnare il Corpo dalla Cappella di Sisto
nella Chiesa di S. Pietro al Capitolo di detta Chiesa si
daranno Torcie num. 106. , cioè alli Signori Canonici
di libre quattro l'una , alli Benefiziati , e Cappellani
Innocenziani di libre tre , alli Chierici Benefiziati di
libre due, & al rimanente del Coro di libra una —lib. 310.

Alli Canonici di S. Pietro per due mute da mettere
attorno il Corpo nella Cappella del Santissimo nu. 48.
Torcie di lib. 4. comprese sei per la notte, quando suc-
ceda la Sede vacante d'Estate, ma succedendo d'Inver-
no si diano sole 24. per una muta, e n. 6. per la notte-l. 120.

Dodici Candele per l'Altare del SSmo di l. una—l. 12.

Sei Candele per cantare il Responforio di l. una—l. 6.

^{onda}
^{1750.} Torcie num. 48. per mettere intorno al Corpo di
libre quattro, come sopra, conforme si dice nel primo
giorno —————lib. 120.

¹⁷⁵⁰
^{1750.} Torcie num. 48. per mettere intorno al Corpo di
libre quattro, come sopra, conforme si dice nel primo,
e secondo giorno —————lib. 120.

Torcie n. 20. di lib. 4. per mettere alla Cappella de'
Signo-

Signori Cardinali a libbre 80. il giorno, importano per nove giorni ————— lib. 720.

Torcie num. 2. di libbre 4., e num. 6. Candelotti di libbra una per accendere al Santissimo. Altri sei Candelotti di libbre 3. per l'Altare delli Apostoli, e num. 64. Candele di libbra mezza per l'Altari della Chiesa, e Sagrestia, in tutto libbre 55. il giorno, per giorni nove importano ————— lib. 495.

Torcie num. 6. di libbre 5. per le Balaustrate, per giorni nove importano ————— lib. 270.

Torcie num. 4. di lib. 4. per l'Elevazione si diano solamente ogni trè giorni, e per giorni nove importano — lib. 60.

Candelotti num. 6. di libbre 3. per l'Altare del Coro, e num. 2. per la Credenza, in tutto lib. 24. il giorno, per giorni nove importano ————— lib. 216.

Otto Candele di libbra una per l'Altare della Cappella: num. 6. Candele di oncie quattro alli Chierici per accendere li Altari, num. 4. di libbra una per accendere ai Signori Cardinali, in tutto lib. 14. il giorno, per giorni nove importano ————— lib. 126.

Alli Chierici, e Sottochierici per la distribuzione in comune lib. 9. il giorno, per nove giorni importano — lib. 81.

Torcie num. 40. di libbre 4. per li Signori Cardinali, e num. 40. Candele di libbra una per li Caudatarii, più, e meno, secondo intervengano ogni giorno, dovendosi dare solamente alli presenti all'Essequie in S. Pietro, si è considerato poter essere un giorno per l'altro detto nu. di 40., e queste a lib. 200. il giorno, per giorni nove importano — lib. 1800.

Candelotti num. 76. di libbre due per li Vescovi, e Prelati, & altri Candelotti num. 21. simili per li Chierici, e Camerali, più, e meno, secondo intervengono, dovendosi dare solamente a quelli, che si trovano presenti all'Essequie in S. Pietro, e per li soli giorni, che interveranno per numero 50. trà Vescovi, e Prelati, e num. 21. per li Camerali un giorno per l'altro sono in tutto lib. 142. il giorno, che per giorni nove importano ————— lib. 1278.

Numero trentacinque Candele per num. 35. Cavalleggeri di oncie quattro, e due simili per li Forieri, altri n. 2.

Can-

Candelotti di libre 2. alli Capitani, e num. 2. di libra una all'Alfieri, & alli Trombetti candele num. 6. di lib. una; in tutto lib. 47. il giorno, per giorni nove importano—lib. 226.

Num. 10. Candelotti di lib. 2. per li Segretarj di Camera, num. 27. di libra una per li Sostituti, num. 54. di libra mezza per li Giovani, e Novizj, dovranno pigliare dalla distribuzione della Cera, che si fa al Popolo solo nelli tre giorni ultimi, che si farà detta distribuzione —lib.

La distribuzione delle Cere al Popolo dovrà farsi nelli tre ultimi giorni solamente, con l'assistenza di qualche Ministro nella quantità di lib. 300. il giorno, dalle quali si dovranno levare prima le lib. 74. per li Segretarj di Camera, Sostituti, e Novizj, come si è detto di sopra —lib. 900.

La Cera per il Catafalco per li ultimi tre giorni si crede possa bastare lib. 1000. il giorno —lib. 3000.

La Cera solita distribuirsi a' Signori Camerali, Prelati, Ministri del Palazzo Apostolico, & altri con mandati del Signor Cardinal Camerlengo, e Bollettini stampati sottoscritti dal Decano de' Segretarj di Camera, non dovrà eccedere la quantità di libre 3385., come dalla lista, che si dà in calce —lib. 3385.

La distribuzione da farsi alli Servitori delli Eminentissimi Signori Cardinali, al Decano, e Servitori del PAPA defonto dovrà esser di libre 126. il giorno, cioè al Decano, e Servitori del PAPA morto libre sei il giorno, & alli Servitori delli Eminentissimi Cardinali, che si troveranno presenti in Roma prima della clausura del Conclave a ragione di libre tre per Cardinale, che per num. 40. Cardinali, quali verisimilmente si crede potranno in detti giorni essere in Roma, importa altre libre 120. il giorno, che fanno in tutto le dette libre 126. il giorno, che per giorni nove importano —lib. 1134.

—lib. 14706.

Lista delle Cere, che si devono distribuire a' Signori Camerali Prelati, Ministri del Palazzo Apostolico, & altri comandati dell' Eminentiss. Signor Cardinal Camerlengo, e Bollettini Stampati, che si fanno con ordine del Deputato, e Decano de' Segretarj di Camera, e riformate secondo le risoluzioni fatte dalla Congregazione deputata.

All' Illustrissimi Signori Chierici di Camera, e per loro a Monsignor Illustrissimo Decano con mandato dell' Eminentissimo Camerlengo Cera bianca coperta di Cera gialla — lib. 535.

A Monsignor Illustriss. Tesoriere con ordine del Deputato, e Decano de' Segretarj di Camera — lib. 60.

A Monsignor Illustrissimo Maggiordomo di Nostro Signore — lib. 10.

A Monsig. Assistente nella Cappella Pontificia — lib. 15.

All' Illustrissimi Signori Prelati, e Votanti di Segnatura, Accoliti della Cappella Pontificia — lib. 120.

All' Illustrissimi Monsignori Suddiaconi — lib. 31.

Al Commissario del Conclave — lib. 10.

A Monsignor Sottosommista — lib. 10.

All' Auditore dell' Eminentissimo Camerlengo — lib. 50.

Alli Signori Maestri di Cerimonie — lib. 181.

Alli Bussolanti — lib. 54.

Alli Camerieri extra — lib. 54.

Alli Scudieri — lib. 54.

Alli Chierici, ovvero Musici della Cappella Pontificia, Custodi, & altri Ministri — lib. 270.

Al Segretario del Sagro Collegio — lib. 24.

A Monsignor Sagrista — lib. 22.

Al Segretario del Collegio dell' Ill^{mi} Signori Chierici di Camera — lib. 15.

Alli Auditori de' Signori Chierici di Camera — lib. 144.

Al Cappellano della Camera — lib. 10.

Al Collegio de' Segretarj di Camera — lib. 142.

Al Collegio de' Curfori in due partite — lib. 200.

Alli tre Computisti della Camera — lib. 75.

Alli

	23	32
Alli Maestri Ostiari di Virga rubea	lib.	62.
All' Auditore di Monsignor Tesoriere	lib.	20.
Alli Mazzieri di Nostro Signore	lib.	135.
Al Sostituto di Monsignor Commissario della Camera	lib.	9.
Al Sollecitatore della Camera	lib.	4.
Alli sei Cappellani comuni	lib.	40.
Al Sotto Sagrista	lib.	9.
Alli quattro Cappellani Innocenziani	lib.	18.
Alli tredici Penitenzieri di S. Pietro	lib.	63.
Alli Accoliti, e Sopranumerarj della Sagristia di S. Pietro	lib.	56.
Al Capitano d'Alabardieri di Monsignor Governatore di Borgo, e Cancelliere	lib.	30.
Alli Alabardieri di Monsignor Governatore	lib.	30.
Al Provveditore del Conclave	lib.	12.
Al Custode del Sigillo del Signor Cardinal Camerlingo	lib.	4.
Al Custode della Camera	lib.	10.
Al Decano de' Trombetti de' Cavallegieri	lib.	12.
Al Mastro di Casa di Palazzo	lib.	10.
Al Computista di Palazzo	lib.	10.
Alli Scopatori segreti di Nostro Signore	lib.	12.
Al Bottiglier segreto di Nostro Signore	lib.	10.
Al Credenzier segreto di Nostro Signore	lib.	10.
Al Dispensiere del Palazzo Apostolico	lib.	10.
Al Cantinier segreto di Palazzo	lib.	10.
Al Dispensier del Pane di Palazzo	lib.	10.
Al Soprastante alle Lettiche di Nostro Signore	lib.	6.
Alli Sediari della Famiglia vecchia di Nostro Signore	lib.	6.
Al Capitano della Guardia de' Svizzeri	lib.	18.
Alli Officiali della Guardia de' Svizzeri	lib.	72.
Alli Soldati della Guardia Svizzera	lib.	554.
Al Pro Computista del Sacro Collegio	lib.	4.
Al Chierico Nazionale	lib.	4.
Al Collettor Generale della Camera	lib.	15.

Lista delle Cere , che si devono distribuire a' Signori Camerali Prelati , Ministri del Palazzo Apostolico , & altri con mandati dell' Eminentiss. Signor Cardinal Camerlengo , e Bollettini Stampati , che si fanno con ordine del Deputato , e Decano de' Segretarj di Camera , e riformate secondo le risoluzioni fatte dalla Congregazione deputata .

All' Illustrissimi Signori Chierici di Camera , e per loro a Monsignor Illustrissimo Decano con mandato dell' Eminentissimo Camerlengo Cera bianca coperta di Cera gialla	—lib.	535.
A Monsignor Illustriss. Tesoriere con ordine del Deputato , e Decano de' Segretarj di Camera	—lib.	60.
A Monsignor Illustrissimo Maggiordomo di Nostro Signore	—lib.	10.
A Monfig. Assistente nella Cappella Pontificia	—lib.	15.
All' Illustrissimi Signori Prelati , e Votanti di Segnatura, Accoliti della Cappella Pontificia	—lib.	120.
All' Illustrissimi Monsignori Suddiaconi	—lib.	31.
Al Commissario del Conclave	—lib.	10.
A Monsignor Sottosommista	—lib.	10.
All' Auditore dell' Eminentissimo Camerlengo	—lib.	50.
Alli Signori Maestri di Cerimonie	—lib.	181.
Alli Buffolanti	—lib.	54.
Alli Camerieri extra	—lib.	54.
Alli Scudieri	—lib.	54.
Alli Chierici , ovvero Musici della Cappella Pontificia , Custodi , & altri Ministri	—lib.	270.
Al Segretario del Sagro Collegio	—lib.	24.
A Monsignor Sagrista	—lib.	22.
Al Segretario del Collegio dell' Ill ^{mi} Signori Chierici di Camera	—lib.	15.
Alli Auditori de' Signori Chierici di Camera	—lib.	144.
Al Cappellano della Camera	—lib.	10.
Al Collegio de' Segretarj di Camera	—lib.	142.
Al Collegio de' Cursori in due partite	—lib.	200.
Alli tre Computisti della Camera	—lib.	75.
Alli		

	23	10
Alli Maestri Ostiti di Virga rubea	lib.	62.
All' Auditore di Monsignor Tesoriere	lib.	20.
Alli Mazzieri di Nostro Signore	lib.	135.
Al Sostituto di Monsignor Commissario della Camera	lib.	9.
Al Sollecitatore della Camera	lib.	4.
Alli sei Cappellani comuni	lib.	40.
Al Sotto Sagrista	lib.	9.
Alli quattro Cappellani Innocenziani	lib.	18.
Alli tredici Penitenzieri di S. Pietro	lib.	63.
Alli Accoliti, e Sopranumerarj della Sagristia di S. Pietro	lib.	56.
Al Capitano d'Alabardieri di Monsignor Governatore di Borgo, e Cancelliere	lib.	30.
Alli Alabardieri di Monsignor Governatore	lib.	30.
Al Proveditore del Conclave	lib.	12.
Al Custode del Sigillo del Signor Cardinal Camerlingo	lib.	4.
Al Custode della Camera	lib.	10.
Al Decano de' Trombetti de' Cavallegieri	lib.	12.
Al Mastro di Casa di Palazzo	lib.	10.
Al Computista di Palazzo	lib.	10.
Alli Scopatori segreti di Nostro Signore	lib.	12.
Al Bottiglier segreto di Nostro Signore	lib.	10.
Al Credenzier segreto di Nostro Signore	lib.	10.
Al Dispensiere del Palazzo Apostolico	lib.	10.
Al Cantinier segreto di Palazzo	lib.	10.
Al Dispensier del Pane di Palazzo	lib.	10.
Al Soprastante alle Lettiche di Nostro Signore	lib.	6.
Alli Sediari della Famiglia vecchia di Nostro Signore	lib.	6.
Al Capitano della Guardia de' Svizzeri	lib.	18.
Alli Officiali della Guardia de' Svizzeri	lib.	72.
Alli Soldati della Guardia Svizzera	lib.	554.
Al Pro Computista del Sacro Collegio	lib.	4.
Al Chierico Nazionale	lib.	4.
Al Collettor Generale della Camera	lib.	15.

Allo Speciale del Palazzo Apostolico per lui, e per li tre		
Giovani assistenti nella Speziaria nella distribuzione delle Cere	— lib.	18.
Al Pesatore della Cera in Speziaria	— lib.	6.
	— lib.	3385.

Georgius Binetti Computista.

Foglio segnato lettera C.

*Uffiziali del Popolo Romano, alli quali si dovrà distribuire
il Panno della prima sorte di scudi sette, e mezzo
la canna da pagarsi al prezzo stabilito
nel Decreto del Sagro Collegio
in calce.*

	Prima sorta :	
Senatore di Roma	— can.	4.
Signori Conservatori	— can.	12.
Confaloniere	— can.	4.
Caporioni num. 14.	— can.	56.
Cancellieri num. 2.	— can.	8.
Avvocato del Popolo Romano	— can.	4.
Procuratore Fiscale	— can.	4.
Due Scriba Senatus	— can.	8.
Scrittore de' Signori Conservatori	— can.	4.
Segretario de' Signori Conservatori	— can.	4.
Agente de' Conservatori	— can.	4.
Computista de' Conservatori	— can.	4.
Notaro delli Conservatori	— can.	8.
Mastri di Strada num. 2.	— can.	8.
Marescialli quattro di Tratta	— can.	16.
Pacieri due di Tratta	— can.	8.
Riformatori dello Studio num. 4.	— can.	16.
Sindici del Popolo Romano	— can.	8.
Assessore de' Mastri di Strada	— can.	4.
Archivisti num. 2.	— can.	8.
	Aste,	

Aste , e Mazze

Camerlengo della Camera di Roma	— can.	4.
Camerlengo di Ripa	— can.	4.
Capitano dell' Appellazione	— can.	4.
Computista di Porzioni	— can.	4.
Computista dello Studio	— can.	4.
Computista della Gabella della carne	— can.	4.
Consoli de' Bovattieri	— can.	16.
Conservatore dell' Antichità	— can.	4.
Commisarij dell' Agricoltura num. 4.	— can.	16.
Commisarij dell' Abbondanza num. 4.	— can.	12.
Curatori , e Revisori delle mura num. 4.	— can.	16.
Custode de Porzioni	— can.	4.
Custode della Statua di Paolo Terzo	— can.	3.
Custode della Cloaca Massima	— can.	4.
Deputati alla Distribuzione del Panno num. 3.	— can.	8.
Difensori dell' Acque delle Marane num. 2.	— can.	8.
Depositaro delle porzioni del Popolo Romano	— can.	4.
Depositaro Maggiore	— can.	4.
Doganieri dello Studio	— can.	4.
Doganieri di Ripa , e Ripetta	— can.	4.
Doganieri della Grafia	— can.	4.
Doganieri delle Merci	— can.	4.
Doganieri delle Pecore	— can.	4.
Doganieri del Sale a grosso	— can.	4.
Doganieri del Sale a minuto	— can.	4.
Primo Collaterale	— can.	4.
Secondo Collaterale	— can.	3.
Giudice Criminale di Campidoglio	— can.	3.
Lettore de' Conservatori	— can.	4.
Mastro Massaro	— can.	4.
Mastro della Zecca	— can.	3.
Maresciallo Sopranumerario	— can.	4.
Maresciallo de' Mastri di Strada	— can.	3.
Notaro del Cardinal Camerlengo	— can.	4.
Notaro Maggiore della Camera di Roma	— can.	4.
Protonotaro di Campidoglio	— can.	4.

Notaro de' Provifori	— can.	4.
Notaro dell' Appellazione	— can.	3.
Notaro dello Studio	— can.	4.
Notaro delli Commiffarj	— can.	3.
Rincontro Generale del Popolo Romano	— can.	4.
Prefetto delle Mura delli Edificj publici	— can.	4.
Prepofto dello Studio	— can.	4.
Provifori delle Mura num. 2.	— can.	6.
Prefetto delli Bottini dell'Acqua Felice	— can.	4.
Procurator de' Poveri	— can.	3.
Rettore dello Studio	— can.	4.
Segretario del Cardinal Camerlengo	— can.	4.
Sindici della Depositaria dello Studio	— can.	6.
Scudieri di onore num. 4.	— can.	16.
Sopraftante della Zeccha	— can.	3.
Scrittore del Popolo Romano	— can.	4.
Sottituto dello Scrittore de' Signori Confervatori	— can.	4.
Taffatori delle Cafe num. 2.	— can.	3.
	— can.	470.

*Offiziali, a i quali fi dovrà distribuire il Panno della feconda
forta di feudi cinque, e baj. 50. la canna da pagarfi
alla forma del Decreto in calce.*

Seconda sorta

Affagiatori della Zeccha	— can.	3.
Bidello dello Studio num. 2.	— can.	6.
Cappellano de' Confervatori	— can.	3.
Cappellano delle Carceri di Campidoglio	— can.	3.
Camerlenghi della Fefla di Teftaccio num. 2.	— can.	6.
Caffiere del Sale a groffo	— can.	3.
Caffiere del Sale a minuto	— can.	3.
Computifta del Sale a groffo	— can.	3.
Computifta del Sale a minuto	— can.	3.
Commiffario della Fefla di Teftaccio, & Agone	— can.	3.
Commiffario Generale della Fonte di Trejo	— can.	6.
Commiffarj di Trejo num. 4.	— can.	12.
Commiffario delle Porte	— can.	3.
	Cu-	

Custode della Statua di Paolo Terzo	—can.	3.
Custode, e Revifore delle misure di Campidoglio nu. 2.	—can.	6.
Custode delle nove Statue	—can.	3.
Custodi della Statua di Gregorio XIII. num. 2.	—can.	3.
Custode delle Cloache	—can.	3.
Depositarj delli Denari straordinarj de' Conservatori	—can.	3.
Ostiarj della Porta dell' Affettamento num. 3.	—can.	9.
Maltri Giustizieri num. 2.	—can.	6.
Maistro delle Mosse	—can.	3.
Misuratore del Sale a grosso num. 2.	—can.	6.
Misuratore del Sale a minuto	—can.	3.
Misuratore, e Custode delle misure della Salara	—can.	3.
Notarj de' Caporioni in Sede vacante num. 14.	—can.	42.
Notaro delli Sindici delli Officiali	—can.	3.
Notaro delli Mastri Giustizieri	—can.	3.
Notaro delli Mastri di Strada	—can.	3.
Notaro del Gabellier Maggiore	—can.	3.
Notaro delli Bovattieri	—can.	3.
Notaro del Camerlengo di Ripa	—can.	3.
Notaro del Doganiere di Ripa, e Ripetta	—can.	3.
Notaro del Doganiere della Grafia	—can.	3.
Notaro del Doganiere delle Merci	—can.	3.
Notaro delli Commiffarj dell' Agricoltura	—can.	3.
Notaro della Zecca	—can.	3.
Notaro degl'atti pendenti, e Notaro degl'atti della		
Camera di Roma	—can.	3.
Notaro delli Sindici del Depositario dello Studio	—can.	3.
Notaro del Doganiere del Sale a grosso	—can.	3.
Notaro del Doganiere del Sale a minuto	—can.	3.
Portatore della Spada	—can.	3.
Portatore della Cappa	—can.	3.
Portatore dell'Anello	—can.	3.
Portinari della seconda Porta num. 2.	—can.	6.
Revifori del Palazzo de' Conservatori	—can.	3.
Rincontro della Gabella dello Studio	—can.	3.
Sindici delli Officiali numero due	—can.	6.
Segretario del Monte dello Studio	—can.	3.
	So-	

Sopraffante delle Mura
Tubatori numero quattro

—can.	3.
—can.	12.
<hr/>	
—can.	240.

Uffiziali , a i quali fi dovrà diftribuire il Panno della terza forte di fcudi quattro , e mezzo la Canna , da pagarfi alla forma del Decreto in calce .

	Terza forte
Banditori numero quattro	—can. 12.
Bollatori de' Cavalli	—can. 3.
Cuftodi de' Cavalli per tenerli , e legarli	—can. 3.
Cuftode delle Carceri	—can. 3.
Contestabili , o Mafiro di cafa de' Confervatori , e Fedeli, Coco , e Guattari	—can. 51.
Moderatore dell'Orologio di Campidoglio	—can. 3.
Mandatarj di Campidoglio numero quattordici	—can. 42.
Mandataro di Ripa	—can. 3.
Sonatore della Campana di Campidoglio	—can. 3.
	<hr/>
	—can. 123.

DECRETUM.

M Iſeratione Divina Epifcopi , Presbyteri , & Diaconi Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales Reverendiſſimo in Chriſto Patri , & D.D. Palutio Tituli SS. Apoſtolorum Cardinali de Alteriis S. R. E. Camerario . Reverendiſſime in Chriſto Patre Domino Frater , & Collega noſter chariſſime ſalutem , & ſinceram in Domino charitatem . Cum nos hodie in Congregatione noſtra unà cum Dominatione Veſtra Reverendiſſima decreverimus , quòd Panni , qui occasione Sedis vacantis hucusque fuerunt ſoluti , ad rationem videlicet ſcutorum ſeptem , & ob. 50. pro qualibet Canna , in poſterum ſcut. 6. , & ob. 50. Illi verò , qui ſcuta quinque , & ob. 50. ſcuta quatuor , & ob. 75. Illi autem , qui ſcuta quatuor , & ob. 50. ſcuta tria ob. 90. moneræ reſpectivè ſolvantur iis , quibus debentur abſque aliqua diminutione Sacræ Rotæ Auditoribus , & Came-

29

ra Apostolicæ Clericis, ac Cameralibus exceptis. Ideò committimus Dominationi Vestræ Reverendissimæ, ut hoc nostrum Decretum exequatur, & exequi curetur, quod ratum habebimus. & ex nunc habemus. Datum Romæ in Congregatione nostrâ sub sigillis trium nostrorum in ordine Priorum die 25. Junii 1676. Sede Apostolica vacante. Loco Sigilli. Loco Sigilli. Loco Sigilli.

Guida Passionis Sacri Collegii Secretarius.

Foglio segnato lettera D.

Il Colonello Giulio Cerruti Ingegniere della Reverenda Camera avendo diligentemente osservate tutte le misure de i Casoni, che sono stati fatti nelle Sedi vacanti di Alessandro VII., Clemente IX. Clemente X., & Innocenzo XI. per servizio delle Soldatesche, è di parere, che in avvenire si debba dare una regola fissa alle dette misure, acciò detti Casoni si faccino di una stabile, & uniforme larghezza, e lunghezza, come in appresso.

E cominciando da quello del Signor Principe Savelli nella Piazza di S. Pietro vicino la scalinata, si dovrà fare longo palmi 80., e largo palmi 40.

Quello de' Soldati di Leva in mezzo la detta Piazza si dovrà fare longo palmi 100., e largo palmi 50.

Quello de' Tedeschi dentro lo steccato si dovrà fare longo palmi 50., e largo palmi 25.

Quello de' Bombardieri dovrà farsi longo palmi 25., e largo palmi 20.

Il recinto, o sia Mignano sopra il Portico di S. Pietro, che conduce all'Appartamento del Signor Principe Savelli, dovrà farsi longo palmi 84., e largo palmi 10. e non più.

Il Casone nell'imboccatura del Ponte S. Angelo nella Piazza dell'Altoviti dovrà farsi longo palmi 40., e largo palmi 50.

Il Casone dall'altra parte del Ponte verso Borgo dovrà farsi longo palmi 40., e largo palmi 30.

I Rastelli, o Cancellate non devono essere più di due, cioè uno nel principio, e l'altro nel fine del Ponte.

Si

Si dovrà stabilire anticipatamente da' Signori Ministri Camera-
li il partito con un Magazziniero, o Falegname a prezzi giusti, per
non doverli ridurre all'angustia della Sede vacante, essendosi rico-
nosciuti li prezzi de' legnami presi nelle passate occasioni molto al-
terati, & esorbitanti, e nel partito da farsi dovrà convenirsi di re-
stituire i medesimi legnami al Mercante, o Falegname, con la qual
condizione si verrà ad avanzare la metà delle spese.

Et a questo effetto doveranno pubblicarsi Bandi penali, perche
niuno ardisca toccar detti legnami, ma che debbano conservarsi a
benefizio della Camera.

Et il simile potrà farsi anco rispetto al Muratore per li Mattoni,
che servono per la clausura del Conclave, e collo Stagnaro per li
condotti di piombo, che portano l'acqua per uso del medemo
Conclave.

Gregorio Binetti Computista.

Foglio segnato lettera E.

Spese di ricognizioni date a diversi, che si trovano aggiunte dopo
la Sede vacante di Alessandro VII., le quali sono state levate, e
riservato l'arbitrio per la distribuzione di soli scudi cento all'
Eminentissimo Signor Cardinal Camerlengo.

A jutante del Segretario del Sagro Collegio per ricognizio- ne	_____sc.	40.
Sotto Sagrista per ricognizione	_____sc.	30.
Servitori delli Maestri di Cerimonie per ricognizione	_____sc.	20.
Proveditore del Conclave per ricognizione	_____sc.	100.
Confessore del Conclave per ricognizione	_____sc.	30.
Alli ultimi Maestri di Cerimonie per ricognizione in due volte	_____sc.	
Al Muratore per ricognizione	_____sc.	
Al Falegname per ricognizione	_____sc.	
Erezione del Patibolo	_____sc.	
Spesa per il Patibolo fatto per mettere nella Piazza di San Pietro	_____sc.	
		Gio-

Giovanni Catani per ricognizione	_____	31	
Sagrista per ricognizione	_____	sc.	100.
Servitori del Sagrista per il Vestiario	_____	sc.	25.

Gregorio Binetti Computista.

Die 24. Januarii 1691.

Chirographum , & folia subscripta fuerunt in plena Camera Apostolica ad effectum registrandi exhibita , & præsentata , & huiusmodi registratura commissa Illustris. , & Reverendis. D. Maphæo Farsetto Cameræ Apostolicæ Clerico ; Deinde die 29. ejusdem mensis ad relationem prædicti Illustris. , & Reverendis. D. Farsetti , citato Illustris. Domino Andrea Alberetto Fiscii Procuratore Generali admissa , & registrata fuerunt in libro currenti Signaturarum Sanctissimi Domini Nostri Alexandri Octavi .

Astulphus Galloppus Rev. Cam. Apost. Secr. Canc.

SAN-

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
DOMINI

CLEMENTIS

DIVINA PROVIDENTIA

P A P Æ XII.

CONSTITUTIO

Diversas continens ordinationes pro bona
directione Conclavis , ac rerum
Sede Apostolica vacante
agendarum .

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam .

POSTOLATUS Officium, quod inscrutabilis divinæ sapientiæ, atque clementiæ Altitudo humilitati nostræ, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, committere dignata est, postulat, ut non præsentia tantum spectantes, sed futura quoque prospicientes, in iis etiam, quæ post resolutionis nostræ diem, consummatumque a Nobis mortalis hujus peregrinationis cursum eventura sunt, per opportunas, Deique gloriæ, ac Ecclesiæ utilitati consentaneas leges dirigendis, atque ordinandis, Pastoralis sollicitudinis nostræ partes interponamus, sicut omnibus diutinæ considerationis trutinâ perpenſis in Domino expedire arbitramur.

Sanè plurimi prædecessores Nostri, & præsertim recolenda
mem.

mem. Symmachus ; Nicolaus II. , Alexander III. , Gregorius X. , Clemens V. , Clemens VI. , Julius II. , Paulus IV. , Pius IV. , Gregorius XV. , ac Urbanus VIII. probè intelligentes quanti ponderis , & momenti sit ad Dominici gregis , ac Catholicæ Ecclesiæ providum regimen electio Romani Pontificis , qui Domini , & Salvatoris nostri JESU CHRISTI in terris Vicarius , Beatique Petri Successor , ac omnium Fidelium Pater , & Pastor existit , nec unius membri , sed totius corporis salutem agi animo reputantes , cum de capite consulitur , multas diversis temporibus etiam in Conciliis generalibus saluberrimas ediderunt Constitutiones , quibus omni cupiditati , ambitioni , simoniacæ , alterive cuivis pravitati , turpitudini , deformitati , ac dissidiis ab ejusmodi electione præcluso aditu , summâ prudentiâ , parique consilio providerunt , ut hoc tam sanctum , tamque grave opus piè , ac ritè perageretur , & in eo non caro , & sanguis , aut aliquis humanus affectus locum ullum sibi vindicaret , sed Spiritus Sancti gratiâ cuncta dirigerentur , ac gubernarentur , sicque ad Christi hæreditatis , quam pretioso Sanguine suo quæsit , curam , & administrationem gerendam , nonnisi , qui vocatus foret a Deo tanquam Aaron , assumeretur : Veluti quoque de ancipiti , ac Romanæ , & Universali Ecclesiæ periculoso tempore , quo illa visibili suo Capite , ac Pastore viduata remanet , anxie solliciti dicti Prædecessores , ne eadem Ecclesia multiplicibus longæ vacationis exponeretur incommodis , haud prætermiserunt ea opportunè statuere , quæ ad maturandum ipsius electionis felicem exitum conducere videbantur , ac discernere , quæ interea agenda , & servanda essent , & aliàs prout in præfatis Constitutionibus , quarum tenores præsentibus pro plenè , & sufficienter expressis , ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus , uberiùs continetur .

Quia tamen sæpè contingit , ut legum vel maximè salutarium , si non crebro excitetur , sensim ex animis hominum effluat memoria , experientiaque edocet , nonnulla ex iis , quæ Sede Apostolica vacante præscripta fuerunt , aut usus invexit , pro temporum varietate , juxta quam humana etiam consilia multotiès variare oportet , immutanda , ac supplenda esse , ut recto in primis rerum tam difficili tempore agendarum ordini , Justitiæ administrationi , atque Ærarii Pontificii indemnitati cumulatius prospectum ,

cau-

cautumque sit; quemadmodum Nosmetipsi, qui in minoribus constituti majorem ætatis partem in Romana Curia egimus, ac dum Cardinalatus honoreungebamur, Comitibus ad Romanum Pontificem eligendum ter interfuimus, satis perspeximus, ac plures ex Venerabilibus Fratribus Nostriis S. R. E. Cardinalibus eximia pietate, ac circumspectione præditi Nobis etiam innuere, atque significare non omiserunt.

Hinc est, quod Nos pro Apostolici muneris Nobis divinitus commissi ratione, habita prius super præmissis cum memoratis, nonnullisque aliis ipsius S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de illorum consilio, ac etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, ea, quæ sequuntur, statuenda, decernenda, & ordinanda duximus.

Primum igitur enarratas prædecessorum nostrorum Constitutiones, ac omnia, & singula in eis contenta, & disposita, quæ præsentibus tamen Litteris non adverfantur, harum serie confirmamus, approbamus, & innovamus, ac inconcussè, & inviolabiliter observari præcipimus, & mandamus.

Cæterum tametsi opus non esse in Domino confidimus, urgente Nos tamen Pastoralis Officii debito, ac præcipuo quo tenemur boni publici desiderio, Cardinales nunc, & pro tempore existentes per viscera misericordiæ ejusdem Domini Nostri Jesu Christi, & per effusionem sui pretiosi Sanguinis enixè rogamus, hortamur, obsecramus, & monemus, ut tunc potissimè, dum scilicet de creando Romano Pontifice agitur, seriò perpendant rei, quam gerunt, gravitatem, ministerii, quod per eos tractatur, magnitudinem, ac personæ, quam in Ecclesia Dei sustinent, dignitatem, seduloque recogitent, se in renuntiando supremo ipsius Ecclesiæ Rectore, divinæ mentis interpretes constitutos, nudaque omnia, & aperta esse in oculis ejus, cui solemnibus, & arctissimi Jurisjurandi religione fidem suam promissuri, & obligaturi sunt; neque aliud esse forsàn posse in omni eorum vita factum, de quo tam arduum, atque difficile eis futurum sit rationem reddere æterno, justoque Judici, sempiterna vel præmia, vel supplicia decreturo. Itaque etiam sub divini interminatione judicii ejusdem Cardinalibus præcipimus itidem, & mandamus, ut in suffragiis ferendis,

dis, ac aliis omnibus, & singulis electionem quomodolibet concernentibus, solum Deum præ oculis habentes, & non sua, sed quæ Christi sunt, quærentes, religiosè, sincerè, & liberè, humanis quibusque artibus, factionibus, partium studiis, omnique demum carnis affectu, ac privatis commodis, & desideriis remotis, atque Principum secularium intercessionibus, cæterisque mundanis respectibus, ac etiam grati animi, & cujusvis alterius necessitudinis titulo minimè attentis, & postpositis, sese gerant ad eligendum eum, quem universali Ecclesiæ fructuosè, utiliterque gubernandæ idoneum secundum Deum judicaverint, ac memores supradictarum Constitutionum, poenarumque in eis contentarum, ne quidquam facere, admittere, aut attendere, quod ab hoc proposito alienum sit, vel per quod Electio retardetur, aut libertati suffragandi quoquo modo officiat, per se, vel alium, directè, aut indirectè, quovis colore, prætextu, vel ingenio audeant, seu præsumant.

Porro ab eisdem Prædecessoribus providè constitutum est, ut Apostolicæ Sedis vacatione durante Collegium Cardinalium in iis, quæ ad Pontificem Maximum, dum viveret, pertinebant, nullam omninò potestatem, aut jurisdictionem habeat, neque gratiam, neque iustitiam faciendi, aut factam per Pontificem defunctum executioni demandandi, sed omnia futuro Pontifici referrentur: neque de Ditione temporali S. R. E., vel de pecuniis Cameræ, aut Datarie Apostolicæ etiam pro solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quavis causa (certis quibusdam casibus expressis dumtaxat exceptis) quidquam disponere, nec ad proprium commodum aliquid percipere, nec æs alienum contrahere possit. Nos præmissa approbantes, sub poenis per dictas Constitutiones indictis insuper statuimus, & declaramus, quod idem Collegium Cardinalium, mandata de solvendis pecuniis hujusmodi (præterquàm in prædictis casibus exceptis, ac aliis infra exprimendis) favore cujusvis personæ tam in Conclavi, quàm extra illud existentis, etiam titulo remunerationis, præmii, laboris, ac etiam supplementi mercedis expedire, & relaxare, itaut tam Cardinales, qui contra præmissa aliquid attentaverint, quàm Camerarius, Tesaularius, Depositarius, & alii Officiales, qui eis in talibus obtempe-

peraverint , de suo proprio Camerae Apostolicæ plenariè satisfacere , & pecunias erogatas restituere , & quævis damna refarcire a futuro Pontifice cogantur ; nec etiam ejusmodi titulo licentiam extrahendi frumenta è Statu Ecclesiastico concedere , nisi ubi extractio ex causa verè onerosa competat , & tunc dummodò quantitatem debitam non excedat , ac tempus , quo extractio permitti solet , advenerit , neque cuiquam immunitatem , seu exemptionem ab Officio , vel servitio ei incumbente , vulgo Jubilationem nuncupatum tribuere , nec ullos reos , & delinquentes absolvere , vel per liberi commeatus tabulas , quas Salvum Conductum appellant , etiam ad tempus affecurare , nisi qui leviora delicta Sede ipsa vacante commiserint , minùsque Exilium , aliamve quamcumque poenam etiam pecuniariam illis remittere , condonare , vel moderari valeat . Si quid verò contra præsentem prohibitionem factum sit , quilibet , ac etiam Officialis , qui id exequi coactus fuerit , rem denunciare teneatur futuro Pontifici , ut possit ad gestorum revocationem procedere , & in transgressores ad præscriptum hujus nostræ , ac Prædecessorum Constitutionum animadvertere . Teneatur quoque Thesaurarius generalis sub poena privationis sui Officii exhibere novo Pontifici intra mensem ab ejus electione numerandum computa , seu rationes accuratas , & distinctas omnium expensarum Sede vacante factarum cum specifica expressione singularum summarum causarum , ac personarum , quibus pecuniæ persolutæ fuerint , ad hoc ut ipse Pontifex aliquot Cardinales sibi benevisos , qui tamen non sint tribus numero pauciores , deputet ad examinandum ea computa , sive rationes , ac dispiciendum , sibi que referendum an aliquid inutiliter , sive plus æquo impensum , aut aliàs præsentis , vel Prædecessorum Constitutionibus , aut Chirographis infra etiam nominandis aliqua ex parte hac in re contraventum fuerit .

Cumque tempore Sedis vacantis duplex habeatur Cardinalium Congregatio , altera nempe generalis , sive totius Collegii , & altera particularis constans tribus Cardinalibus antiquioribus , uno scilicet ex quoque Ordine cum Camerario , quorum Officium tertia die post Conclavis ingressum omnino expirat , in eorumque locum tres alii sequentes in Ordine quolibet tertio die unà cum eodem Camerario succedunt : volumus , ut in dicta Congregatione par-

particulari five ante , five post cæpta Comitia , levioris dumtaxat momenti , ac in dies , seu passim occurrentia negocia expediantur ; Si quid verò gravioris momenti , ac indaginis fuerit , id omne ad Congregationem generalem , seu Collegium Cardinalium deferatur : Ac ulterius , quæ in una Congregatione particulari decreta , resoluta , vel denegata fuerint , in alia revocari , mutari , aut concedi nequeant , sed id faciendi jus habeat ipsa tantum Congregatio generalis per pluralitatem suffragiorum .

Usum autem multo jam ab hinc tempore vigentem proponendi in prima Congregatione generali confirmationem Gubernatoris Almæ Urbis deinceps quoque retineri mandamus . Et quod attinet ad cæteros Sedis Apostolicæ , Curix Romanæ , ac Ditionis Ecclesiasticæ Officiales , & Ministros cujuscumque qualitatis , gradus , ordinis , & conditionis fuerint , illos omnes in secunda Congregatione pariter generali , eodem contextu , ac unico urnæ , five bussulæ , ut vocant, gyro , juxta morem antiquum simul , & semel confirmari permittimus , aliàs pro confirmatis haberi volumus . Si tamen aliquis ex dictis Officialibus , & Ministris adeo graviter in munere suo deliquisse , aut defecisse , seu malè versatus fuisse credatur , ut planè indignus reputetur , qui in muneris sui exercitio relinquatur , statuimus , quod Cardinales in Ordine Priores , rem totam , ac probationes , quæ adversùs talem Officialem , seu Ministrum suppetunt , distinctè , ac ordine exponant in una Congregatione generali , ad hoc ut singuli Cardinales earum subsistentiam , atque relevantiam recognoscere possint , ac post tres exinde dies in alia Congregatione item generali proponi , & agitari debeat , num dictus Officialis , seu Minister confirmandus , vel a sui muneris exercitio suspendendus veniat usque ad electionem futuri Pontificis ; illudque obtineat , ac firmum sit , quod resolutum fuerit majore parte suffragiorum secretorum , & si decreta est suspensio , plures ad munus , de quo agetur , exercendum in primis habiles , & idonei a Cardinalibus proponantur , & ex iis , qui præ ceteris aptior visus fuerit , in locum Officialis , seu Ministri suspensi subrogetur per pluralitatem similiter suffragiorum , donec eligatur Pontifex .

Quoniam verò exempto ab humanis Pontifice Cardinales Legati in Provinciis Status Ecclesiastici protinus ad Comitia invitantur , injuncto eis interim suæ Legationis administrationem tradere
Pro-

Pro-Legatis, quibus mandatur, ut eam Sacri Collegii nomine suscipiant, populorum securitati provideant, ac sedulò curent, ne tumultus excitentur. Ad quamcumque dissensionis, & controversiæ, quæ inter Cardinales Legatos, eorumque Pro-Legatos facillè enasci possent, occasionem submovendam, decernimus, ut Ediçta, quæ in Provinciis præfatis, Sede Apostolica vacante, & Cardinalibus Legatis absentibus, evulgari contigerit, ab ipsis Pro-Legatis cum propria subscriptione, appposito tamen eisdem Ediçtis nomine, & quæ typis imprimuntur, etiam Stemmata gentilitio Cardinalium Legatorum absentium, liberè publicentur. Cardinales autem Legati quamdiù a Legatione abfuerint, ac Sedis vacatio duraverit, nulli subalterno in Legatione Ministro, seu Officiali, aut cuivis alteri quicquam inficiis Pro-Legatis imperent, minùsque executioni demandari faciant.

Prætereà tres imposterum Cardinales ex eis, qui Comitibus aliàs interfuerint, a Collegio eligendos præfici Clausuræ, ac curam Conclavis habere, & gerere statuimus, qui disposita a prædecessoribus circa Clausuram, ac curam hujusmodi omni sedulitate, & diligentia exequantur; Cellas Cardinalium bis qualibet hebdomada, aliæque ipsius Conclavis loca crebro visitent, illius munditiæ præfint, ac solerter perquirant, ne in ejusdem Conclavis muris, fenestris, laquearibus, vel pavementis vetita foramina fiant, vel fenestræ aperiantur, aut ampliuntur, unde cum exteris colloquendi, sive communicandi copia, & facultas detur, ac si quæ foramina facta, aut fenestras sic apertas, & ampliatas depræhenderint, statim occludi, & obturari, in pristinumque statum restitui curent; prohibeant quoque arma, seu stemmata gentilitia cujusvis Cardinalis quocumque Officio fungentis alio quàm propriæ suæ Cellæ imponi, appendi, & depingi, & si illa repperint in quacumque aliâ parte Conclavis consistentia, statim amoveri, ac deleri faciant. Cellas porrò Cardinalium absentium sive mobilibus instructas, & ornatas, sive non, Cardinales in Conclavi existentes nusquam occupent, sed ad dictos tres Cardinales clausuræ, & curæ Conclavis præpositos pertineat earundem Cellarum usum, & commodum Cardinalibus, qui Cellas suas vicinas habent, congrua inter eos servata proportionem destinare, donec prædicti Cardinales absentes advenerint. Ipsorum autem trium Cardinalium munus istiusmodi toto tempore

Co-

Comitorum durare volumus, eisque quamcumque necessariam, amplamque in præmissis, & circa ea potestatem harum serie tribuimus.

Scrutinia etiam, quæ pro electione Pontificis bis in die a Cardinalibus fiunt, sive manuscripta, sive impressa fuerint, è Conclavi ad eos, qui foris sunt, mitti, ac renunciari, & ab eis recipi proferri, aut evulgari omnino prohibemus sub poenis adversus mittentes è Conclavi, ac exinde respectivè recipientes literas, scripta, nuncios, notas, aut signa, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, a dictis prædecessoribus expressè sancitis, eo ipso per transgressores incurrendis.

Atque menti prædecessorum pariter insistentes, eisdem Cardinalibus præcipimus, ut frugalitatem, & temperantiam in victu observent, procul ab omni luxu, & pompa, atque etiam in defendendis ad Conclave Cibariis lautioris cultus ostentatione.

Ne Magistrorum Cæremoniarum, qui in Comitibus adhibentur, nimium excrescat numerus in futurum non plures quàm sex ad summum, duo scilicet participantes, & totidem non participantes nuncupati, ac reliqui duo antiquiores ex supranumerariis in Conclave admittantur.

In eorumdem quoque Prædecessorum Constitutionibus inter alia habetur, quod Sacrista cum uno Clerico coadjutore in Officio Sacristiæ, ac unus Collegii Secretarius tantum Conclave ingrediantur, adsintque unus Faber Lignarius, & unus Coementarius, item octo, aut decem servientes publicæ utilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclavi, & similibus necessariis ministrandis, qui a Collegio Cardinalium, non tamen ex familia alicujus Cardinalis, per fabas secretas eligantur, ita tamen, ut is obtineat, qui plura vota tulerit, & illis salaria de publico persolvantur. Nos eidem Sacristæ, ultra Clericum hujusmodi, ac Subsacristam, alterum, qui eidem Sacristiæ, & Missis celebrandis deserviat, seu assistat, Magistris Cæremoniarum, qui in Conclavi ut supra admittentur, unum famulum, non quidem pro eorum singulis, sed pro omnibus sic admittendis, Secretario autem Collegii duos Adjuutores, qui eum assiduo, quo tunc maximè oneratur, labore levare possint, ac unum quoque famulum, qui tamen per Cardinales deputatos approbari debeant, in Conclave ducere.

& ha-

& habere permittimus. Cumque octo, decemve publicè Servientes prædictos necessariis in Conclavi ministrandis haud satis esse compertum sit, indeque factum, ut eorum numerus in præteritis Comitibus auctus fuerit, imposterum trigintaquinque (dictis tamen duobus famulis pro Magistris Cæremoniarum, ac Secretario Collegii in eo numero comprehensis) & non plures servientes ejusmodi a Collegio Cardinalium eligantur, qui sicuti de illis octo, aut decem a prædecessoribus dispositum est non sint ex familia alicujus Cardinalis; minimè attenta, aut suffragante quacumque contraria consuetudine, aut declaratione etiam pluries ab eodem Collegio Cardinalium edita: Quo autem ad Fabros Lignarium, & Cœmentarium, nullus recipiatur, qui reverà artes illas non calleat, publicèque profiteatur, ac exerceat, nec Collegium ullam potestatem habeat dispensandi circa dictas qualitates, aliasque præmissas.

Per obitum Pontificis nec Camerarii, nec Pœnitentiarii Majoris Officia cessare a dictis prædecessoribus cautum quoque reperitur; verùm quia contingere potest alterius, sicut in novissimis accidit Comitibus, ac etiam utriusque Officii hujusmodi vacatio ante novi Pontificis creationem: formam propterea tunc observandam stabilire volentes decernimus, ut si, & quando id evenierit, Congregatio generalis triduo post secutam vacationem alterutrius ex præfatis Officiis habeatur, ac vota, seu suffragia Cardinalium post absolutum Scrutinium simul congregatorum pro deputatione illius, qui Camerarii, vel Pœnitentiarii Majoris vices suppleat usque ad electionem novi Pontificis, exquirantur, denturque per Schedulas secretas, & impressas a Magistris Cæremoniarum etiam ab infirmis Cardinalibus colligendas, ac coram tribus Cardinalibus eo tempore in ordine Prioribus, præsentibus eisdem Cæremoniarum Magistris, atque Collegii Secretario aperiendas, hique deputatus habeatur, in quem major pars votorum, seu suffragiorum præfatorum convenierit, ac sic deputato facultates omnes, quas ipse Camerarius, vel Pœnitentiarius Major exercere poterat, quamdiù Sedes vacaverit, attribuimus.

Ad hæc cum juxta Statuta dictorum prædecessorum idem Pœnitentiarius Major, & ejus Officiales ea tantum tempore Sedis vacantis facere, & expedire valeant ad forum Conscientiæ dumtaxat pertinentia, quæ poterant vivente Pontifice exercere, & in reli-

42
quis munus eorum conquiescat, itaut a quibuscumque Matrimonialibus, & aliis dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, necnon quibuscumque aliis expeditionibus forum fori mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus omnino abstinere debeant: aliquæ verò sint Censuræ Ecclesiasticæ, a quibus iis innodati, præterquàm in mortis Articulo constituti, nonnisi ab ipso Romano Pontifice pro tempore existente absolvi queunt, adempta nominatim Pœnitentiario Majori id faciendi potestate, atque multoties accidat, ut talibus Censuris irretiti verè pœnitentes, & errata sua sincero animo detestantes, absolutionis beneficium Sede vacante enixius implorent. Quo Disciplinæ Ecclesiasticæ conservationi, simulque animarum Fidelium, quos Dei misericordia ad pœnitentiam vocaverit, salutis consultum sit, eidem Pœnitentiario Majori, vel ei, qui in illius locum suffectus fuerit, ut præfertur, facultatem tribuimus ab his etiam Censuris Sede vacante Fideles prædictos, re tamen prius in Signatura ipsius Officii Pœnitentiariæ Apostolicæ examinata, servatisque aliis servandis, absolvendi ad tempus scilicet, & cum reincidentia in dictas Censuras; itaut qui fuerint absoluti ad novum Pontificem intra terminum pro distantia locorum definiendum recurrere, & ab eo plenariæ absolutionis beneficium petere, & obtinere teneantur, nec Pœnitentiario Majori, seu in illius locum suffecto præfixum terminum, post Pontificis electionem, ampliare, vel prorogare liceat.

Et si Vicarium Pontificis in Alma Urbe, ejusque Districtu in Spiritualibus generalem, Sede vacante, è vivis quoque decedere contigerit, ne Animæ Christifidelium Urbis, ac Districtus præfatorum aliquod inde accipiant in ipsis Spiritualibus detrimentum; tunc existenti Vicesgerenti dicti Vicarii, quamdiu Sedes vacaverit, omnes & singulas facultates, auctoritatem, & potestatem, quæ eidem Vicario pro exercitio Officii Vicariatus quomodolibet competebant, quasque Pontifex ipse occurrente vacatione Vicariatus Sede plena Vicesgerenti prædicto quandoque per aliquod tempus, donec scilicet successorem Vicarium deputaverit, attribuire solet, tenore præsentium concedimus, ac impartimur.

Inferiorum quoque Ecclesiarum, præsertim Sedi Apostolicæ immediatè subjectarum necessitatibus, quæ Sede vacante occurrunt, aliqua ratione subvenire cupientes, cum non raro per Catho-

tholicos præcipuè Antistites, & Locorum Ordinarios, aliosve Christianos instantibus, aut ingruentibus illo tempore dictis inferioribus Ecclesiis, vel aliàs rei Ecclesiasticæ incommodis opportunum, promptumque a Collegio Cardinalium requiratur remedium, quod Pontifex, si adesset, ferre minime prætermitteret. Volumus, ut si res talis sit, quæ in aliud tempus differri valeat, futuro Pontifici omnino reservetur, sin autem nullam admittat moram, tunc eidem Collegio concedimus, ut committere possit negotium Præfecto, & aliquot aliis Cardinalibus ejus Congregationis, ad quam Pontifex illud examinandum verisimiliter remisisset, qui, negotio accuratè discusso, ea desuper decernant, per medium tamen provisionis, donec nimirum eligatur Pontifex, quæ juxta datam sibi a Domino prudentiam juribus, & rationibus ecclesiasticis custodiendis, ac tuendis apta, & consentanea censuerint.

Et quia Sede vacante, ejus, qui munus Auditoris defuncti Pontificis obibat, planè expirat Jurisdictio, indeque plurimum Causarum Forensium Audientia, ac Justitiæ cursus non sine ingenti identidem litigantium jactura impediuntur: pro tempore existenti Auditori Signaturæ Justitiæ, cujus dum Cardinalatus dignitate fulgebamus, Præfecturam gessimus, earundem tenore præsentium committimus, & mandamus, dantes ei ad hoc facultates necessarias, & opportunas, ut citationes, & recursus, qui coram Auditore Pontificis defuncti tunc pendere reperientur, prout juris fuerit, expediat.

Camera Apostolicæ dispendiis, quantum fieri potest, obviare præterea cupientes, Chirographum fel. record. Alexandri Papæ VIII. prædecessoris etiam nostri super moderatione expensarum Sede vacante, ac ratione Conclavis faciendarum die xxix. Novembris MDCXC. editum, etiamsi antehac executioni usquequaque demandatum non fuerit, in omnibus, & per omnia, quæ præsentibus itidem, ac Chirographo per Nos etiam, ut infra, edendo non adversantur, servari præcipimus.

Insuper justis, & rationabilibus causis Nobis notis, animumque nostrum moventibus adducti, Officium Gubernatoris Conclavis, ac utriusque Burgi, seu Civitatis Leoninæ cum ejusdem Officii titulo, denominatione, essentia, ac juribus, privilegiis, facultatibus, jurisdictione, stipendiis, honoribusque, & oneribus uni-

versis ei annexis, ipsarum tenore præsentium perpetuò suppressimus, tollimus, extinguimus, & abolemus, ac suppressum, sublatum, extinctum, & abolitum esse, & perpetuò fore declaramus. Gubernium verò dicti Burgi, seu Civitatis Leoninæ tempore Sedis vacantis per Almæ Urbis Gubernatorem in futurum administrari, & exerceri sancimus eisdem prorsus modo, & forma, quibus per eum vivente Pontifice administratur, & exercetur. Gubernium autem Conclavis unà cum Cohorte Militum sumptibus Camera Apostolicæ alenda, quam ipsius Conclavis Gubernator habere consueverat, cæterisque juribus, privilegiis, facultatibus, jurisdictione, (non tamen in utroque Burgo, seu Civitate Leonina hujusmodi) honoribus, & oneribus, qui, & quæ dicto Gubernatori Conclavis quomodocumque comperebant, ac incumbabant respectivè, aut competere, & incumbere poterant, Præfecto Palatii Apostolici pro tempore existenti, Sede vacante, similiter in perpetuum demandamus, & committimus, idque præter, & ultra facultates, ac jurisdictionem in eodem Palatio, seu aliter illi concessas per quasdam piæ memoriæ Benedicti Papæ XIII. prædecessoris etiam Nostri in forma Brevis literas, quas Sede vacante durare, ac vigere statuimus, & quatenus opus sit, ad id tempus extendimus, & ampliamus: Mandantes propterea per Camera Apostolicam dicto Præfecto Palatii Apostolici in singulos menses, quibus Sedes vacaverit, subministrari mille scuta monetæ Romanæ, unde cibos, ac frugalem mensam Prælati Conclavi assistentibus parare, ac præbere valeat, ad quem effectum lintheis, ac suppellectilibus etiam argenteis Palatii prædicti ad usum hospitum, seu exterorum vulgariter *della Foresteria* destinatis, necnon opera, & ministerio Officialium Palatii præfati, quorum munera per obitum Pontificis minimè cessant, uti possit. Ad eundem quoque Præfectum Palatii spectare volumus curam asservandi, ac custodiendi Pontificios Anulos, illamque suppellectilem argenteam, quæ pro futuro Pontifice concinnari, & aptari debent.

Officium item Custodis Fontium, qui in Conclave derivantur, utpote supervacaneum perpetuò suppressimus, extinguimus, & abolemus, memorati Gregorii XV., aliorumque prædecessorum contrariis dispositionibus amplissimè derogantes.

Cumque rec. etiam mem. Innocentius Papa XII. prædecessor noster.

noſter, dum venalitatẽ Officiorum Cauſarum Curie Camere Apoſtolice Auditoris, ac ejuſdem Camere Theſaurarii generalium, atque duodecim Præſidentium Clericorum, & unius Præſidis ſuſtulit, omnia, & ſingula emolumenta tam ordinaria, quàm extraordinaria, jura, bona, obventiones, jocalia, regalia, & alios quolibet proventus certos, & incertos, quæ Sede plena, vel vacante in compenſationem pretii perſoluti eiſdem Officialibus debebantur, & ſolvebantur, penitus ceſſare decreverit, ac tam illæ, quàm ſubinde univerſa, quæ Cardinalis Camerarius ſimiliter Sede plena, aut vacante percipere conſueverat, exceptis dumtaxat provenientibus ex Sigillo Officii Camerariatus, quæ ſcilicet ipſi Camerario reſervata, ac quibuſdam aliis, quæ publicæ Aromatarie, ſeu Medicamentorum Officinæ pro Pauperibus in Urbe inſtitutæ assignata fuerunt, ipſi Camere Apoſtolice generaliter, ac perpetuo reuniverit, applicaverit, & incorporaverit, prout conſtat ex binis ejuſdem Innocentii prædeceſſoris deſuper ſub plumbo Anno Incarnationis Dominicæ MDCXCII. decimo Kal. Novembris, & Anno MDCXCVIII. quarto Idus Auguſti expeditis Literis, quarum tenores præſentibus pariter pro plenè, & ſufficienter expreſſis, & inſertis haberi volumus: proinde Nos perpetuam reunionem, applicationem, & incorporationem ejuſmodi, dictasque Innocentii prædeceſſoris Litteras ſimiliter confirmantes, ac quatenus opus ſit innovantes, necnon quamcumque conſuetudinem, uſum, interpretationem, gratiam, declarationem, aut conſeſſionem in contrarium quomodolibet ſubſecutam emolumenta præſata tempore Sedis vacantis reſpicientem revocantes, & abrogantes, prohibemus ne de cætero prædicti Auditor, Theſaurarius, Præſidentes Clerici, & Præſes, ac Cardinalis Camerarius nunc, & pro tempore itidem exiſtentes quicquam ex emolumentis, aliisque præmiſſis quibuſcumque ſic reunitis, applicatis, & incorporatis Sede vacante attingant, exigant, aut percipiant; translato viciffim in eandem Cameram onere eorum ſumptuum, quos dictus Cardinalis Camerarius ratione emolumentorum præſatorum, dum ab eo percipiebantur, tempore Sedis vacantis ſuſtinebat.

Chirographum inſuper pro reformandis potiſſimum quibuſdam minus neceſſariis, aut ſuperfluis, aliisque ordinandis expenſis, quæ Sede vacante non minus per dictam Cameram Apoſtolicam,

cam, quam per Cameram Capitolinam, seu ejus nomine fieri noscuntur, nonnullisque aliis rebus eo tempore salubriter dirigendis, propediem edere decrevimus; quod eandem vim, robur, & efficaciam, ac præsentem, habere volumus.

Neque tamen, dum animum ad levamen Ærarii Pontificii adjicimus, Christi pauperum, ac egenorum obliviscimur, probè scientes eo maxime tempore, cum de creando Pontifice agitur, divinam opem per assiduas preces, aliaque christianæ pietatis, & charitatis opera impensius expetendam, ac promereri satagendum esse; ideoque sicuti magnoperè commendamus, ita quoque retineri volumus laudabilem morem in tribus postremis Comitibus observatum, ut nimirum defuncti Pontificis Eleemosynarius id muneris exercere pergat cum debita Collegio Cardinalium subjectione, & ab eo dependentia, donec, ac quousque novus Pontifex eligatur, utque eadem pecuniæ quantitas in subventionem dictorum pauperum, & egenorum Sede vacante per ipsum Eleemosynarium dispensetur, ac erogetur, quæ vivente Pontifice distribui solet, ad quem effectum consueta mandata a tribus Cardinalibus in Ordine Prioribus, seu deputatis expediantur.

Postremo districtè præcipiendo mandamus omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus, ac quocumque futuris, ne contra hanc nostram Constitutionem, & in ea præscripta, atque contenta quicquam disponere, ordinare, statuere, facere, tractare, moliri, vel attentare, cave in aliquo corrigere, alterare, seu mutare præsumant quovis prætextu, causa, vel exquisito colore.

Utque hujusmodi nostra Constitutio inviolabilius servetur, tres Cardinales, qui supra memoratam Congregationem particularem pro tempore constituunt, ac Ordinum Capita communiter appellantur, & cum iis Cardinalis Camerarius, eandem Constitutionem in omnibus, & per omnia, prout etiam disposita a dictis prædecessoribus hujus nostræ Constitutioni non repugnantia exactè observari procurent, & faciant, super quo per eos, ipsumque Camerarium rationem futuro Pontifici reddi debere statuimus, & mandamus.

Decernentes pariter ipsas præsentem Literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod ejusdem S. R. E. Cardinales, eorumque Collegium, & alii quilibet in præmissis jus, vel in-

interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, sive auditi fuerint, vel ex alia quacumque causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel interesse habentium, aliove quolibet etiam formali, & substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, aut in controversiam vocari, vel adversus illa aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, seu impetrato, vel etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus concessio, vel emanato, quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se juvare posse; sed easdem præsententes Litteras semper, & perpetuo firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac iis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, & ab eis respective inviolabiliter quoque observari; sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ipsosque Cardinales, ac eorum Collegium, & quosvis alios quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & impetrandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari:

Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostris, & Cancellariæ Apostolicæ regulis de jure quæsito non tollendo, quodque Cardinales in Constitutionibus, & regulis pro tempore edendis non comprehendantur, nisi illæ eorundem Cardinalium favorem concernant, vel de ipsorum, seu majoris partis eorum consilio emanaverint, ipsiusque Pii IV. Prædecessoris de gratiis dictæ Cameræ Apostolicæ interesse quomodolibet concernentibus in eadem Camera intra certum tempus præsentandis, & registrandis, itaut præsententes litteras ibidem præsentari, aut registrari nunquam necesse sit, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Decretis Consistorialibus, dictique Collegii, & aliis quibuscumque etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel qualibet firmitate

te alia roboratis, statutis, stylis, usibus, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, Privilegiis, Indultis, & Literis Apostolicis eisdem Collegio, & Cardinalibus, ac cuilibet eorum, aliisque sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, & aliis quomodolibet, & ex quavis causa etiam hic forsitan necessario exprimenda in contrarium præmissorum concessis, emanatis, editis, ac pluries, & quantiscumque vicibus confirmatis, approbatis, & innovatis.

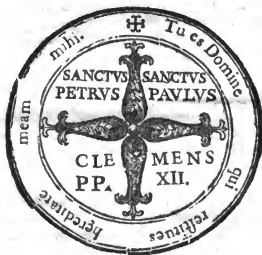
Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permanfuris, ad præmissorum effectum dumtaxat specialiter, & expressè, ac plenissimè, & amplissimè derogamus, ac derogatum esse volumus, & mandamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus quoque, & Apostolica auctoritate decernimus has nostras Litteras in Libellum redigi, aliisque Prædecessorum Nostrorum Constitutionibus, quæ in prima Congregatione generali post decessum Pontificis, & deinde in Conclavi leguntur, adjungi, ac unà cum eis legi, necnon juramentum a Cardinalibus de eisdem Nostris Literis observandis emitti, prout quoque illas simul cum dictis Constitutionibus Quinterno Cancellariæ Apostolicæ adscribi, atque ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, Basilicæ Principis Apostolorum, dictæque Cancellariæ, & in Acie Campi Floræ de Urbe publicari: Volentes etiam quod ipsarum præsentium Litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra illud adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nul-

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrorum confirmationis, approbationis, admonitionis, hortationis, mandatorum, præceptorum, decretorum, statutorum, ordinationum, suppressionis, extinctionis, abolitionis, prohibitionis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo trigésimo secundo, quarto nonas Octobris, Pontificatus Nostri Anno Tertio.

✠ Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ Episc.

✠
✠
✠ *P. Episcopus Tusculanus Cardinalis Orsibonus S. R. E. Vicecancellarius, præmitto, voveo, & juro.*

†

† Ego Ludovicus Episcopus Albanensis Cardinalis Picus , promitto ,
voveo , & juro .

† Ego J. R. Tit. S. Laurentii in Lucina Presbyter Cardinalis Imperialis , promitto , voveo , & juro .

† Ego J. A. Cardinalis Tit. S. Petri ad Vincula Presbyter de Via ,
promitto , voveo , & juro .

† Ego A. F. Tit. S. Praxedis Presbyter Cardinalis Zondadari , pro-
mitto , voveo , & juro .

† Ego Petrus Tit. S. Maria Translyberim Cardinalis Corradinus ,
promitto , voveo , & juro .

†

†

†

† Ego C. Tit. S. Eustachii Presbyter Cardinalis Origus , promitto ,
voveo , & juro .

†

†

†

†

† Ego N. Tit. SS. Nerei , & Achillei Presbyter Cardinalis Spinula ,
promitto , voveo , & juro .

†

†

† Ego Julius Tit. S. Chrysogoni Cardinalis Alberonus , promitto ,
voveo , & juro .

†

† Ego Georgius Tit. S. Agnetis Presbyter Cardinalis Spinula , pro-
mitto , voveo , & juro .

† Ego Cornelius Tit. S. Ceciliae Cardinalis Bentivolus , promitto ,
voveo , & juro .

†

† Ego Ludovicus Tit. S. Prisca Cardinalis Belluga , promitto , vo-
veo , & juro .

†

†

†

† Ego

† Ego Alvarus Tit. S. Bartholomæi in Insula Cardinalis Cienfuegos ,
promitto , voveo , & juro .

† Ego J. B. Tit. S. Matthæi Presbyter Cardinalis de Alteriis , pro-
mitto , voveo , & juro .

† Ego Vincentius Tit. S. Onuphrii Presbyter Cardinalis Petra Ma-
jor Pœnitentiarius , promitto , voveo , & juro .

†
† Ego Angelus Maria Tit. S. Marci Presbyter Cardinalis Quirinus ,
promitto , voveo , & juro .

† Ego N. A. Tit. SS. Joannis , & Pauli Presbyter Cardinalis Lerca-
rii , promitto , voveo , & juro .

†
† Ego F. A. Tit. S. Sixti Presbyter Cardinalis Finus , promitto , vo-
veo , & juro .

†
†
†
†
† Ego Fr. Vincentius Ludovicus Tit. S. Pancratii Cardinalis Gotti
Ord. Præd. , promitto , voveo , & juro .

† Ego D. Leander Tit. S. Callisti Presbyter Cardinalis de Porzia ,
promitto , voveo , & juro .

† Ego P. A. Tit. S. Laurentii in Pane , & Perna Presbyter Cardina-
lis Caraffa , promitto , voveo , & juro .

†
†
† Ego F. Tit. S. Silvestri in Capite Presbyter Cardinalis Burghesius ,
promitto , voveo , & juro ,

†
† Ego A. Tit. S. Maria de Aracœli Presbyter Cardinalis Salvati ,
promitto , voveo , & juro .

†
†
†
† Ego Vincentius Tit. S. Petri in Monte Aureo Cardinalis Bichius ,
promitto , voveo , & juro .

†
† Ego

- † Ego Joseph Tit. S. Thomæ in Parione Presbyter Cardinalis Firrao, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Antonius Xaverius Tit. S. Stephani in Monte Caelio Cardinalis Gentili, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Fr. Jo: Antonius Tit. S. Martini in Montibus Cardinalis Guadagni, promitto, voveo, & juro.
- † Ego T. Tit. SS. Quirici, & Julita Cardinalis de Aquaviva, promitto, voveo, & juro.
- † Ego L. S. M. in Via Lata Diaconus Cardinalis de Alteriis, promitto, voveo, & juro.
- † Ego C. S. Agatha Diaconus Cardinalis Columna, promitto, voveo, & juro.
- † Ego F. SS. Viti, & Modesti Diaconus Cardinalis de Abbatibus Oliveriis, promitto, voveo, & juro.
- †
- † Ego Alexander S. Maria in Cosmedin Diaconus Cardinalis Albanus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Alexander S. Maria de Scala Diaconus Cardinalis Falconerius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego N. S. Maria ad Martyres Diaconus Cardinalis Judice, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Antonius S. Nicolai in Carcere Diaconus Cardinalis Banche-rius, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Nerius S. Adriani Diaconus Cardinalis Corsinus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego B. SS. Cosma, & Damiani Diaconus Cardinalis Ruspolus, promitto, voveo, & juro.
- † Ego Agapitus S. Georgii in Velabro Diaconus S. R. E. Cardinalis Mosca, promitto, voveo, & juro.

A. Card. Pro-Datarius. F. Card. Oliverius.

V I S A

De Curia J. Archiepiscopus Ancyranus.

Loco ✕ Plumbi.

D. Scivanus.

Registrata in Secretaria Brevium.

CHI-

CHIROGRAFO

DELLA SANTITA' DI NOSTRO SIGNORE PAPA CLEMENTE XII.

Che contiene diverſi Ordini, e Riforme, che riguardano
il Conclave, ed il tempo della Sede vacante.

*Reverendiſſimi CARDINALI Capi d'Ordini, e Camerlengo
di Santa Chieſa.*

VENDO Noi con ſpecial noſtra Bolla ſpedita ſotto il
di 4. di Ottobre proſſimo paſſato proviſto al buon
regolamento del Conclave, e ad altre coſe concer-
nenti la Sede vacante, ed in eſſa riſervatoci di ſtabi-
lir ſopra ciò con ſuſſeguento Noſtro Chirografo al-
tre proviſioni, le quali, quantunque non abbiamo ſtimato opportu-
no inferire, ed eſprimere nella medefima Bolla, vogliamo nondi-
meno, che abbiano l'ifteſſa forza, e vigore, come ſe in eſſa di paro-
la in parola foſſero inſerte, e regiſtrate. Quindi è, che col preſen-
te Noſtro Chirografo, nel quale abbiamo per eſpreſſo, e di paro-
la in parola regiſtrato l'intiero tenore delle Bolle, Coſtituzioni,
ed altre Diſpoſizioni, concernenti ſpecialmente il regolamento del
Conclave, e della Sede vacante, li Privilegj, Facoltà, & Indulti
conceſſi da' Noſtri predeceſſori a qualunque Perſona quantosi-
voglia graduata, e privilegiata, benchè decorata della Dignità Car-
dinalizia, ed ogni altra coſa quantosi-
voglia neceſſaria d'eſprimerſi;
di noſtro Moto proprio, certa ſcienza, e pienezza della Noſtra
ſuprema, ed aſſoluta Poſteſtà ſtabiliamo, preſigiamo, & ordiniamo
le ſeguenti proviſioni, e dichiarazioni, cioè

Primo. Avendo Noi in detta noſtra precedente Bolla eſpreſ-
ſamente proibito al Sagro Collegio de' Reverendiſſimi Cardinali,
& alla Congregazione de' Capi d'Ordini ogni, e qualunque ſpe-
dizione di mandati ſtraordinarj a favore di qualſivoglia Perſona a
titolo di remunerazione, premio, fatica, ſupplemento di mercede,

di, e ricognizioni, perciò a fine che quelli, i quali attualmente servono necessariamente in Conclave, e che solevano avere simili premj, o sussidj straordinarj, da Noi aboliti, abbino un congruo assegnamento, confermando primieramente le provisioni di scudi cento il mese assegnati alli due Medici, e di altri scudi cento il mese al Chirurgo, & altre provisioni, o assegnamenti fissamente somministrati fin' ora a diversi altri Ministri, o Persone, vogliamo inoltre, che

Al Segretario del Sagro Collegio si paghino parimente scudi cento il mese col peso di dover somministrar il Vitto alli due Aju-tanti, che gli abbiamo permesso con detta nostra Bolla di condurre in Conclave, alli quali vogliamo inoltre, che si paghino scudi dieci il mese per ciascheduno, in ricompensa delle non ordinarie fatiche, alle quali soccombono.

Alli Maestri di Ceremonie non partecipanti, che entreranno in Conclave, assegniamo, e vogliamo, che si paghino scudi venticinque il mese per ciascheduno, & alli Maestri di Ceremonie sopranumerarj, quando a tenore di detta nostra Bolla ne vengano ammessi due, o uno di loro in Conclave, altri scudi venti il mese similmente per ciascuno, proibendo di nuovo espressamente, che ne a titolo del peso di suonare il Campanello, ne per qualunque altro motivo possa spedirsi a loro favore alcun' altro mandato; dichiarando però, che quando si trovino, come presentemente sono, tre Maestri di Ceremonie non partecipanti, s'intenda, che il terzo de' medesimi debba preferirsi, per esser introdotto in Conclave, a qualunque degli altri Maestri di Ceremonie sopranumerarj, de' quali in tal caso non se ne possa introdurre al più che un solo, acciò non eccedano mai il prefisso numero di sei.

Al Confessore del Conclave assegnamo, e vogliamo, che si paghino scudi trenta il mese, & altri simili scudi trenta il mese al Sotto Sagrista.

Alla Persona, che s'introdurrà con il Sagrista per servire le Messe, assegnamo scudi sei il mese.

Occorendo il caso, che il primo Maestro di Ceremonie sia decorato del Carattere Vescovile, come accade presentemente, vogliamo, che al medesimo sia permesso di condurre in Conclave un Sacerdote, che gli assista, conforme fuol praticarsi con il Sagrista.

grista, e che a ciascuno di essi loro Assistenti si paghino scudi dieci il mese.

Incarichiamo poi, ed ordiniamo espressamente al sudetto primo Maestro di Ceremonie, che usi una particolare attenzione, acciocchè le Ruote dalla parte interiore del Conclave siano chiuse a i tempi debiti, e che le Chiavi vengano da lui medesimo custodite, ne restino, massime in tempo di notte, in mano altrui. Vogliamo inoltre, che sia incombenza de' tre Reverendissimi Cardinali destinati a tenore della Nostra Costituzione alla soprintendenza della clausura, e cura del Conclave, d'invigilare parimente all'esatta osservanza di questa disposizione, visitando di tempo in tempo le medesime Ruote.

2. Vogliamo, ed ordiniamo, che alli trentacinque Scopatori si debbano dare due Stramazzi con Capezzale, due Lenzuoli, ed una Coperta quando entrano in Conclave, e che in fine del primo mese debbano loro darli due altri Lenzuoli, oltre de' quali, per qualunque durazione quantosivoglia lunga della Sede vacante, non possano essi pretendere alcun'altra cosa, ne per il servizio del Letto, ne per qualunque altro titolo, per il che proibiamo espressamente, ed individualmente il conceder loro, conforme è stato praticato negli ultimi Conclavi, li Camini, ed ogni altra ricognizione di Ferri, Legni, Stigli, Cementi, e cose simili, le quali tutte vogliamo, che rimanghino a beneficio della nostra Camera, e che detti Scopatori debbano restar contenti de' Salarj a loro assegnati, e delle ricognizioni, che sogliono ricevere da' Reverendissimi Cardinali.

3. Vogliamo, ed ordiniamo, che li Reverendissimi Cardinali deputati alla struttura del Conclave debbano far chiudere con muri stabili le Porte, Scale, e Scalette del Nostro Palazzo Vaticano, le quali corrispondono nel medesimo Conclave, ed invigilare, che non si chiudano inutilmente Camini, Finestre, Porticelle, ed altri luoghi da quelle parti, dalle quali non può averli alcuna corrispondenza trà li Conclavisti, e gli Estranei.

4. A fine di togliere l'abuso, che venga a bello studio riempito il Magazzino della Legna corrispondente in Conclave, quando si stima verisimilmente esser prossima l'elezione del nuovo Papa, vogliamo perciò, ed ordiniamo, che qualunque volta oc-
cor-

corra di riempirlo in tutto il tempo della Sede vacante, debba sempre prendersene la licenza dalla Congregazione de' Reverendissimi Cardinali Capi d'Ordini; dichiarando inoltre, che qualunque quantità di Legna, che rimanga inconfunta in tempo di detta elezione, debba questa intieramente riservarsi a beneficio del nostro Palazzo Apostolico, ed a tal effetto debbano i Prefetti pro tempore di detto Palazzo aver il peso, e cura di farsene render conto da chi ne ha la custodia, subito terminato il Conclave.

5. Vogliamo, che le due Compagnie delle nostre Guardie di Fanteria, le quali sogliono acquantierarsi in Borgo nel tempo della Sede vacante, si debbano acquantierare una dalla parte di Borgo Pio, e l'altra dalla parte della Chiesa di S. Spirito, e che nel Corpo di Guardia di questa ultima si custodisca di notte la Chiave di un Rastello, che Noi ordiniamo debba farsi in avvenire in tempo di Sede vacante per chiudere l'apertura verso Fiume vicino a detta Chiesa, ed Ospedale di S. Spirito, ove corrisponde il passo della Barchetta.

6. Ordiniamo inoltre espressamente a tutti li Corpi di Guardia, e loro Ufficiali, che debbano lasciar passare liberamente di giorno, e di notte gli Effecutori del Governo, e del Governatore di questa nostra Città, il quale dovrà continuare ad esercitare la sua giurisdizione anche in detto Borgo, per aver Noi estinta, soppressa, ed abolita la carica del Governatore del Conclave, e la giurisdizione, che ivi esercitava. Nel caso però, che detti Effecutori passino di notte, vogliamo, che il loro Caporale debba mostrare alla Guardia quel contrasegno, o indicar quel nome, di cui converanno insieme il Governatore di Roma, ed il Commissario dell'Armi.

7. Essendo dalle Costituzioni d'Innocenzo XII., confermate, e rinovate in detta nostra Bolla, stati tolti al Cardinal Camerlengo, all'Uditor Generale della nostra Camera, Tesoriere parimente Generale, alli dodici Chierici, e Presidente di detta Camera, tutti, e qualsivoglia emolumenti sì ordinarj, come estrordinarj, anche a titolo di Regaglie, e Giocali, dichiariamo, che trà questi s'intendano compresi, e tolti, siccome Noi comprendiamo, e togliamo, e vogliamo, che s'intendano compresi, e tolti

an-

anche li Panni lugubri , e qualunque altra cosa di qualsivoglia specie . sotto qualsivoglia titolo , e denominazione , che si pagava in tempo di Sede vacante dalla Camera Apostolica , Camera Capitolina , e Palazzo Apostolico .

8. Di più espressamente ordiniamo , e vogliamo , che a niun'altro Ministro Camerale si somministri nel tempo della Sede vacante veruno di quegli emolumenti , che altre volte in detto tempo distribuivansi loro sotto nome , e titolo di Regaglie , Regali , e Panni lugubri ; ed inoltre proibiamo , che a chiunque si sia dalla Camera Apostolica , e dalla Capitolina , o sia nome dell' una , o dell'altra , si diano Panni lugubri , Corucci , e Veli , o l'equivalente in denaro , dichiarando , che in questa disposizione sono comprese ancora tutte , e singole Persone , alle quali venivano accordati dal Chirografo di Alessandro VIII. segnato li 29. Novembre 1690. , a cui in questa parte espressamente deroghiamo . Non intendiamo però , che in questa ordinazione siano compresi quegli emolumenti , che sotto anche un tal titolo sono soliti a pagarsi a coloro , che godono qualche Vacabile , o altro Ufficio acquistato a titolo oneroso collo sborso effettivo di denaro , alli quali vogliamo , che si paghino , come prima facevasi , e per giuste particolari ragioni , che muovono l'animo Nostro , eccettuiamo ancora da questa generale ordinazione la partita di scudi 563. solita distribuirsi a Monsignor Sagrista , Cantori , ed altri della nostra Cappella Pontificia .

9. E siccome avanti le tre prossime passate Sedi vacanti , attesochè cessavano , e l'Uffizio di Elemosiniere , e quell' elemosine , che da lui distribuivansi in tempo di Sede piena , pareva molto conveniente l'assegnamento , che davasi a ciascheduno de' Caporioni per distribuirlo in tante porzioni di scudi cinque l'una a povere Famiglie ne' loro Rioni , e l'altro ad ogni Conservatore per lo stesso effetto , conforme si è anche praticato nelle dette ultime tre Sedi vacanti ; così avendo Noi colla nostra Costituzione stabilmente provvisto al maggior sollievo dell' indigenza de' Poveri col far continuare la carica di Elemosiniere , per le mani del quale debbano distribuirsi l'elemosine in tutta la stessa considerabile quantità , che sogliono somministrarsi , vivent e il Pontefice , ed a cui potranno ricorrere le povere Famiglie per quelle particolari contingenze ancora , per le quali da principio fu introdotta la sudetta distribuzione ,

ne , che doveva farfi da' Conservatori , e Caporioni , proibiamo che in avvenire fi diano a i fudetti Conservatori , e Caporioni i mentovati denari .

10. Avendo oltre queſto fatta ſeria riſſeſſione a quanto diſtribuiſi nel più volte mentovato tempo della Sede vacante al Senatore , Conservatori , Priore de' Caporioni , ed altri Ufficiali del Popolo Romano ogni dieci giorni anticipatamente a titolo di paga , il che importava ciaſcheduna volta ſcudi 1055 . , ed avendo dall' un canto maturamente conſiderati i motivi , per tali quali erano queſte paghe aſſegnate , e che ſono preſentemente in gran parte ceſſate , ne volendo dall' altro intieramente levar loro queſto emolumento , anche in riguardo di qualche maggior fatica , ed attenzione , che devono in detto tempo uſare , ordiniamo , che in avvenire le ſudette paghe ſi riducano , e riformino per la metà ; eccettuando però i tredici Caporioni , a i quali in vece de i venticinque ſcudi , che a ciaſcheduno di loro ſi davano ogni dieci giorni , vogliamo , che ſi paghino ſcudi 17 . , ed il Comandante delle Ripe , e lo Scrittore del Popolo Romano , a i quali , e per la maggior ſpeſa in tal tempo , e per la natura de' loro Ufficii ordiniamo , che ſi continui il ſolito aſſegnamiento ; ſiccome parimente ſi dovrà continuare al Conservatore , che aſſiſte alla Ruota in riguardo del maggior diſpendio , ed incommodo , che ſoffre nella permanente dimora a S. Pietro per tutto il tempo del Conclave , dovendo però cominciare queſto aſſegnamiento maggiore degli altri dal giorno ſolamente , che principierà la ſudetta aſſiſtenza -

11. Riſpetto poſcia alla Soldateſcha del Popolo Romano , che in tal tempo ſoleva arrollarſi in numero di 300. Perſone , compresi gli Ufficiali ſubalterni , ordiniamo , che la medefima in avvenire ſia compoſta del Colonello , Alfiere , due Sergenti , nove Caporali , due Tamburini , un Foriere , un Cancelliere , e ſoli duecento ſedici Soldati effettivi , eſpreſſamente proibendo l' abuſo introdotto delle Piazze morte , e l' altro graviffimo talvolta ſucceduto , che le Perſone arrollate non godano dell' intiera paga , potendo naſcere da ciò moltiffimi diſordini in pregiudizio , ed inquietudine delle povere Famiglie , ed Artiſti : e ſpecialmente incarichiamo il Commiſſario dell' Armi , Collaterale , ed altri , che aſſiſtono al pagamento delle medefime Soldateſche , d' invigilare , acciò non ſuccedano in avvenire queſti inconvenienti , ed il ſuddetto Commiſſa-

rio

rio dell'Armi dovrà subito far arrestare quei Soldati, che comparissero in vece delle Piazze morte, e molto più quelli, che venissero scoperti di servire con qualche condizione di rilasciare ad altri o tutto, o parte dello stipendio, che loro si paga; ed inoltre dovrà dar parte a i Reverendissimi Capi d'Ordini d'ogni particolarità, e complici della scoperta contravvenzione, acciò da i medesimi vengano ordinati i più severi proporzionati castighi contro coloro, che avran delinquito. E volendo estinguere ogni vestigio, e nome di Piazze morte, ordiniamo, che a quelli Ufficiali, a i quali erano legittimamente assegnate, si dia a proporzione qualche compenso in danaro, purchè frà tutti non ecceda l'equivalente della paga di nove Soldati.

12. Essendo inoltre cessati quei motivi, per li quali anticamente pareva necessario in tempo di Sede vacante di eleggere diversi Ufficiali, principalmente per le custodie delle Porte, ed altri Luoghi di Roma, e sue vicinanze, in maniera tale, che presentemente nel suddetto tempo, o le Persone elette in verun conto esercitano i supposti Ufficj, o parte degli assegnamenti destinati a questo titolo s'impiegano ad altri effetti; quindi è, che estinguiamo, supprimiamo, ed aboliamo, e vogliamo, che si abbiano per estinti, soppressi, ed aboliti tutti quegli Ufficj, ed Ufficiali del Popolo Romano, che altre volte si eleggevano dal Cardinal Camerlengo pro tempore in tempo di Sede vacante, nè vogliamo, che si paghi più cosa alcuna a chiunque si sia nè dalla Camera Apostolica, nè dalla Camera Capitolina a titolo di Panni, Danarj, o altri assegnamenti, che distribuivansi a conto de i sudetti Ufficj, eccettuando unicamente da questa generale ordinazione gli assegnamenti di quei tali, che godono qualche Vacabile, o altro Ufficio acquistato a titolo oneroso collo sborso effettivo di danaro, e quegli delli Conclavisti de' Reverendissimi Cardinali, che di fatto entreranno in Conclave; volendo però, che negli Ordini de i pagamenti rispetto a i primi si esprima, che si dà tal somma in vece di quel tanto, che distribuivasi loro a titolo degli Ufficj, come sopra, soppressi, e rispetto a i secondi, che vengono loro somministrati per la spesa della Zimarra, che sogliono portare in Conclave.

13. A fine poscia di prevenire le istanze degli stessi Conclavisti per qualche altro ajuto in congiuntura di dovere colla mutazione della Stagione rinovar le sudette Zimarræ, espressamente ordina-

diniamo, che tali istanze non si ammettino in veruna maniera dal Sagro Collegio, che nel primo giorno di Novembre, o nel primo di Luglio, e dopo che siano passati due mesi almeno di Conclave; sperando però nella Divina assistenza, e nella pietà dei Reverendissimi Cardinali, che impediranno i gravissimi pregiudizj della Chiesa colla pronta elezione di un nuovo Pontefice. Venendo poi il tempo, ed il caso di ammettere la mentovata istanza, saranno somministrati scudi 30. per ogni Cella di Cardinale, che si troverà in Conclave.

14. Di più vogliamo, ed ordiniamo, che dopo terminata la Sede vacante, e seguita l'elezione del Pontefice, si debbano ordinamente con tutta la maggior esattezza riveder i conti al Commisario, Proveditore del Conclave, ed a tutti gli altri Ministri, che si faranno ingeriti, ed avranno avuta parte nelle spese concernenti il medesimo, riconoscendosi le Robbe comprate, la loro qualità, e prezzi, affinchè la nostra Camera non venga defraudata, e di questa revisione ne facci susseguentemente la relazione al Pontefice eletto, secondo vien prescritto in detta Nostra Bolla.

15. Ed affinchè sia inviolabilmente osservato tutto ciò, che viene da Noi disposto nel presente Chirografo, siccome nella nostra Costituzione è stato da noi prescritto, così presentemente ripetiamo, e vogliamo, che chiunque contro l'espresso tenor del medesimo ordinarà, o darà effecuzione a qualche pagamento da farsi dalla Camera Apostolica, dalla Capitolina, o dal Palazzo Apostolico a titolo di quanto è stato da Noi di sopra proibito, estinto, abolito, e soppresso, sia tenuto del proprio a risarcire i danni inferiti con tali indebiti pagamenti.

16. Vogliamo, ed ordiniamo inoltre, che succedendo in Conclave la morte di qualche Cardinale, li Conclavisti del medesimo si debbano subito far' uscire a tenore delle Costituzioni de' nostri Predecessori, e non possano esser pigliati al servizio da verun altro Cardinale nel medesimo Conclave.

17. Perchè alcune variazioni, e dichiarazioni da Noi stabilite, ed ingiunte in detta nostra precedente Costituzione, richiegono, che si provveda a quello, che dovrà farsi nel tempo de' Novendiali, vogliamo perciò, ed ordiniamo, che il solito Foglio, il quale s'imprime per regola alle Congregazioni dei Rm Cardinali, contenga quanto siegue, cioè

Che

Che nella prima Congregazione Generale , la quale si aduna nella Camera de' Paramenti , si leggano dal Segretario del Sagro Collegio le Costituzioni de' Sommi Pontefici Gregorio X. che incomincia = *Ubi periculum* al §. *Ceterum* , di Giulio II. de *Simoniaca electione* , di Pio IV. , Gregorio XV. de *Electione* , e di Urbano VIII. confermatrice del Rito dell' elezione stabilito dal detto Gregorio , aggiungendovi ancora la detta nostra Costituzione , le quali tutte vengano nell'istesso tempo giurate dalli Reverendissimi Cardinali .

Che si franga l'Anello Piscatorio ; che li Presidenti del Piombo consegnino l'impressorio del Piombo delle Bolle, che parimente verrà infranto ; che il Datario , o Sotto-Datario consegna la Cassa delle Suppliche, ed il Segretario de' Brevi , o il suo Sostituto quella de' Brevi ; che si proceda poi alla conferma , ovvero elezione del Governatore di Roma , e si deputino due Persone erudite , l'una per far l'Orazione in lode del defonto Pontefice , e l'altra sopra l'elezione del nuovo . Che si deputino parimente alcuni Cardinali, i quali soprintendano alla struttura del Conclave , il che terminato , si accompagni poi il Cadavere del morto Papa alla Basilica Vaticana .

Che nella seconda Congregazione da tenersi nella Sagrestia di S. Pietro si debbano a tenore di detta nostra Bolla , alla quale intieramente ci riferiamo , confermare con un solo giro di Buffola tutti gli Ufficiali di Roma , e dello Stato Ecclesiastico . Che vengano ammessi li Conservatori di Roma. E che li Cardinali deputati riferiscano la situazione da loro stabilita per la struttura del Conclave .

Che nella terza Congregazione venga eletto con Voti segreti il Confessore , e dopo l'ocaso del Sole si dia Sepoltura al Cadavere del morto Pontefice , standovi presenti li Cardinali dal medesimo creati .

Che nella quarta Congregazione si eleggano due Medici , ed il Chirurgo .

Che nella quinta Congregazione si eleggano parimente lo Speciale , e due Barbieri con due Coadiutori .

Che nella sesta Congregazione dall'ultimo Cardinale Diacono vengano estratte le Celle , e che li Maestri di Cerimonie non partecipanti esibiscano i loro Brevi facoltativi di entrare in Concla-

ve, purchè fra tutti non eccedano il numero di sei, a tenore di quanto in detta nostra Bolla è stato prescritto.

Che nella settima Congregazione si propongano le istanze per avere il terzo Conclavista da i Cardinali presenti in Roma, riservando quella de i Cardinali assenti al tempo del loro arrivo; e che si eleggano li Scopatori per servizio, e mondezza del Conclave, a tenore di detta nostra Costituzione.

Che nell'ottava Congregazione si eleggano due Cardinali, da' quali debbano approvarsi li Conclavisti, e che ai medesimi nello stesso giorno debbano tanto li Cardinali, quanto ogni altro, che avrà l'ingresso in Conclave, trasmettere in un Foglio da loro sottoscritto, li nomi, e cognomi, grado, e Patria di quelli, che intendono di seco condurre in Conclave: Avvertendo, che rispetto a i Cardinali esattamente si osservino le Bolle Apostoliche. Le quali frà l'altre cose dispongono, che i Conclavisti debbano esser Persone, che siano state almeno un' anno al loro servizio.

Che nella nona Congregazione si deputino per suffragj secreti trè Cardinali, i quali debbano per tutto il tempo della Sede vacante soprintendere, ed invigilare alla clausura, e cura del Conclave, ed altresì alla mondezza del medesimo, il tutto a tenore di detta Nostra Costituzione: Portaranno per tanto seco i Cardinali una Schedola, nella quale siano scritti li nomi di quei Cardinali, che stimaranno più opportuni per una tale incombenza, le quali Schedole verranno aperte in pubblico, e rimarranno eletti quei Cardinali, che avranno maggior numero di voti, quantunque non eccedano la metà.

Che nella decima Congregazione li Cardinali non costituiti in Ordine Sagro siano tenuti di esibire i loro Brevi per aver la voce nell' elezione; e che vengano deputati il Muratore, ed il Falegname per servizio del Conclave, i quali dovranno avere li requisiti espressi in detta nostra Bolla, avendo riguardo di preferire, secondo il solito, quei soggetti, che dal Card. Camerlengo faranno stati deputati per la struttura del Conclave.

Che poi nel giorno seguente, cantata la Messa dello Spirito Santo, e recitata l'Orazione *de eligendo*, li Cardinali entrino processionalmente nel Conclave, e vengano loro lette le antiche Costituzioni unitamente con l'altra, dà Noi come sopra promulgata, le quali dovranno da essi, secondo il solito, giurarfi; Doppo di

di che il Cardinal Decano farà loro un esortazione per la sollecita elezione di un buon Pastore alla Chiesa universale .

Quali provvisioni , e dichiarazioni da Noi , come sopra stabilite , e ciascuna di esse singolarmente , vogliamo , che si debbano sempre , ed in perpetuo onninamente , pienamente , ed esattamente osservare , adempire , ed eseguire , che non si possano mai in alcun futuro tempo , sotto qualunque pretesto , causa , benché incognita , & inopinata , da veruna Persona impugnare , da quelle in tutto , o in parte riclamare , o in qualsivisia modo controvertere , o ritardare la di loro inviolabile esecuzione , e per tal' effetto ordiniamo a Voi Reverendissimi Cardinali Capi d'Ordini , e Camerlengo pro tempore , che dobbiate a suo tempo invigilare per il loro totale adempimento , con darne gli ordini opportuni , ed in caso di bisogno , pubblicarne qualunque Editto , delegandovene Noi sopra ciò tutte le opportune facoltà , e farete tutt'altro , che per l'esecuzione di tutte le cose premesse stimarete in qualunque modo esser necessario , per esser così mente , e volontà Nostra precisa , ed espressa . Volendo , e decretando , che al presente Nostro Chirografo , il quale ordiniamo , che immediatamente venga registrato in Camera , e ne' suoi Libri , a tenore della Bolla di Pio IV. *de Registrandis* , non si possa mai opporre di surrezione , orrezione , nè d'alcun' altro vizio , o difetto della Nostra volontà , ed intenzione , nè che mai sotto tali , o altri qualunque pretesti quantunque validi , validissimi , legittimi , e sostanziali , benché chiusi nel corpo della Legge , anche di Jus quesito , e pregiudizio del Terzo , possa esser impugnato , moderato , o rivotato , ridotto ad *viam juris* , o concedersi verso di esso l'aperizione Oris , o altro qualunque rimedio di ragione , o di fatto , di Grazia , o di Giustizia , o concesso per Moto proprio , e con pienezza di Podestà giovare ad alcuna Persona , o in qualunque modo impedire la perpetua , ed inviolabile esecuzione di quanto è stato da Noi , come sopra , ordinato , e stabilito , e che così , e non altrimenti , debba sempre giudicarsi , definirsi , ed interpretarsi sì da Voi , che da qualunque Giudice , e Tribunale , benché Collegiale , Commissario , e Delegato , Congregazioni anche di Reverendissimi Cardinali , Legati a Latere , Camerlengo di S. Chiesa , Tesoriere , Presidenti , Uditori di Rota , Chierici di Camera , e qualunque altro , togliendo loro ogni facoltà , e giurisdizione di definire , & interpretar

tar diversamente, dichiarando Noi fin d'adesso preventivamente nullo, irritato, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, scientemente, o ignorantemente fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare contro la forma, e disposizione del presente Nostro Chirografo, quale vogliamo, che vaglia, e debba aver sempre il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, benché non vi siano stati chiamati, sentiti, nè citati quei, che in qualunque modo vi avessero, o pretendessero avervi qualunque interesse, non ostanti la Regola della Nostra Cancellaria *de Jure quæsito non tollendo*, e qualsivoglia altre Costituzioni, ed Ordinazioni Apostoliche, Brevi, Chirografi, anche per nuove permissioni, e concessioni, ed altri qualunque Indulti Nostri, e de' Nostri Predecessori, concernenti specialmente il Conclave, e Sede vacante, nelle parti però ripugnanti a queste Nostre provisioni, e dichiarazioni, le facoltà, e privilegi in essi concessi, anche a' Cardinali, e Sagro Collegio, ed a qualunque altra Persona quantosivoglia privilegiata, e privilegiatissima, che per comprenderla vi si ricercasse di farne un'espressa, ed individua menzione, benché muniti di Decreti irritanti, ed altre forme, e clausole, anche derogatorie delle derogatorie più effrenate, insolite, & inusitate, che avessero bisogno di espressa specificazione, e che si dovessero registrare di parola in parola, Decreti Concistoriali, e Camerali, Leggi Civili, e Canoniche, Statuti, Riforme, Stili, Usi, Consuetudini anche immemorabili, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario, alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, e registrato, e supplendo Noi con la pienezza della Nostra Podestà Pontificia ad ogni vizio, e difetto quantunque sostanziale, e formale, che vi potesse intervenire per questa volta sola, e per la piena, e total esecuzione, ad effetto di quanto s'esprime nel presente Nostro Chirografo, ampiamente, ed espressamente deroghiamo, anche con pienezza di derogatoria delle derogatorie. Dato dal Nostro Palazzo Apostolico di Monte Cavallo questo dì 24. Dicembre 1732.

CLEMENS PP. XII.

COM.

COMPENDIO
DELLE COSE PRINCIPALI
Contenute nel CERIMONIALE
D I
GREGORIO XV.
DE ELECTIONE
ROMANI PONTIFICIS

*Per facilitare alli Signori CARDINALI
il nuovo modo di eleggere il PAPA
e per istruzione delli Maestri
di Cerimonie.*

*Per tutti li Signori CARDINALI
in comune :*

P R I M O . Subbito finita l'Orazione *Deus , qui cor-
da fidelium* , che si dice dal Decano nell' in-
gresso del Conclave , si giurano le Bolle *de ele-
ctione Romani Pontificis* , e con esse la nuova
Costituzione Gregoriana .

- 2 Dopo l'Orazione ortatoria del Decano per la buona elezio-
ne del PAPA tornano alle loro Celle .
- 3 Dopo pranzo vanno alla Congregazione , e gli Officiali del
Conclave , ed altri secondo il solito prestano li giuramen-
ti consueti .
- 4 Non escono dal Conclave per tornare la sera , come si face-
va prima , ma in esso bisogna , che rimanghino .
- 5 Nel seguente giorno all' ingresso dopo pranzo avanti il se-
condo Scrutinio si fa la rilegna de' Conclavisti , facendo-
li entrar prima tutti in una Cappella .
- 6 Nelle Congregazioni , e Scrutinj debbono usare le Crocchie
fatte di fajetta , conforme al Decreto fatto nella Congre-
gazione de' Cardinali in questa Sede vacante di Papa Gre-
gorio XV. fel. mem. alli 12. Luglio 1623.
- 7 Capitoli del Conclave si possono fare dopo l'ingresso del
Conclave , se non sono stati fatti innanzi , anche a favore
de' Conclavisti .

- 8 Si deve veder prima di venir all' elezione se in Conclave v'è Cardinale, che non abbia voto.
- 9 La seguente matina dopo chiufo il Conclave si v'è dopo il suono della Campanella alla Cappella a celebrare la Messa, ed a comunicarsi, ed a far lo Scrutinio.
- 10 Debbono pigliare, e scrivere, e piegare, e sigillare le Schedole, come si nota nel Cerimoniale a car. 61. vers. *Tertius actus*, ed a car. 61. per tutta. Avvertendo di fare un segno di seta a quel sigillo, che averanno adoprato nel sigillare la Scheda dello Scrutinio, e di notare in carta il numero, e motto, che averanno in essa usati, per poter adoperare il medesimo sigillo, e far gl' istessi numero, e motto nella Scheda dell' Accesso, acciò non fosse da Scrutatori, conforme alla Bolla Gregoriana, giudicato nullo. E nel sigillare si deve aver particolar cura, che li sigilli siano bene impressi, acciò si possino conoscere da' Scrutatori, quando si farà il confronto.
- 11 Debbono portare la loro Scheda nel Calice, e giurare nel porla nella Patena per metterla in esso Calice, come a carte 65.
- 12 Quando si pubblica lo Scrutinio debbono notare li suffragj, che hanno li Cardinali nominati in esso Scrutinio, come nel Cerimoniale car. 67. §. *Sextus actus*.
- 13 Pubblicato lo Scrutinio sommano insieme li suffragj, che hanno ottenuti li nominati nello Scrutinio, e notano le somme, come a car. 67. in fine.
- 14 Quando non è seguita l'elezione del PAPA nello Scrutinio, si viene all' Accesso, nel quale li Signori Cardinali debbono osservare quanto si dispone a car. 68. per tutta. Avvertendo di notar l'Accessi nel foglio stampato, secondo l'uso antico, e quando si fa il confronto di essi Accessi con lo Scrutinio, di notarli nell' altro foglio stampato, secondo il Cerimoniale nuovo a car. 70. osservando le Regole, per conoscere la validità degli Accessi, date più a basso nel Cap. de' Signori Cardinali Scrutatori, al num. 10.

Per

5

Per il Signor CARDINAL Decano .

Primo . Entrato nel Conclave con la Processione , innanzi l'Altare della Cappella , ove si celebra , deve dire l'Orazione *Deus , qui corda fidelium* .

- 2 Dopo che da tutti li Cardinali saranno giurate le Costituzioni *de Romani Pontificis electione* , esorta con una breve Orazione li Cardinali a fare buona elezione , e con li debiti Riti ordinati dalla Bolla , e Cerimoniale Gregoriano .
- 3 Comanda , che si suoni la Campanella alla prima , seconda , e terza ora della notte seguente all' ingresso del Conclave , a fine che a quell' ora si chiuda , esclusi prima tutti quelli , che non vi hanno da rimanere .
- 4 Deve dire la Messa , e comunicare li Signori Cardinali avanti il primo Scrutinio .

Per il Signor CARDINAL Camerlengo .

Primo . Ha facoltà insieme con li Capi d'Ordini di chiamare li Cardinali alle Congregazioni , e di proporre le necessità occorrenti , ed ha cura , *che si chiuda bene il Conclave* , in ead. Bulla §. *Statuimus etiam* .

- 2 Sebene ogni terzo di spira la facoltà , e potestà de' Capi d'Ordini , non però spira quella del Camerlengo , in eadem Bulla §. *Ipforum* .
- 3 Si deve astenere da tutte le cose notate nel §. *Camerarii* , della Bolla di Pio IV.
- 4 Chiuso il Conclave , si consegnano le chiavi di esso a Lui , al Maresciallo , al Maestro di Cerimonie , ed agli altri Custodi .
- 5 Deve insieme con li tre Capi d'Ordini , e Maestro di Cerimonie , con torcie accese , riconoscere con diligenza tutto il Conclave , cercando bene ogni cantone , per vedere se alcuno di quelli , che non devono stare in Conclave , sia rimasto dentro , per cacciarlo fuori .
- 6 Il Cardinal Camerlengo , e li tre Cardinali Capi d'Ordini , che sono in quel giorno della clausura del Conclave ef-

secutori della Bolla Gregoriana, conforme al §. *Ut autem* di detta Bolla, debbono deputare alcuni, col Maestro di Cerimonie, che la sera stessa, o la matina innanzi lo Scrutinio rivedino diligentemente il Conclave, per riconoscere, se sarà ben chiuso, e della clausura dovrà farne Istrumento pubblico il Maestro de Cerimonie, rogandosi di esso alla presenza di due, o più Testimonj, il quale Istrumento dovrà leggere, come si dice più a basso, alla presenza del Sagro Collegio, avanti il primo Scrutinio.

Per il Signor CARDINAL ultimo Diacono.

PRimo. Innanzi che si cominci lo Scrutinio, il Signor Cardinal ultimo Diacono deve pigliare da una Tavoletta, che sarà sopra la Tavola del Calice, certe palle con li nomi de' Cardinali presenti in Conclave, e poste in spartimenti, ovvero incavature secondo l'ordine delle loro promozioni, e quelle pubblicamente deve numerare, ed insieme leggere li nomi in esse descritti, acciò da tutto il Sagro Collegio si sappia, che il numero di dette palle, corrisponde al numero de' Cardinali presenti in Conclave, e che li nomi de' Cardinali in esse descritti confrontano con li nomi delli medesimi Cardinali presenti in Conclave; come nel Cerimoniale a car. 61.

- 2 Deve, mentre v'è leggendo li nomi in dette palle descritti, metter le medesime palle ad una ad una nella facchetta di damasco paonazzo, che sarà preparata nella tavola del Calice, e messavi l'ultima palla, deve agitare più volte la facchetta, acciò le palle si mescolino bene insieme.
- 3 Deve cavare a sorte tre Scrutatori, estraendo una palla per volta, e letto con alta voce il nome del Cardinale scritto in detta palla lo farà venire a sedere alla Tavola del Calice per Scrutatore, e così farà degli altri due, posando in tanto le tre palle nelli spartimenti della tavoletta nominata di sopra, come a car. 61.
- 4 Deve cavar tre altre palle, una per volta, per li tre Cardinali

dinali infermieri, li nomi de' quali recitati prima con voce alta, acciò non si scordino, dovrà notare nella carta, che sarà nella tavola delli Scrutatori, come a car. 61.

- 5 Finito lo Scrutinio, se in esso sarà eletto il PAPA, deve estrarre tre altre palle, una per volta, per li tre Cardinali Ricognitori, leggendo forte li nomi loro, e notandoli, come di sopra. E fatta questa estrazione, rimetterà tutte queste tre ultime palle insieme con le sei prime nella sacchetta, come a car. 61. & 71.
- 6 Se poi nello Scrutinio non sarà seguita l'elezione del PAPA quest' ultima estrazione de' Ricognitori si farà dopo l'Accesso, o sia seguita, o non seguita l'elezione del Pontefice, come a car. 71.

Per li Signori CARDINALI Scrutatori.

Primo. Sedono alla tavola delli Calici, dopo che sono stati estratti dall' ultimo Diacono.

- 2 Debbono mostrar la Cassetta per li Voti degl' Infermi aperta al Sagro Collegio, acciò la veda vuota, e poi serrarla pubblicamente, ponendo le chiavi sopra la tavola, e detta Cassetta così serrata consegnarla alli Signori Cardinali Infermieri, come nel Cerimoniale a car. 66.
- 3 L'ultimo Scrutatore porta il bacile delle Schedole dello Scrutinio, overo Accesso al Cardinale, che presente in Cappella non può per infermità accostarsi all'Altare, acciò pigli una di esse, e la scriva, e sigilli segretamente. Porta ancora la tavoletta col giuramento della Bolla Gregoriana, acciò esso Infermo giuri, e riporta la Schedola di lui nel Calice, a car. 66.
- 4 Il primo Scrutatore numera pubblicamente le Schedole poste nel Calice, come nel Cerimoniale a car. 66. in princ.
- 5 Il primo Scrutatore numera pubblicamente le Schedole poste nel Calice, a car. 71. vers. *Quintus actus*.
- 6 Li Scrutatori pubblicano lo Scrutinio, come a car. 71. vers. *Sextus actus*.
- 7 L'ultimo Scrutatore infilza le Schedole dello Scrutinio con l'ago, e seta rossa, a car. 67. §. *Septimus*. L'istef.

8 L'istesso ultimo Scrutatore, dopo aver legate le Schedole, acciò non eschino dal filo, le ripone nell' altro Calice vuoto, come a car. 67. vers. 8.

9 Li Scrutatori pubblicano gli Accessi, come si fa lo Scrutinio, e l'ultimo Scrutatore infilza le Schedole dell' Accesso nella seta turchina, e poi le lega, e ripone nell' altro Calice voto, come a car. 68. in princip.

10 Quando sarà seguita l'elezione del PAPA con gli Accessi, li Scrutatori fanno la collazione di essi nel modo descritto nel Cerimoniale a car. 69. vers. *Primus Scrutator*, col seguente, & a car. 69. & 71. fin al vers. *Quintus Actus*, la qual collazione, acciò sia meglio intesa, si può esplicare con le seguenti sei Regole brevi, e chiare.

La prima delle quali è, che in questa collazione il fine e scopo principale de' Scrutatori è, di veder se gli Accessi dati al nominato nello Scrutinio sono validi, o nulli.

La seconda è, che conforme alla Bolla Gregoriana l'Accesso è valido, quando nella Schedola di esso copulativamente si ritrovano due circostanze, prima, che nelle Schedole dello Scrutinio se ne trovi uno, che abbia li medesimi sigillo, numero, e motto dell' Accesso: secondariamente, che il Cardinale nominato nell' Accesso sia diverso dal nominato in questa Schedola dello Scrutinio.

La terza è, che l'Accesso è nullo quando nella Schedola di esso manca una di dette circostanze, cioè, o che li segni discordano, o che in questa, ed in quella dello Scrutinio è nominato lo stesso Cardinale.

La quarta è, che per vedere, se l'Accesso abbia, o non abbia le circostanze dette nella seconda Regola, bisogna per trovar la prima circostanza far tre cose, primieramente conviene di cercar il Sigillo d'Accesso nelle Schedole dello Scrutinio, guardandole ad una ad una. Secondo, ritrovato questo Sigillo, si deve aprire l'una, e l'altra Schedola, nel luogo però de' segni solamente, e terzo si deve guardare, se ambedue queste Schedole confrontano nel numero, e nel motto, e ritrovato questo confronto, per sapere la seconda circostanza, basta a veder nell' *Eligo* della Schedola

dola dello Scrutinio, e nell'*Accedo* di quella dell'*Accesso* il Cardinale, o Cardinali nominati: perchè se saranno diversi l'*Accesso* sarà buono conforme a quanto si è detto nella seconda Regola. Se poi sarà nominato nell' una, e nell' altra lo stesso Cardinale, l'*Accesso* sarà nullo, conforme alla terza Regola.

La quinta Regola è, che quando non si trova la prima circostanza de' Sigilli, e Segni, che confrontino l'*Accesso*, è nullo.

La sesta, ed ultima Regola è, che per fare questo confronto con facilità conviene di notare li Sigilli, e Segni degli *Accessi* de' corrispondenti Scrutinj, nel foglio stampato, conforme a quello, che dispone il Cerimoniale a car. 70., cioè nella prima colonna sotto le parole *Sigilla*, & *Signa Accessuum*, li *Accessi*, che ha ottenuto l'Eletto: e nella seconda colonna sotto le parole *Sigilla*, & *Signa Scrutini* *ii Accessibus respondentia*, li Sigilli, e Segni delle Schedole dello Scrutinio, che saranno trovate confrontate con li predetti *Accessi*. E finalmente nella terza colonna sotto le parole *Cardinales nominati in Scrutinio*, li nomi de' Cardinali nominati nelle Schedole dello Scrutinio notate nella seconda colonna: perchè in questa maniera potte tutte queste cose avanti gli occhi, in un tratto si fa la collazione, e si vede, se l'elezione del PAPA è canonica. E perchè si possa meglio intendere quest' ultima Regola, si pone qui sotto l'esempio nel medesimo Cerimoniale nell' allegata carta.

E X E M P L U M

Folii impressi, in quo Accessus, & Scrutini, Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

	Sigilla, & Signa Accessuum.	Sigilla, & Signa Scrutini Accessibus respondentia.	Cardinales nominati in Scrutinio.
Littera			
Alphabeti indicant	ACD. 41. Deus.	BRE. 32. Bonitas.	Card. S. Eusebii.
Sigillum.	RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
	NSP. 26. Gloria.		

Per

Per li Signori CARDINALI Infermieri .

Primo . Hanno da pigliare da' Scrutatori la Cassetta vuota , e serrata a chiave ; per li voti degl' Infermi , come nel Cerimoniale a carte 66.

- 2 Debbono portare agl' Infermi le Schedole dello Scrutinio , quando si fa lo Scrutinio , e le Schedole dell' Accesso , quando si fa l' Accesso . E quando si fa lo Scrutinio debbono portare una delle tavolette del giuramento della Bolla Gregoriana , acciò gl' Infermi lo prestino , e poste dagl' Infermi le loro Schedole segnate , e sigillate nella Cassetta , la debbono riportare alla Cappella dello Scrutinio , ed ivi aperta la Cassetta , e contate le Schedole pubblicamente nel Calice , come a car. 66.
- 3 Quando poi si fa l' Accesso , si deve in luogo della tavola detta del giuramento portar con la Cassetta , e Schedole dell' Accesso un foglio de' nomi de' Cardinali , con li voti dati alli nominati nello Scrutinio , e questo riconosciuto pubblicamente , come a car. 65.
- 4 Se l' Infermo non può scrivere , farà scrivere un' altro per lui , e li Cardinali Infermieri daranno il giuramento di serbare il segreto a quello , che per lui averà scritta la Scheda , come a car. 66.
- 5 Li Signori Cardinali Infermieri possono dopo il Decano prestar li loro Voti , per poter mentre gli altri Cardinali prestano il loro ; andar dagl' Infermi a pigliar li suffragj di essi , nel modo di sopra esplicato ; si debbono però aspettar li suffragj degl' Infermi , prima di cominciar la pubblicazione dello Scrutinio , e dell' Accesso , come a carte 66.

Per li Signori CARDINALI Ricognitori .

Li Ricognitori estratti dall' ultimo Diacono per sorte , come si dice nel Cerimoniale nuovo a car. 71. §. *Sextus actus* vers. *Recognitores* , sono obbligati finito lo Scrutinio , o solo , ovvero accompagnato coll' Accesso a rivedere se gli Scrutatori

11

tori averanno fatto bene il loro ufficio nel leggere, e notar li suffragj dello Scrutinio, e dell'Accesso, e nel far la somma di essi, e nel confrontare gli Accessi con lo Scrutinio, e finalmente nel far altre cose spettanti al loro ufficio, come si dispone in detto Cerimoniale.

Per li MAESTRI di Cerimonie.

Primo. Li Maestri di Cerimonie debbono dar ordine, che sia fatta la provisione delle cose necessarie per lo Scrutinio, ed Accesso, che sono l'infrastrate.

- 1 Due Calici grandi, ed una Patena.
- 2 Una Sacchetta per mettervi le palle per cavar li Scrutatori. Infermieri, e Ricognitori.
- 3 Le Palle debbono esser grosse, come una noce, e tante, quanti sono li Cardinali, ed in ciascun di esse deve esser scritto il nome d'uno di detti Cardinali presenti.
- 4 Due Bacill per le Schedole dello Scrutinio, ed Accesso.
- 5 Un' altro Baciletto piccolo per portare le Schedole stampate alli Cardinali Infermi.
- 6 Una Cassetta alta un palmo, e larga e lunga altrettanto, d'argento, con la sua ferratura, e chiave, con un forame nel coperto, tanto grande, che per esso si possa mettere una Scheda piegata.
- 7 Una Scatoletta con alquanti aghi grossi, con dui gomitelli di seta grossa, uno di rossa per lo Scrutinio, ed una di turchina per l'Accesso, in un' ago s'intilzerà la seta rossa, ed in un' altro la turchina.
- 8 Schedole stampate per lo Scrutinio matina, e sera, e similmente per l'Accesso.
- 9 Li Fogli con li Nomi de' Cardinali secondo l'uso antico.
- 10 Li Fogli per riconoscere li Accessi, se sono buoni, l'esempio de' quali è nel Cerimoniale nuovo a car. 70.
- 11 Tavole tre, o quattro, o più, se vi potranno capire da mettere in mezzo la Cappella, ove si fa lo Scrutinio, una dietro l'altra, tanto grandi, che un Cardinale vi possa scrivere.

Tan-

- 12 Tanti calamari con inchiostro , polverino , e polvere ; e due penne ben' acconcie , per ciascuno , quante Tavole faranno , computando anche in queste la Tavola ove sedono li Scrutatori .
- 13 Cera rossa da mettere nelli luoghi de' Sigilli delle Schedole stampate .
- 14 Carta da scrivere nella Tavola de' Scrutatori .
- 15 Due Tavolette d'Ebano , con la Formula del giuramento della Bolla Gregoriana scritta in ciascun di esse , in carta pergamena , con le lettere formatelle , e grandi .
- 16 Chiulo il Conclave , il Maestro di Cerimonie si deve far consegnare le Chiavi , che di esso suol tenere .
- 17 Il medemo Maestro di Cerimonie , con il Camerlengo , e Capi d'Ordini , con Torcie accese , visitano il Conclave , per vedere se vi sono persone , che non vi abbino da stare , per cacciarli fuori .
- 18 Con li Deputati a rivedere la clausura del Conclave , si roga di essa clausura innanzi due , e più Testimonj , e legge il Rogito alla presenza del Sagro Collegio , innanzi il primo Scrutinio .
- 19 Preparano li ~~Maestri di Cerimonie~~ le Schedole dello Scrutinio , e dell' Accesso , come nel Cerimoniale nuovo a carte 103. vers. *Schedularum preparatio* , & a carte 65. vers. *Quartus actus* , & vers. *Caterum* , e così preparate , le mettono separatamente nelli Bacili sopra la Tavola de' Scrutatori , cioè quelle dello Scrutinio in un Bacile , e quelle dell' Accesso nell' altro .

I L F I N E .

2-2-3

